

ความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและ
การศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
ของครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดนนทบุรี

นางมิถุนา อนุแสน

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-2184-6

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A READINESS OF STRUCTURAL ORGANIZATION IN NON-FORMAL EDUCATION
AND INFORMAL EDUCATION IN ACCORDANCE WITH THE NATIONAL EDUCATION
ACT B.E. 2542 OF TEACHERS UNDER THE MINISTRY OF EDUCATION
IN CHANGWAT NONTHABURI

MRS. MITHUNA ANUSEAN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Non-formal Education
Department of Non-Formal Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-2184-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและ
การศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
ของครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดนนทบุรี

โดย นางมิถุนา อนุแสน
สาขาวิชา การศึกษานอกระบบโรงเรียน
อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์อุ๋นตา นพคุณ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ดร.วีระฉัตร สุบัญญัติ

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลัก
สูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน)

คณะกรรมการสอบปริญญาโท

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติวรรณ อมาตยกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์อุ๋นตา นพคุณ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.วีระฉัตร สุบัญญัติ)

.....กรรมการ
(ดร.ปาน กิมปี)

.....กรรมการ
(ดร.ภูงศ์ วัฒมาญ)

มิถุนา อนุแสน : ความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ทางการศึกษาจากระบบ โรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดนนทบุรี (A READINESS OF INSTRUCTIONAL ORGANIZATION IN NON-FORMAL EDUCATION AND INFORMAL EDUCATION IN ACCORDANCE WITH THE NATIONAL EDUCATION ACT B.E. 2542 OF TEACHERS UNDER THE MINISTRY OF EDUCATION IN CHANGWAT NONTHABURI)

อ.ที่ปรึกษา : ศ.อุ๋นตา นพคุณ, อ.ที่ปรึกษาร่วม ดร.วีรจักร สุบัญญัติ, 209 หน้า ISBN 974-17-2184-6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ทางการศึกษาจากระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดนนทบุรี ในการศึกษา 3 ประเภท คือ การศึกษาพื้นฐาน การศึกษาชุมชน และแหล่งเรียนรู้การศึกษาตลอดชีวิตเกี่ยวกับความพร้อมในด้านการเตรียมกิจกรรม การดำเนินกิจกรรมและการวัดและประเมินผลผู้เรียน และเพื่อเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ทางการศึกษาจากระบบ โรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยจำแนกตามสถานภาพเช่น สังกัด อายุ ประสบการณ์ วุฒิการศึกษาและตำแหน่งหน้าที่ของครู

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยคือครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา และครูศูนย์บริการศึกษาจากระบบโรงเรียน สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 73 สถานศึกษาโดยครูผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง 713 คน เป็นผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามแบบเลือกตอบ ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับมา 713 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่าครูผู้สอนมีความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษาจากระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในด้านต่อไปนี้ คือ

1) ในด้านการเตรียม การดำเนินการจัดกิจกรรม และการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนการศึกษาจากระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ประเภทการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 อยู่ในระดับ สามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะ ($\bar{X} = 3.65$)

2) ในด้านการเตรียม การดำเนินการจัดกิจกรรม และการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนการศึกษาจากระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ประเภทการศึกษาชุมชน ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 อยู่ในระดับสามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้ ($\bar{X} = 3.61$)

3) ในด้านการหา การดำเนินการจัด และการวัดและประเมินผล แหล่งเรียนรู้ ในการจัดการเรียนการสอนการศึกษาจากระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 อยู่ในระดับ สามารถทำได้ แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้ ($\bar{X} = 3.62$)

ผลการเปรียบเทียบความพร้อมของครูตามสถานภาพพบว่า ด้านสังกัด ด้านวุฒิการศึกษาและด้านตำแหน่งหน้าที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ความพร้อมด้านอายุและด้านประสบการณ์ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05

ภาควิชา	การศึกษานอกโรงเรียน	ลายมือชื่อนิสิต
สาขาวิชา	การศึกษานอกระบบโรงเรียน	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ปีการศึกษา	2545	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

4283786627; MAJOR NON-FORMAL EDUCATION

KEYWORD; READINESS OF STRUCTIONAL ORGANIZATION / NON -FORMAL EDUCATION / INFORMAL EDUCATION / TEACHERS UNDER THE MINISTRY OF EDUCATION IN CHANGWAT NONTHABURI MITHUNA ANUSEAN; A READINESS OF INSTRUCTIONAL ORGANIZATION IN NON-FORMAL EDUCATION AND INFORMAL EDUCATION IN ACCORDANCE WITH THE NATIONAL EDUCATION ACT. B.E. 2540 OF TEACHERS UNDER THE MINISTRY OF EDUCATION CHANGWAT NONTHABURI. ADVISOR; PROF, OONTA NOPAKUN, THESIS CO-ADVISOR; DR, WEERACHAT SOOPUNYO , 209 pp. ISBN 974-17-2184-6

The purposes of this study were 1) to study the readiness of teachers under the Ministry of Education in Changwat Nonthaburi regarding in structional organization in non-formal education and informal education involving 3 areas namely educational preparation, practice, and assessment and evaluation in accordance with the National Education Act B.E. 2542 2) to compare the teachers' readiness by their organization. ages, work experience, education qualifications and positions
The sample of the study comprised 713 teachers from 73 education institutions under the office of the National Primary Commission, the Department of General Education and Non-formal Education Service centers in Changwat Nonthaburi.

The instrument for data collection was a questionnaire and all distributed copies were returned. The results of the study indicated that most of the teachers who answered the questionnaire had the readiness in instructional organization in non-formal education and informal education in accordance with the National Education ACT B.E. 2542 as follows.

1) Regarding non-formal and informal basic education preparation practice, and assessment and evaluation the readiness was rated as being capable of doing in compliance with the National Education ACT B.E. 2542 but not at the state of immediate performance. ($\bar{X} = 3.65$)

2) Regarding non-fosomal and informal community education, preparation, practice and assessment and evaluation, the readiness was rated as being capable of doing in compliance with the National Education ACT B.E. 2542 but not at the state of immediate performance. ($\bar{X} = 3.61$)

3) Regarding non-formal and in formal learning resources preparation, management, and assessment and evaluation the readiness was rated as being capable of doing in compliance with the National Education ACT B.E. 2542 but not at the state of immediate performance. ($\bar{X} = 3.62$)

4) The comparison of the teachers' readiness showed that there was statistical difference at .01 level of significance with respect to their organizations, educational qualifications, and positions. There was however no statistical difference at .05 level of significance with respect to ages and work experiences.

Department	NON-FORMAL EDUCATION	Student's signature.....
Field of study	NON-FORMAL EDUCATION	Advisor'ssignature.....
Academic year	2002	Co-Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่ง จากศาสตราจารย์
อุ๋นตา นพคุณ ดร.วีระจักร สุปัญญา ดร.ปาน กิมปี และ ดร.ภูษงค์ อายุวัฒน์
ที่ให้ความช่วยเหลือเสนอแนะความคิดเห็นตลอดจนการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆผู้วิจัยรู้สึก
ซาบซึ้งและขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ทั้งสี่ท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้เป็น
อย่างสูง

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ช่วยเหลือด้านทุนใน
การทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณคณะผู้บริหารครูอาจารย์ที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดนนทบุรี
ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ท้ายสุดนี้ขอขอบคุณ คุณทวีศิลป์ อนุแสน สามีผู้ที่ให้ความช่วยเหลือในการส่ง
แบบสอบถามและตามเก็บแบบสอบถามกลับคืนจนครบทั้งให้การสนับสนุนและเป็นกำลัง
ใจในการทำงานให้ผู้วิจัยด้วยดีตลอดเวลา

มิถุนา อนุแสน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ตอนที่ 1 การศึกษาตลอดชีวิต.....	10
ตอนที่ 2 การศึกษานอกระบบโรงเรียน.....	13
ตอนที่ 3 การศึกษาตามอัธยาศัย.....	23
ตอนที่ 4 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กับการศึกษานอกระบบ โรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย.....	35
ตอนที่ 5 การศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	43
ตอนที่ 6 การศึกษาชุมชนและแหล่งเรียนรู้.....	44
ตอนที่ 7 หน่วยงานที่จัดการศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษา ชุมชนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ.....	55
ตอนที่ 8 ความพร้อม.....	58
ตอนที่ 9 ครุสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดนนทบุรี.....	63
ตอนที่ 10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	65
ตอนที่ 11 สรุปกรอบความคิดในการวิจัย.....	66

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	68
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	68
เครื่องมือในการวิจัย.....	71
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	73
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	145
สรุปผลการวิจัย.....	148
อภิปรายผลการวิจัย.....	149
ข้อเสนอแนะ.....	170
รายการอ้างอิง.....	172
ภาคผนวก.....	176
ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจแบบสอบถาม.....	177
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือ.....	178
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	180
แบบสอบถามความคิดเห็นความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการ ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดนนทบุรี	184
รายชื่อโรงเรียนที่ดำเนินเก็บข้อมูล.....	205
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	209

สารบัญญัตินำ

ตารางที่	หน้า	
1	ตารางแสดงจำนวนประชากรครูที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัด นนทบุรี.....	70
2	จำนวนและร้อยละ ข้อมูลพื้นฐานของครูผู้ตอบแบบสอบถามที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดนนทบุรี.....	77
3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนการศึกษา นอกกระบวนโรงเรียนการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระ ราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประเภทการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้าน การเตรียมกิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการจำแนกตามสังกัด.....	79
4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนทางการศึกษานอกกระบวนโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตาม แนวพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2542 ประเภทการศึกษาขั้นพื้น ฐานด้านการจัดกิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยจำแนกตามสังกัด.....	82
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนทางการศึกษานอกกระบวนโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตาม แนวพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2542 ประเภทการศึกษาขั้นพื้น ฐานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยจำแนกตามสังกัด.....	85
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนทางการศึกษานอกกระบวนโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตาม แนวพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2542 ประเภทการศึกษาชุมชน ด้านการจัดเตรียมกิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยจำแนกตามสังกัด.....	88
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการ เรียนการสอนทางการศึกษานอกกระบวนโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2542 ประเภทการศึกษา ชุมชนด้านการจัดกิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยจำแนกตามสังกัด	91

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2542 ประเภทการศึกษา ชุมชนด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยจำแนกตามสังกัด.....	93
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2542 ประเภทการหาแหล่งเรียนรู้โดยจำแนกตามสังกัด.....	95
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2542 ประเภทการจัดแหล่งเรียนรู้โดยจำแนกตามสังกัด.....	98
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2542 ประเภทการวัดและประเมินผลแหล่งเรียนรู้โดยจำแนกตามสังกัด.....	100
12	ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2542 ประเภทการศึกษาขั้นพื้นฐานของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนจำแนกตามสังกัด.....	102

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2542 ประเภทการศึกษาชุมชน ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษา และสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนจำแนกตามสังกัด.....	103
14	เปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบ โรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการศึกษาชุมชนของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติสังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ สังกัดต่างกัน.....	104
15	ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษา และสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนกิจกรรมด้านการจัดเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชนของครูที่สังกัดต่างกัน.....	105
16	ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชนของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรีสังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ สังกัดต่างกัน.....	106

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
17	ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาชุมชนของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่สังกัดต่างกัน...	107
18	ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ด้านแหล่งการเรียนรู้ ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนจำแนกตามสังกัด.....	108
19	ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านแหล่งเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่สังกัดต่างกัน.....	109
20	ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และผลการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 กิจกรรมด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่สังกัดต่างกัน.....	110
21	ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบ โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามอายุ.....	111

สารบัญญัตราสาร (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
<p>22 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบ โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ด้านการศึกษาชุมชนของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามอายุ.....</p>	112
<p>23 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ด้านแหล่งการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามอายุ.....</p>	113
<p>24 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบ โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน.....</p>	114
<p>25 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบ โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ด้านการศึกษาชุมชนของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ ในการทำงาน.....</p>	115

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
26	ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบ โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ด้านแหล่งการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ ในการทำงาน....	116
27	ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรีสังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนจำแนกตาม วุฒิการศึกษา.....	117
28	ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและผลการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรีสังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีวุฒิกการศึกษาต่างกัน.....	118
29	ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้าน การจัดเตรียมกิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษา และ สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีวุฒิกการศึกษาต่างกัน.....	119

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
30	ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐานของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน.....	120
31	ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กิจกรรมด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐานของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน.....	121
32	ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ด้านการศึกษาชุมชนของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนจำแนกตาม วุฒิการศึกษา.....	122
33	ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กิจกรรมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชนของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน.....	123

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
<p>34 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ด้านแหล่งการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนจำแนกตามวุฒิการศึกษา.....</p>	124
<p>35 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กิจกรรมแหล่งการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน.....</p>	125
<p>36 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และผลการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมการหาแหล่งเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน.....</p>	126
<p>37 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมการจัดแหล่งเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน.....</p>	127
<p>38 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่.....</p>	128

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
39	การเปรียบเทียบรายคู่ความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทาง การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระ ราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการศึกษา ขั้นพื้นฐานของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรีสังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอก โรงเรียนที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน.....	129
40	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทาง การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราช บัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542กิจกรรมด้านการจัดเตรียมกิจกรรมการ ศึกษาขั้นพื้นฐานของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรีสังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน.....	130
41	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทาง การศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราช บัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 กิจกรรมด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนการศึกษาขั้นพื้นฐานของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรีสังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษา นอกโรงเรียนที่มีตำแหน่ง หน้าที่ต่างกัน.....	131
42	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทาง การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนว พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการวัด และประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐานของครูสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรีสังกัดกรมสามัญศึกษา และ สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน.....	132

สารบัญญัตราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
<p>43 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษา นอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 ด้านการศึกษาชุมชนของครูสังกัดสำนัก งานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรีสังกัดกรมสามัญศึกษา และสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่.....</p>	133
<p>44 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทาง การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราช บัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542กิจกรรมด้านการศึกษาชุมชนของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรีสังกัดกรม สามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน..</p>	134
<p>45 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการ ศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราช บัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านขั้นการจัดเตรียมกิจ กรรมกรเรียนการสอนการศึกษาชุมชนของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรีสังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการ ศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน.....</p>	135
<p>46 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทาง การศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราช บัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 กิจกรรมด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนการศึกษาชุมชนของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถม ศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรง เรียนที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน.....</p>	136

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
47	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กิจกรรมด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาชุมชนของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน.....	137
48	ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ด้านแหล่งการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรีสังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่.....	138
49	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542กิจกรรมด้านแหล่งการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรีสังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน.....	139
50	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กิจกรรมด้านการหาแหล่งเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน.....	140

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
51	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542กิจกรรมด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรีสังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน.....	141
52	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542กิจกรรมด้านการวัดและประเมินผลแหล่งเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัด กรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน.....	142

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมไทยใน 40 ปีที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาไปสู่ความทันสมัยแต่ในขณะเดียวกันได้พบปะปัญหาไว้มากมาย การพัฒนาจึงไม่ได้ช่วยให้ประเทศไทยเข้มแข็งขึ้นแต่ยิ่งกลับทำให้ประเทศชาติอ่อนแอลงทุกทาง ดังนั้นจึงมีความพยายามที่จะปฏิรูปสังคมไทยทุกด้าน เช่น มีการปฏิรูปการเมือง ปฏิรูประบบราชการ ปฏิรูปสื่อเพื่อสังคม ปฏิรูปกฎหมาย ปฏิรูปเศรษฐกิจ ปฏิรูปการศึกษา เป็นต้น การปฏิรูปการศึกษา เป็นการปฏิรูปใหญ่อีกเรื่องหนึ่งในการปฏิรูปทั้งหมด เพราะการปฏิรูปการศึกษาคือการแก้ปัญหาความทุกข์ยากของคนทั้งแผ่นดิน การปฏิรูปการศึกษาคือการสร้างพลังของการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณค่าต่อการพัฒนาประเทศ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นับเป็นจุดพลิกผันทางประวัติศาสตร์ การศึกษาไทยที่สำคัญ เพราะเป็นการมุ่งยกระดับการเรียนรู้ของคนไทยสู่การศึกษายุคใหม่ให้ก้าวทันกับความเปลี่ยนแปลงของโลก โดยมีแนวคิดที่เป็นหัวใจอยู่ที่ว่าการศึกษาไม่ใช่การไปโรงเรียน แต่เป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งเป็นการศึกษาในภาพรวมทั้งหมดที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ที่จัดให้แก่บุคคลทุกช่วงอายุตั้งแต่เกิดจนตาย เพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน เพื่อให้มีความรู้ทักษะ และประสบการณ์ให้พอเพียงต่อการดำรงชีวิต และกำลังปัญญาให้สูงขึ้น เพื่อนำกำลังที่ได้จากการศึกษาไปใช้ช่วยตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมให้มีความเจริญงอกงามและมีความมั่นคง

การศึกษานอกระบบโรงเรียนกับการศึกษาตามอัธยาศัย

การศึกษาตลอดชีวิต ตามความหมายที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมายถึงการศึกษาที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอด

ชีวิต (มาตรา 15) และได้ให้ความหมายของการศึกษาทั้ง 3 รูปแบบ ไว้ในหมวด 3 ระบบการศึกษา มาตรา 15 ดังนี้

- (1) การศึกษาในระบบโรงเรียนเป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน
- (2) การศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นการศึกษาที่ยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมายรูปแบบ วิธีการจัดการศึกษาระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษาโดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม
- (3) การศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการศึกษาให้ผู้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจศักยภาพ พร้อมโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งความรู้อื่น ๆ สถานศึกษาอาจจัดการศึกษารูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้โดยให้มีการเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนสะสมไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบได้ไม่ว่าจะเป็นผลการเรียนจาก สถานศึกษาเดียวกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งจากการเรียนรู้นอกระบบโรงเรียน ตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพ หรือจากประสบการณ์การทำงาน

สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใด รูปแบบหนึ่ง หรือทั้ง 3 รูปแบบก็ได้

ในการปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ความพร้อมของครู เป็นเรื่องที่สำคัญมาก เพื่อให้การศึกษารบรรลุเป้าหมาย ครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการจะต้องเป็นผู้ที่มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน ให้สนองตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรจะต้องมีความพร้อมอย่างแท้จริงตามที่คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้ประชุมเชิงปฏิบัติการในการสร้างเครื่องมือประเมินผลการจัดการเรียนรู้: การประเมินตนเองของครูและสถานศึกษา (2542)

ความพร้อมของครู

ความพร้อมของครู หมายถึง ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยมีความรู้ เจตคติ และความพร้อมในการใช้สื่อการสอน

อาภรณ์พันธุ์ จันทร์สว่าง (2525) ความพร้อม หมายถึงความพร้อมที่จะทำงาน เผชิญปัญหา แก้ไขปัญหาร่วมกัน และพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงในทางที่ตกลงร่วมกัน

ความพร้อมของครูตามบทกำหนดของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ก่อให้เกิดความตระหนักแก่ครูอาจารย์ผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นอย่างมากว่าครูผู้สอนอยู่ในสายงานปฏิบัติการสอนมีภารกิจหลักที่สำคัญในการที่จะต้องมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนให้สนองพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังนั้นครูผู้สอนควรจะต้องมีความพร้อมอย่างแท้จริงในด้านต่อไปนี้

1. ความพร้อมในด้านการจัดการเรียนการสอนของครู โดยครูจะต้องมีความพร้อมในการจัดเตรียมการสอน และจัดหารูปแบบการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนโดยการจัดเตรียมแผนการสอนปรับวิเคราะห์หลักสูตรเนื้อหา เตรียมรูปแบบกิจกรรมจัดหาแหล่งการเรียนรู้ เตรียมสร้างบรรยากาศที่เหมาะสม และเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ในสิ่งที่ต้องการตามความสามารถอย่างแท้จริง

2. ความพร้อมในการเตรียมวิธีการดำเนินการเรียนการสอนของครู โดยครูจะต้องมีความพร้อมในการเลือกใช้วิธีการจัดรูปแบบการดำเนินการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน ได้เลือกเรียนตามความสามารถ และความถนัดของตนเองไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการสอนในรูปแบบใด

3. ความพร้อมในการเตรียมการประเมินผลของผู้เรียน โดยครูจะต้องเตรียมพร้อมที่จะหารูปแบบวิธีการประเมินผลที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนจะได้มีโอกาสพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองได้ดียิ่งขึ้น โดยครูจะต้องเตรียมความพร้อม

(จากการประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติในการสร้างเครื่องมือประเมินผลการจัดการเรียนรู้: การประเมินตนเองของครูและสถานศึกษา (2543))

จากความสำคัญที่กล่าวมาทั้งหมด สรุปได้ว่าความพร้อมมีความสำคัญต่อการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก ดังนั้นความพร้อมจึงจัดว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาการศึกษา หน่วยงานและบุคคลที่จะมีบทบาทเกี่ยวกับการจัดการศึกษามากที่สุดนั้นคงจะไม่พ้นไปจากสถานศึกษาและครูผู้สอน หากทุกคนมีความพร้อมก็จะทำให้การศึกษาของไทยมีคุณภาพ และประสบความสำเร็จ การจัดการเรียนการสอนตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงเป็น

การปฏิรูปการศึกษาจากระบบเดิมทั้งหมด ครูจึงมีภาระหน้าที่ที่จะต้องเตรียมความพร้อม เพราะความพร้อมดังกล่าวจะเป็นตัวแปรที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามความมุ่งหมาย

จังหวัดนนทบุรีเป็นจังหวัดที่มีการขยายสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาจากกรุงเทพมหานครไปสู่จังหวัดในเขตปริมณฑลที่มีการคมนาคมสะดวกจึงทำให้จังหวัดนนทบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาเกิดขึ้นหลายแห่งและเป็นที่ตั้งของ สถานทีราชากรระดับกระทรวงและหน่วยงานย่อยของกระทรวงต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย อาทิเช่น หน่วยงานของกระทรวงกลาโหม กระทรวงยุติธรรม กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย และยังมีกระทรวงอื่นๆที่จะตามมาอีก ซึ่งสถานที่ราชการที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ก็จะเป็แหล่งเรียนรู้ที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง และในขณะเดียวกันบุคลากรในสังกัดหน่วยงานเหล่านี้ ก็ยังสามารถได้รับการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งเป็นแนวทางที่ประชาชนจะได้มีโอกาสในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อจะได้เป็นการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตได้ด้วย

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นจึงเป็นเหตุจูงใจให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความพร้อมของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ครูสังกัดกรมสามัญศึกษา และครูสังกัดกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ซึ่งมีภูมิหลังที่แตกต่างกันในด้าน สังกัด อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยของครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดนนทบุรี เกี่ยวกับความพร้อมในด้านการเตรียมการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผลผู้เรียน ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

2. เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมของครูในการเตรียมการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผลผู้เรียน ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยจำแนกตามสังกัด อายุ ประสบการณ์ วุฒิการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ของครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดนนทบุรี

สมมติฐานของการวิจัย

ความพร้อมของครูมีความสำคัญต่อภูมิหลังของครูแต่ละคนเป็นอย่างยิ่ง ดังเช่นจากงานวิจัยของ อารี สวรรค์วานิช (2521) ที่ได้ทำการวิจัยของครูประจำบาลจังหวัดสุโขทัยที่พบว่าครูที่มีอายุราชการวุฒิมัธยมศึกษา และระดับเงินเดือนแตกต่างกัน มีระดับขวัญในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน จากผลการวิจัยของ ปราณิพันธ์ จารุพัฒน์พันธ์ (2540) ได้ศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล สำหรับคนพิการทางการมองเห็น ผลการวิจัยพบว่า มีความคิดเห็นด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลแตกต่างกัน เนื่องจากมีอายุ มีประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่งต่างกัน จากผลการวิจัยของ เฉลิมพล พินทอง (2542) ได้ศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 5 พบว่าสถานภาพของครูผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ อายุราชการและเวลาที่ดำรงตำแหน่งในสถานศึกษาปัจจุบันและวุฒิมัธยมศึกษาสูงสุด มีผลต่อความพร้อมต่างกัน จากผลการวิจัยที่ได้ศึกษาดังกล่าวผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ไว้ดังนี้

1. ความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การดำเนินการสอน และการวัดผลและการประเมินผลผู้เรียน ทางศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ที่มีสังกัดต่างกันอย่างมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน
2. ความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการดำเนินการสอนและการประเมินผลผู้เรียน ทางศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ของครูที่มีภูมิหลังแตกต่างโดยจำแนกตามสังกัด อายุ ประสบการณ์วุฒิมัธยมศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ มีความแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การศึกษานอกระบบโรงเรียนในการวิจัยครั้งนี้จะหมายถึงเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาชุมชน
2. การศึกษาตามอัธยาศัย จะหมายถึงการศึกษาตลอดชีวิตที่ใช้แหล่งการเรียนรู้

3. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาความพร้อมของครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ใน 3 สังกัด คือ ครูที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ครูที่สังกัดกรมสามัญศึกษา และครูสังกัดกรมการศึกษานอกกระบบโรงเรียน ในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 713 คน

4. ตัวแปรในการศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ

- สังกัด
- อายุ
- ประสบการณ์ในการทำงาน
- วุฒิการศึกษา
- ตำแหน่งหน้าที่

4. 2 ตัวแปรตาม ได้แก่ความพร้อมของครูในด้านการเตรียมการจัดการเรียนการสอน การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ในการจัดการศึกษานอกกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัยที่มีความสัมพันธ์กับ

- การศึกษาขั้นพื้นฐาน
- การศึกษาชุมชน
- การศึกษาตลอดชีวิต และแหล่งเรียนรู้

คำจำกัดความในการวิจัย

1. ครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ หมายถึง ครู ที่สังกัดกรมสามัญศึกษา ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และครูสังกัดกรมการศึกษานอกกระบบโรงเรียน ในจังหวัดนนทบุรี

2. การศึกษาตลอดชีวิต หมายถึงการศึกษาที่ผสมผสานการศึกษาทั้ง 3 รูปแบบคือ การศึกษา ในระบบโรงเรียน การศึกษานอกกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย

3. การศึกษานอกกระบบโรงเรียน หมายถึง การศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมายรูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการจัดการศึกษา การวัดและประเมินผลซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตร จะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม ซึ่งจากการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่

- การศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง

ก. รูปแบบของการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายสามัญซึ่งมีหลักสูตรและมีการกำหนดจุดมุ่งหมายไว้อย่างชัดเจนแน่นอนมีระบบการเรียนการสอนกำหนดระยะเวลาตามระดับชั้นของการศึกษา ผู้เรียนจะมีวัยและพื้นความรู้ที่ใกล้เคียงกัน มีสถานศึกษาคือ โรงเรียน ศูนย์การเรียน วิทยาลัย เป็นที่ใช้ศึกษาและมีแหล่งเรียนรู้ที่ครูเป็นผู้จัดหาไว้ให้เมื่อจบจะมีการวัดผลการศึกษาและจะได้รับวุฒิการศึกษา

ข. รูปแบบของการศึกษาตามอัธยาศัยที่เสริมประสบการณ์และการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะและทัศนคติในการศึกษาหาค้นคว้าเพื่อจะโยชนในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

- การศึกษาชุมชน เป็นรูปแบบการศึกษาที่อาจจะมีหรือไม่มีหลักสูตรแต่มีจุดประสงค์เพื่อให้ได้ทั้งการศึกษาและการพัฒนาชุมชนเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนตลอดจนเป็นการสนองความต้องการของสมาชิกในชุมชนนั้นๆระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาเป็นระยะเวลาสั้นๆรูปแบบการศึกษามีลักษณะเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และเป็นการศึกษาแบบมีส่วนร่วมการจัดหาสื่อและแหล่งเรียนรู้จะมีอยู่แล้วในชุมชน

4. การศึกษาตามอัธยาศัย หมายถึง การศึกษาที่เกิดขึ้นตามวิถีชีวิตที่เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ จากการทำงาน จากบุคคล จากครอบครัว จากสื่อ จากชุมชน จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูน ความรู้ทักษะ สร้างทัศนคติ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตสามารถเรียนได้ตลอดเวลาและเกิดขึ้นในทุกช่วงวัยตลอดชีวิต

5. แหล่งเรียนรู้ หมายถึง สื่อ หรือ แหล่งที่ส่งเสริมการเรียนรู้รวมถึงบุคคลที่เป็นภูมิปัญญาของท้องถิ่นเช่น หนังสือพิมพ์ สิ่งตีพิมพ์ต่างๆทุกชนิด วิทยู โทรพิมพ์ ที่อ่านหนังสือพิมพ์ ห้องสมุด วัด พิพิธภัณฑ์

6. การจัดการเรียนการสอน หมายถึงการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (มาตรา 8) โดยยึดหลัก ดังนี้

- (1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
- (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- (3) การพัฒนาสาระและกระบวนการการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

7. ความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในด้านความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดนนทบุรี
2. ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการจัดการการเรียนการสอน 3 รูปแบบให้ผสมผสานกันเพื่อเป็นการจัดการศึกษาแบบต่อเนื่องตลอดชีวิต
3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจะได้นำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดรูปแบบการเรียนการสอน 3 รูปแบบให้สนอง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้อย่างสมบูรณ์
4. เพื่อเป็นการพัฒนาครูให้มีความรู้และความสามารถตลอดจนมีแรงจูงใจในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อผสมผสานกับการศึกษาในระบบโรงเรียน ซึ่งจะนำไปสู่การส่งเสริมการศึกษาดูตลอดชีวิตให้กับนักเรียนและผู้เรียนตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาเรื่อง ความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดนนทบุรี ในด้านการจัดการเรียนการสอน การดำเนินการสอน และการวัดและประเมินผลผู้เรียน ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องและครอบคลุมประเด็นการศึกษาวิจัย จึงนำเสนอการค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาตลอดชีวิต

ตอนที่ 2 การศึกษานอกระบบโรงเรียน

ตอนที่ 3 การศึกษาตามอัธยาศัย

ตอนที่ 4 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย

ตอนที่ 5 การศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 6 การศึกษาชุมชนและแหล่งเรียนรู้

ตอนที่ 7 หน่วยงานที่จัดการศึกษาตามอัธยาศัยการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาชุมชนที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

ตอนที่ 8 ความพร้อม

ตอนที่ 9 ครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดนนทบุรี

ตอนที่ 10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 11 สรุปกรอบความคิดในการวิจัย

ตอนที่ 1 การศึกษาตลอดชีวิต

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 4 ได้กล่าวไว้ว่า การศึกษาหมายถึง ความถึงกระบวนการ การเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุน ให้บุคคล เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้ให้ความหมายของการศึกษาตลอดชีวิตไว้ว่าการศึกษาตลอดชีวิตเป็นการศึกษาที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

“การศึกษาตลอดชีวิต” เป็นการศึกษาในภาพรวมทั้งหมดที่เกิดจากการผสมผสานระหว่าง การศึกษาในระบบโรงเรียนการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัยที่จัดให้แก่บุคคล ทุกช่วงอายุตั้งแต่เกิดจนตายเพื่อมุ่งพัฒนาบุคคลอย่างเต็มศักยภาพ ให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ อย่างเพียงพอต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพและการปรับตัวเข้ากับสภาพสังคมสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสมในทุกช่วงชีวิต (รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อสังคมไทยในศตวรรษที่ 21 วิจัยโดย รศ.ดร.สุมาลี สังข์ศรี อาจารย์ประจำภาควิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช)

ความหมายของการศึกษาตลอดชีวิต

ความหมาย ของการศึกษาตลอดชีวิต คำว่า “การศึกษาตลอดชีวิต” (Lifelong Education) นั้นประกอบด้วยคำสำคัญ 3 คำ คือ “Life” หรือ “ชีวิต” ชีวิตของบุคคลมีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายด้านทั้งด้านสังคม สิ่งแวดล้อม ศาสนา และเศรษฐกิจ และการเมือง “Lifelong” หรือ “ช่วงชีวิต หรือตลอดชีวิต” ช่วงเวลาในการดำเนินชีวิตของบุคคลและสังคม “Education” หรือ การถ่ายทอดความรู้ การฝึกหรือ การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการการสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตนอกจากจะให้ความหมายโดยวิเคราะห์จากคำที่เป็นองค์

ประกอบของ “การศึกษาตลอดชีวิต” แล้วนักการศึกษาหลายท่านได้วิเคราะห์โดยพิจารณาว่าการศึกษาดูตลอดชีวิตเป็นการศึกษาที่ผสมผสานใน 2 มิติ คือ

มิติที่ 1 เป็นการพิจารณาในแนวตั้งว่ามีความจำเป็นแก่บุคคลในทุกช่วงชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย ไม่เฉพาะเมื่อบุคคลอยู่ในวัยเรียนเท่านั้น

มิติที่ 2 เป็นการพิจารณาในแนวนอนว่าการศึกษากับชีวิตเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงกัน การศึกษาหรือการเรียนรู้จึงควรผสมผสานกลมกลืนเข้ากับการดำเนินชีวิต นั่นคือการผสมผสานระหว่างการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อช่วยพัฒนาบุคคลในทุก ๆ ด้านอย่างสมบูรณ์

หลักการของการศึกษาดูตลอดชีวิต

การศึกษาดูตลอดชีวิต มีความจำเป็นสำหรับบุคคลในทุกช่วงชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย บุคคลมีความสามารถที่จะเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต เพราะการศึกษามีได้สิ้นสุดเมื่อบุคคลจบจากโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา การศึกษาดูตลอดชีวิตเป็นภาพรวมของการศึกษาทั้งหมด ครอบคลุมการศึกษาทุกประเภททุกระดับ โดยเน้นความเสมอภาค ความเท่าเทียมกันในโอกาสทางการศึกษา

การศึกษาดูตลอดชีวิต ควรมีความยืดหยุ่นหลากหลายรูปแบบและวิธีการ เพื่อเปิดโอกาสให้ทุกคน เรียนรู้และสามารถเลือกวิธีเรียนที่เหมาะสมกับความสามารถของตน มุ่งให้บุคคลได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ พัฒนาคุณภาพชีวิตและพึ่งตนเองได้ สิ่งที่ทำให้บุคคลเรียนรู้ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับชีวิต ควรได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ รวมทั้งทักษะในการแสวงหาความรู้ หรือ มีเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ต่อไป

การเรียนรู้ตลอดชีวิตมิใช่เกิดขึ้นได้เฉพาะในสถาบันเท่านั้น แต่สามารถเกิดขึ้นได้ที่บ้าน ที่ทำงาน ศาสนสถาน สวนสาธารณะ และในชุมชน เพราะฉะนั้นบ้านและชุมชนจึงเป็นแหล่งการศึกษาดูตลอดชีวิต และที่สำคัญการศึกษาดูตลอดชีวิตจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยความร่วมมือกันของทุกฝ่าย ทุกแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งประชาชนในชุมชน

ความจำเป็นของการศึกษาตลอดชีวิต

“การศึกษาตลอดชีวิต” เป็นการศึกษาในภาพรวมทั้งหมด ซึ่งครอบคลุมทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่จัดให้บุคคลทุกช่วงอายุตั้งแต่เกิดจนตาย โดยในแต่ละช่วงชีวิตบุคคลอาจจะได้รับการศึกษารูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือหลายรูปแบบผสมผสานกันเป็นการศึกษาที่สัมพันธ์กับปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนชีวิต ทั้งด้านสังคม สิ่งแวดล้อม ศาสนา เศรษฐกิจ การเมือง ทั้งนี้ เพื่อมุ่งพัฒนาบุคคลอย่างเต็มศักยภาพให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์อย่างเพียงพอต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างเหมาะสมในทุกช่วงชีวิต การศึกษามีความจำเป็นต่อชีวิตมนุษย์ในทุกช่วงอายุ เพราะมนุษย์ต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม สิ่งแวดล้อม อยู่ตลอดเวลาโดยเฉพาะในสภาวะการณปัจจุบัน ความจำเป็นของการศึกษาจะยิ่งดูชัดเจนยิ่งขึ้น เนื่องจากมีความจำเป็นเกิดขึ้นมากมาย ซึ่งมีผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิต ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนั้นนับวันจะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และซับซ้อนมากขึ้นเกินกว่าที่จะใช้ความรู้ที่สะสมมา เมื่อสมัยอยู่ในวัยเรียนมาช่วยได้ การศึกษาที่บุคคลได้รับเมื่ออยู่ในช่วงวัยเรียนนั้นเป็นเพียงส่วนหนึ่งของชีวิตเท่านั้น อาจเรียกว่าเป็นเครื่องมือพื้นฐานที่จะช่วยบุคคลแสวงหาความรู้ได้ต่อไป ช่วงชีวิตหลังวัยเรียนเป็นช่วงชีวิตที่ยาวนานกว่าหลายเท่า ในประเทศต่าง ๆ ได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการที่ประชาชนจะต้องได้รับการศึกษาตลอดชีวิตเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคของความเจริญและความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของวิทยาการและเทคโนโลยีเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร ความจำเป็นที่ประเทศต่าง ๆ ต้องนำการศึกษาตลอดชีวิตไปเป็นแนวคิดหลักในการจัดการศึกษาของประเทศนั้น ๆ สามารถสรุปได้ว่ามาจากปัจจัยสำคัญต่อไปนี้ คือ ความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ และอาชีพการงาน การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม และวัฒนธรรม ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยี ความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครอง การเปลี่ยนแปลงทางด้านความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิต การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร และข้อจำกัดของการจัดการศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน สิ่งเหล่านี้มีผลกระทบต่อประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม และมีผลกระทบต่อเนื่องถึงกันทั่วโลก เพราะฉะนั้นการศึกษาจะเป็นเครื่องมือที่จะช่วยเตรียมประชาชนให้มีความพร้อม มีภูมิคุ้มกันที่จะเผชิญต่อความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้อย่างเท่าทัน และสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม

ดังนั้น มนุษย์จึงต้องเรียนรู้ตลอดชีวิตในทุกสังคม ทั้งนี้ด้วยเหตุผลที่สำคัญ คือ เพื่อการดำรงชีวิตอยู่และมีความสุขเท่าที่จะทำได้ (คุนตา นพคุณ : 2543)

ตอนที่ 2 การศึกษานอกระบบโรงเรียน

การศึกษานอกระบบโรงเรียนมีความหมายครอบคลุมถึงมวลประสบการณ์การเรียนรู้ทุกชนิดที่บุคคลได้รับการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ตามธรรมชาติ การเรียนรู้จากสังคม การเรียนรู้ที่ได้รับจากโปรแกรมการศึกษาที่จัดขึ้นนอกเหนือไปจากการศึกษาในโรงเรียนตามปกติ ได้มีโอกาสแสวงหาความรู้เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันฝึกอาชีพหรือเพื่อพัฒนาความรู้เฉพาะเรื่อง

สำหรับความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนนี้ ได้มีนักการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ในลักษณะคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ เป็นการศึกษาที่มีลักษณะยืดหยุ่นเปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการและความพร้อมของผู้เรียนเป็นสำคัญ การให้ความหมายของผู้ทรงคุณวุฒิ และนักการศึกษาแต่ละท่านจะแตกต่างกัน ดังนี้คือ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2520 (กระทรวงศึกษาธิการ 2520) ได้อธิบายถึงความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน ว่าการศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นการศึกษาที่จัดขึ้นนอกเหนือไปจากการศึกษาในระบบโรงเรียน ไม่ว่าจะการศึกษานั้นจะจัดขึ้นเป็นกิจกรรมการศึกษาโดยเฉพาะหรือเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อมุ่งให้รู้จักแก้ปัญหา ฝึกอาชีพ หรือ พัฒนาความรู้เฉพาะอย่างตามความต้องการหรือความสนใจของพลเมือง (วสันต์ ธีรานุรักษ์ , ม.ป.ท.)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 3 มาตรา 15 ข้อ 3 การศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมายรูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการจัดการศึกษา การวัดและประเมินผลซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตร จะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

โกวิท วรพิพัฒน์ (อ้างถึงใน สุภร ศรีแสน , 2521) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนว่า หมายถึง ประสบการณ์และกิจกรรมที่จัดนอกระบบโรงเรียนการศึกษาในโรงเรียนภาคปกติ

เพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถ ทั้งในด้านความรู้ทั่วไป และวิชาชีพให้ประชาชน มีความเป็นอยู่ที่ดี มีสัมมาอาชีพ และทำหน้าที่พลเมืองให้ดีขึ้น

ปฐม นิคมานนท์ (2522) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน ว่าหมายถึง กิจกรรมที่สังคมตั้งใจจัดขึ้นเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาโดยเฉพาะนอกเหนือจากการเรียนตามปกติในโรงเรียน กิจกรรมดังกล่าวอาจจัดเป็นกิจกรรมเฉพาะ หรือเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมอื่นใด ทั้งนี้ เพื่อมุ่งสนองความต้องการด้านการเรียนรู้ตามแต่ละบุคคลจะสนใจ

อุณา นพคุณ (2523) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนว่า หมายถึง กิจกรรมหรือโครงการใด ๆ ในสถาบันต่าง ๆ ในสังคมจัดขึ้น โดยมีเจตนาและวัตถุประสงค์ ที่จะให้การเรียนรู้แก่ประชาชนที่สามารถกำหนดเป้าหมายได้ ผู้รับการศึกษาเองก็มีเจตนาหรือวัตถุประสงค์ในการที่จะรับการเรียนรู้กิจกรรมดังกล่าวจัดให้แก่ประชาชนทุกเพศทุกวัย ทุกชุมชน และทุกระดับการศึกษา เพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ค่านิยมที่ดี กิจกรรมการศึกษาที่เรียกว่าเป็นการศึกษานอกระบบโรงเรียนจะต้องจัดขึ้นในระยะเวลาอันสั้น หลักสูตรยืดหยุ่น ประหยัด และตอบสนองความต้องการ ความสนใจ ของผู้เรียนและปัญหาของชุมชน

เดวิด ไคลย์ และ โทมัส คีน (David Kline and Thomas B.Keehn) (อ้างถึงใน ทวีป อภิสัทธี, 2523) ได้สรุปความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน ไว้ว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียนเหมือนกับ การศึกษาที่เรียกว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียน การศึกษาผู้ใหญ่ การศึกษาชั่วชีวิต การศึกษาแบบเบ็ดเสร็จ เป็นคำที่หมายถึงชนิดของการศึกษาที่พัฒนาขึ้นมา เพื่อเป็นทางเลือกหรือส่งเสริมการศึกษาในระบบโรงเรียน หรือเป็นการศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อช่วยปิดช่องว่างของประชากรจำนวนมาก ซึ่งไม่สามารถจะรับบริการ จากระบบการศึกษาในโรงเรียนแล้วการศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นการศึกษาที่ยืดหยุ่นได้ง่าย

มัลคัม เอส โนลล์ (Malcolm S. Knowles อ้างถึงในจรรยา พานิชย์ผลิตไทย , 2538) อธิบายว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นกระบวนการซึ่งทั้งหญิงและชายจะเรียนรู้ต่อไป หลังจากสำเร็จการศึกษาภาคปกติ หรือ หมายถึงกิจกรรมที่จัดขึ้นสำหรับผู้ใหญ่ทั้งหญิงและชาย ซึ่งจัดขึ้นตามสถาบันต่าง ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะทางการศึกษา

ประทุมสุข อาชวอำรุง (2538) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน ว่า หมายถึงกิจกรรมทางการศึกษาที่ไม่มีรูปแบบโครงสร้างแน่นอน เป็นการศึกษาที่จัดขึ้นโดยไม่เลือกวัย ไม่เลือกเพศ ไม่เลือกวรรณะ ไม่เลือกภูมิหลังและสติปัญญา ความสามารถหรือความถนัดครอบคลุมถึง

การศึกษาที่ไม่มีพิธีรีตองด้วย เป็นการเปิดโอกาสให้กับทุกคนในสังคมจัดการศึกษาได้ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน นับเป็นวิชาการศึกษาที่สอดคล้องกับสังคมประชาธิปไตยอย่างยิ่ง

รัตนา พุ่มไพศาล (2538) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนว่า เป็นการศึกษสำหรับผู้ที่ขาดโอกาสที่จะศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียนภาคปกติเป็นการศึกษาที่จัดให้กับประชาชน เขาจะได้ศึกษาเล่าเรียนสิ่งต่าง ๆ ตามที่เขาต้องการเรียน

ฟิลลิป เอช คูม (Phillip H. Coombs) (อ้างถึงใน กชกร สังขชาติ , 2528) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนว่า หมายถึงกิจกรรมที่จัดขึ้นนอกระบบโรงเรียนการศึกษาภาคปกติไม่ว่ากิจกรรมที่มุ่งบริการกลุ่มผู้เรียนที่ได้กำหนดเป็นเป้าหมายและอย่างมีความมุ่งหมายตัวอย่าง เช่น สถานเลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียน (ยกเว้นโรงเรียนอนุบาล) โรงเรียนมุ่งให้โอกาสแก่ผู้ไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาเมื่ออยู่ในวัยที่ควรได้รับการศึกษาหรือที่ต้องการออกจากโรงเรียนก่อนกำหนด โรงเรียนผู้ใหญ่ ศึกษาลูกเสือ อนุชาชาติ ยุวกสิกร กลุ่มสนใจศึกษาดนตรี การฝึกฝนอาชีพ กลุ่มกสิกร ฯลฯ

สุวัฒน์ วัฒนวงษ์ (2529) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนว่า เป็นกิจกรรมทางการศึกษาใด ๆ ที่จัดขึ้นอย่างมีระบบ แต่จัดขึ้นนอกเหนือระบบโรงเรียนภาคปกติทั้งนี้ ไม่ว่าจะแยกออกเป็นกิจกรรมหนึ่งต่างหาก หรือเป็นส่วนสำคัญของกิจกรรมหลักก็ตาม โดยมีความมุ่งหมายที่จะให้บริการต่อประชากรได้รับการเรียนรู้ทั้งเยาวชนและผู้ใหญ่

เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2533) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนว่า เป็นกิจกรรมการศึกษาที่ได้จัดขึ้นได้ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน โดยไม่มีรูปแบบที่แน่นอน จัดขึ้นตามความเหมาะสม และความต้องการของผู้เรียน ยึดหลักปรัชญาที่ว่า การศึกษาคือชีวิต ชีวิตคือการศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนให้รู้จักคิดตัดสินใจ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง มีอิสรภาพจากสิ่งแวดล้อมมากที่สุดโดยวิธีการเป็นส่วนประกอบที่จะทำให้คนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ดังนั้น จึงเป็นกิจกรรมการศึกษาที่จัดเพื่อคนทุกคนในสังคม

สุนทร สุนันท์ชัย (อ้างถึงในอุดม เขยทิวศ์ , 2534) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนว่า นิยามทางการศึกษาในทางสังคมวิทยา คือ การถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ ความคิดที่ผู้ใหญ่กระทำต่อผู้เยาว์เพื่อให้ผู้เยาว์มีความสามารถที่จะรับบทบาทของผู้ใหญ่ในอนาคต

จากความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่นักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ต่าง ๆ กัน ในหลาย ๆ ทศวรรษนั้น สามารถสรุปความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนว่า หมายถึง “กิจกรรมทางการศึกษาและมวลประสบการณ์ความรู้ใด ๆ ก็ตามที่จัดขึ้นโดยบุคคล หน่วยงานและสถาบัน

ต่าง ๆ ในสังคมโดยได้จัดขึ้นนอกเหนือไปจากการศึกษาในระบบโรงเรียนภาคปกติ เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะและทัศนคติ ที่พึงประสงค์ของกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ โดยยึดหลักการที่ว่าเป็นการสนองความต้องการ ความสนใจ และแก้ปัญหาให้แก่กลุ่มเป้าหมายนั้น” ดังนั้นการศึกษานอกระบบโรงเรียนจึงเป็นการศึกษาที่เปิดโอกาสให้กับประชาชนทุกคนในชุมชน โดยจัดให้แก่ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ทุกภูมิภาค ทุกระดับการศึกษา และทุกชุมชนโดยมีลักษณะที่ยืดหยุ่นในการจัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นตัวผู้สอน ผู้เรียน เวลา สถานที่ หลักสูตร และการสอน การจัดการบริหาร และการประเมินผล เป็นต้น

ปรัชญาการศึกษาของระบบโรงเรียน

การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ผ่านมามีได้ยึดปรัชญาของการศึกษาตลอดชีวิตเป็นหลัก และนอกจากนั้นยังนำหลักการของปรัชญาอื่น ๆ เช่น ปรัชญามนุษยนิยม ปรัชญาพฤติกรรมนิยม ฯลฯ มาผสมผสานกันเพื่อเป็นหลักในการจัดกิจกรรม อีกด้วย สำหรับปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งมีหลักการว่าการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิต บุคคลควรได้รับการศึกษาอย่างเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย การศึกษามีความสำคัญทุกช่วงชีวิตของมนุษย์ และจากความคิดของนักการศึกษาหลาย ๆ ท่านนั้น การศึกษาที่จะช่วยให้เกิดการศึกษาตลอดชีวิตได้นั้นประกอบไปด้วย การศึกษาในระบบโรงเรียนการศึกษานอกระบบโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัย ด้วยธรรมชาติของงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน ซึ่งมีความยืดหยุ่นในเรื่องของกฎระเบียบต่าง ๆ ในเรื่องการบริหารการจัดการ การมุ่งสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เพราะฉะนั้นการศึกษานอกระบบโรงเรียนจึงเป็นการศึกษาประเภทหนึ่งที่จะให้โอกาสแก่บุคคลได้รับการศึกษาตั้งแต่เกิดจนตาย หรือตลอดชีวิตของเขาในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในอนาคตนั้น ปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิตจะยังคงเป็นปรัชญาหลัก เป็นหลักการสำคัญในการจัดกิจกรรมอยู่เช่นเดิม และจะต้องเน้นย้ำมากยิ่งขึ้นและจัดให้สัมฤทธิ์ผลมากยิ่งขึ้นเสียด้วย เพราะเมื่อสภาพสังคมเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว บุคคลจะต้องติดตามให้ทันและรู้ให้เท่าทัน รู้จักเลือกรับความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร มีความรู้ความสามารถสอดคล้องกับสภาพที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อจะได้ประกอบอาชีพได้ ดำรงชีวิตอยู่ได้ และสิ่งที่จะทำให้บุคคลมีคุณสมบัติเช่นนั้นได้ ก็คือ การศึกษา การศึกษานอกระบบโรงเรียน ยังจำเป็นที่จะต้องจัดให้บุคคลทุกวัยให้เขาได้รับโอกาสศึกษาได้ตลอดชีวิตของเขา เมื่อใดก็ได้ที่เขาต้องการตั้งแต่เด็กจนถึงวัยผู้สูงอายุ

ปรัชญาการศึกษาที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

ปรัชญานี้อยู่ในกลุ่มของ Progressivism , Reconstructionism และ Existentialism ทั้งนี้ เพราะ

1. Progressivism เชื่อว่า ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกนี้อยู่ในสภาพที่เปลี่ยนแปลงเสมอจึงไม่มีการเน้นถึงความรู้ที่มีลักษณะถาวร Progressivism เห็นด้วยกับวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอน มีความเชื่อและศรัทธาในเอกัตบุคคคล เน้นโปรแกรมการเรียนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนคิดเป็น

2. Reconstructionism เชื่อว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือโดยตรงในการปฏิรูปโลกที่เราอาศัยอยู่ สถานศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างระเบียบทางสังคมขึ้นใหม่ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เช่น ปัญหาสงครามระหว่างประเทศ ปัญหาความยากจน ปัญหาการว่างงาน การเจ็บไข้ได้ป่วย ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาอาชญากรรม ฯลฯ ก่อให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องการปฏิรูปสังคมใหม่ หลักสูตรตามแนว Reconstructionism จึงเน้นเนื้อหาสาระและวิธีการที่จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงการรับผิดชอบที่จะปฏิรูปและสร้างสังคมใหม่ที่ดีกว่า ขึ้นมาทั้งในระดับชุมชน ระดับประเทศ และระดับโลก

3. Existentialism เน้นว่าหนทางไปสู่ความรู้เป็นเรื่องของบุคคล การศึกษาจึงควรได้ช่วยเหลือผู้เรียนให้ค้นพบความรู้ ความหมายของชีวิตการดำเนินชีวิต การพัฒนาความรู้ความสามารถ ได้ด้วยตัวของเขาเอง ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอน ความรู้มีใช้สิ่งที่จะถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียน แต่เราควรจะเสนอให้แก่เขาได้ บุคคลควรมีสติที่จะเลือกรับความรู้ความสนใจ และความต้องการที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้ เพราะความรู้เป็นเรื่องของส่วนบุคคล

ปรัชญาการศึกษาข้างต้นนี้ ได้รับแนวความคิดและอิทธิพลมาจากประเทศในซีกตะวันตก นับว่าเป็นแนวคิดที่ดีและเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา ทั้งในระบบโรงเรียน นอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย แต่เนื่องจากความเป็นคนไทยมีศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ จึงจำเป็นต้องใช้หลักพุทธธรรมคำสอนมากำหนดเป็นปรัชญาการศึกษาไทย

ปรัชญาการศึกษาไทยตามแนวพุทธ เน้นการศึกษาที่เข้าไปช่วยแก้ปัญหา จะต้องเข้าถึงความเจริญแห่งธรรมชาติ ทั้งนี้ เพราะมนุษย์ที่สมบูรณ์ก็คือ มนุษย์ที่เข้าถึงความจริงแท้ของธรรมชาติ ดังนั้น การจัดการศึกษาตามแนวพุทธจึงต้องจัดกระบวนการที่ทำให้บุคคลได้เข้าใจกระบวนการที่จะได้รู้ถึง

ความจริงและสามารถเอาความรู้นั้นมาจัดสรรเป็นแบบแผนการดำเนินชีวิต เพื่อความสุขและความอยู่รอดของตนเองได้ เช่น

- การจัดการเรียนการสอนตามแนวอริยสัจ 4 (ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค)
- การจัดการเรียนการสอนตามแนว โยนิโสมนสิการ (การพิจารณาอย่างแยกคาย หมายถึง การพิจารณาเพื่อเข้าถึงความจริง โดยสืบค้นหาเหตุผลไปตามลำดับ จนถึงต้นเหตุ)
- การจัดการเรียนการสอนตามแนวของไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา)
- การจัดการศึกษาตามแนวพุทธที่นำมาใช้ในการกำหนดกนวทางของหลักสูตรการศึกษา 3 รูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถคิดเป็น (รศ.ดร.สุรกุล เจนอบรม , หลักสูตรการศึกษานอกระบบโรงเรียน / การศึกษาผู้ใหญ่ ระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยในศตวรรษที่ 21 , 2542)

สรุปแนวความคิดทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน

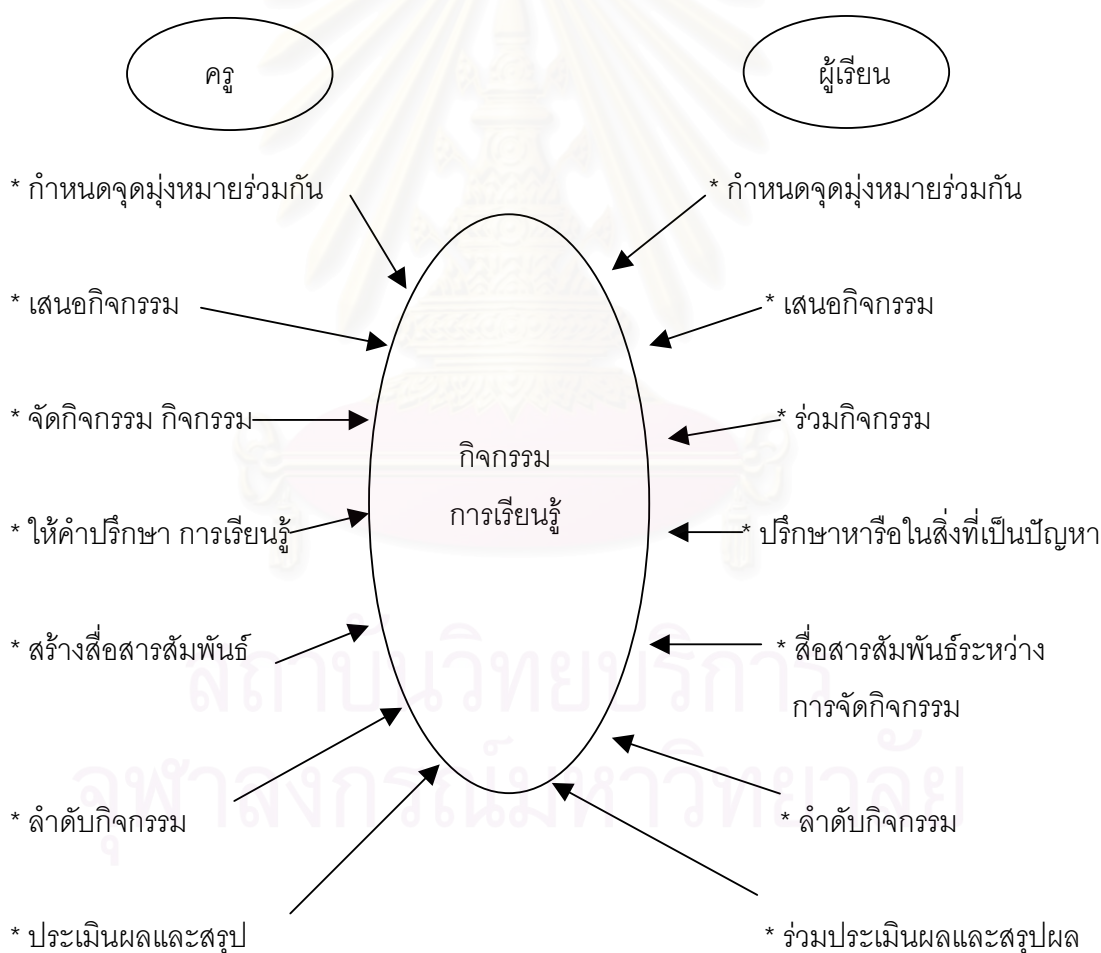
แนวความคิดจากนักการศึกษาที่ได้กล่าวมาแล้วอาจสรุปได้ ดังนี้

1. การที่บุคคลจะสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ บุคคลนั้นควรจะได้รับการศึกษาเพื่อให้สามารถเป็นคนที่รู้จักคิดเป็น ใช้ความคิดในการที่จะให้เกิดความกลมกลืน ผสมผสานระหว่างตนเองและสภาพแวดล้อม
2. การเรียนรู้ของบุคคลนั้นไม่ใช่ว่าอยู่แต่เฉพาะในสถานศึกษา ในห้องเรียนในระบบโรงเรียนเท่านั้น แต่การศึกษาอาจเกิดขึ้นได้นอกระบบโรงเรียนโดยวิธีต่าง ๆ
3. การศึกษาที่จะทำให้คนมีคุณภาพที่แท้จริงนั้น ไม่ใช่เพียงแต่เพื่อให้บุคคลมีแต่ความรู้ การศึกษาที่แท้จริงจะต้องให้บุคคลสามารถมีความรู้เพื่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพและการสร้างสรรค์สังคมเป็นการศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต
4. การศึกษานั้นไม่ควรจะเป็นเรื่องของความจำหรือการสะสมความรู้ ผู้สอนและผู้เรียนจะต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ร่วมกันในการสร้างบรรยากาศแห่งความอิสระภาพในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการวิเคราะห์ให้ใคร่ครวญ
5. การศึกษานั้นจะต้องช่วยให้บุคคลได้พัฒนาตนเอง รู้จักที่จะกำหนดชีวิตของตนเองให้ได้ ชีวิตที่มีคุณภาพ และเพื่อให้บุคคลได้เห็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูจะต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด จึงจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ผู้เรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย และวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนด้วย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูการศึกษานอกระบบโรงเรียน

การจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายสามัญ

การจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายสามัญระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา ตีฆาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนามาจากการจัดการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพและปัญหา รวมทั้งความต้องการของกลุ่มเป้าหมายมากขึ้นจึงมีการออกแบบวิธีการเรียนหลากหลายรูปแบบให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกเรียนวิธีเรียนใดก็ได้ที่สอดคล้องกับความสะดวก ความพร้อมของตนเองจากการเรียน 3 วิธี คือ

วิธีเรียนแบบชั้นเรียน วิธีเรียนแบบทางไกล และวิธีเรียนด้วยตนเอง

วิธีเรียนแบบชั้นเรียน (สร.) จัดการเรียนการสอนโดยครูเรียนในช่วงเย็นหรือค่ำ ประเมินผล การเรียนระหว่างภาคและปลายภาค

วิธีเรียนแบบทางไกล (ทก.) ผู้เรียนต้องศึกษาแบบเรียนและชุดการเรียนด้วยตนเอง ฟังรายการวิทยุ ดูโทรทัศน์เพื่อเสริมความรู้ ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งวิทยากรพบกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมการเรียน การสอนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมเรียกว่า “กพช” (กิจกรรมการพบ กลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต)

วิธีเรียนด้วยตนเอง (ตอ.) ผู้เรียนต้องศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นหลักมีการประเมินผลการ เรียนเฉพาะปลายภาคเรียนเท่านั้น

หลักการและแนวคิดที่สำคัญของการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายสามัญ คือ การฝึก ให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและทักษะในการศึกษาแสวงหาความรู้เพิ่มเติม (Learn how to learn) การศึกษาดด้วยตนเอง (Self - directed Learning) การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Individual learning) รวมทั้งการส่งเสริมการทำงานร่วมกันด้วยกระบวนการกลุ่ม เพื่อการสร้างคุณธรรม จริยธรรม มีความ รับผิดชอบ เสียสละเพื่อส่วนรวม

ข้อดีของการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายสามัญ อยู่ที่การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ เลือกวิธีเรียนที่ตนเองมีความพร้อมที่สุด นอกจากนั้นยังเปิดโอกาสให้มีการเทียบโอนอาชีพ และเทียบ โอนวิชาสามัญได้เป็นการยอมรับความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนที่มีมาก่อนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ ผลการเรียนตามหลักสูตรได้ ซึ่งเรื่องการเทียบโอนนี้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ. 2542 มาตรา 15 ที่ให้มีการเทียบโอนผลการศึกษากันได้ทั้งจากการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และ การศึกษาตามอัธยาศัย

ข้อเสียหรือสิ่งที่เป็นปัญหาอุปสรรคในทางปฏิบัติที่ทำให้แนวคิด หลักการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายสามัญไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ คือเรื่องของการพบกลุ่มที่ระยะเวลาดูเหมือนจะน้อยเกินไป จนไม่สามารถทำให้กิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การอภิปรายตามที่ออกแบบไว้ได้ ส่วนใหญ่จึงเป็นพบกลุ่มเพื่อทิวความรู้เพื่อให้สอบได้มากกว่าการแก้ปัญหาการเรียนการสอน และการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องการวัดผล ประเมินผล ที่เน้นการวัดความจำเนื้อหา สารวิชามากกว่าการคิดวิเคราะห์ กิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) และการเรียนออนไลน์การเรียนรู้ยังมีปัญหาในทางปฏิบัติอยู่มาก รวมทั้งรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง ยังขาดการสนับสนุน การให้คำปรึกษาแนะนำและการแก้ไขปัญหาระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนเท่าที่ควร เป็นต้น

ครูผู้สอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ครูผู้สอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนจะเป็นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบแตกต่างไปจากครูในระบบโรงเรียนทั่ว ๆ ไป ทั้งนี้เพราะลักษณะของงานครอบคลุมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ครูจึงทำงานในหลายบทบาท ซึ่งนอกจากจะเป็นผู้ดูแลและประสานงานจัดการศึกษาแล้ว ครูการศึกษานอกระบบโรงเรียนยังต้องทำงานในชุมชนทั้งเป็นงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยตรง และทำงานในลักษณะการสร้างเครือข่ายการทำงานเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต บูรณาการผลการเรียนรู้ในทุกรูปแบบเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และนำไปสู่การศึกษาตลอดชีวิต

ลักษณะของครูการศึกษานอกระบบโรงเรียน

ลักษณะของการทำงานและคุณสมบัติของครูการศึกษานอกระบบโรงเรียน

ครูจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ (Learning facilitator)

ครูจะเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนมาเป็นผู้กำกับดูแล ประสานงาน และเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยวิธีต่าง ๆ ดังนี้

1. ให้คำปรึกษาแนะแนวด้านการเรียน การศึกษาต่อ การวัดผลประเมินผล รวมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับด้านความประพฤติโดยครูจะเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

2. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

2.1 จัดประสบการณ์ตรงให้กับผู้เรียน เช่น จัดทัศนศึกษา จัดการแสดง จัดโต้วาที เป็นต้น

2.2 จัดประสบการณ์ทางอ้อมให้แก่ผู้เรียน เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การอภิปราย การศึกษาวีดิทัศน์ เป็นต้น

3. ประสานประโยชน์ให้แก่ผู้เรียน ได้ประสานงานเครือข่าย สื่อ อุปกรณ์ บุคลากร เพื่อนำไปใช้ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

4. จัดการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน และให้สอดคล้องกับสภาพของผู้เรียน

ครูจะต้องยอมรับความรู้ ศักยภาพ ประสบการณ์ของผู้เรียน

ครูจะต้องเป็นผู้เปิดใจกว้างยอมรับข้อจำกัด และประสบการณ์ของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ โดยยอมรับนับถือและให้เกียรติกับผู้เรียน ว่าเป็นผู้มีความรู้ มีศักยภาพและประสบการณ์ ดังนี้

1. ยอมรับความเป็นปัจเจกบุคคล ให้การยอมรับว่าผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เพียงแต่ผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่อาจขาดความรู้บางประการตามหลักสูตรการศึกษา หรือ พลาดโอกาสทางการศึกษา ในระบบโรงเรียน

2. ยอมรับความรู้ความสามารถของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ที่มีพื้นฐานความรู้ความสามารถในระดับหนึ่ง จากการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จนสามารถมีงานทำ มีอาชีพ และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้

3. ยอมรับประสบการณ์ของผู้เรียนว่ามีความแตกต่างกันตามพื้นฐาน วัย อาชีพ และสถานภาพทางสังคม

4. ยอมรับความแตกต่างทางสังคมเนื่องจากผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ จะเป็นผู้ที่มีอาชีพ มีวัย มีวุฒิภาวะและมีประสบการณ์ ตำแหน่ง หน้าที่ และสถานภาพทางสังคมแตกต่างกัน ทำให้ผู้เรียนแต่ละคนมีสภาพแวดล้อมทางสังคมที่แตกต่างกันอีกด้วย

ครูจะต้องมีทักษะในการบูรณาการการเรียนรู้

ครูจะต้องมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการจัดบูรณาการ ครูจะต้องรู้หลักการวิธีบูรณาการที่ถูกต้องเพื่อนำไปสอนแบบผสมผสานกับทุกศาสตร์ รู้หลักการสอนที่เน้นกระบวนการมากกว่าเนื้อหา

หา เพื่อเป็นการฝึกผู้เรียนได้คิดอย่างเป็นระบบ โดยรู้จักวางแผน คิดวิเคราะห์ ลงมือปฏิบัติ รู้จักแก้ปัญหาและสรุปผล

ตอนที่ 3 การศึกษาตามอัธยาศัย

การศึกษาทั้งหมดนั้นเริ่มต้นขึ้นตั้งแต่ที่บ้านเราเกิดขึ้นมา แม่ พ่อ ญาติพี่น้องได้พยายามสอนให้เราเรียนรู้ ตั้งแต่ การกิน การนอน การพูด สอนให้เราเชื่อ ให้เราทำ ให้เราคิด ให้เราเป็นอย่างที่เราควรจะเป็น สิ่งที่เราได้เรียน ได้เป็นนั้นจะเกิดขึ้นเพราะความต้องการของเราก็หาไม่ แต่เป็นกระบวนการที่เราพยายามปรับตัวให้เป็นคนของครอบครัว ซึ่งต่อไปก็ขยายไปสู่การเป็นคนของชุมชน และของสังคมต่อไป เมื่อเติบโตเราก็จะถูกสอนให้มีความรู้ ความเชื่อ และสามารถมีพฤติกรรมหรือทำอะไรต่าง ๆ ได้ตามที่สังคมต้องการโดยกระบวนการของโรงเรียนซึ่งเป็นแหล่งที่สองที่ทำให้เราได้รู้ ได้เรียน ได้เป็น แต่ในขณะที่เราอยู่ในระบบโรงเรียนของโรงเรียน หากเราได้หยุดที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่เราอยากรู้ และในสิ่งที่ไม่คิดที่จะได้อีกมากมาย ซึ่งไม่ใช่ในสิ่งที่เราเรียนรู้ได้จากกระบวนการของโรงเรียน ตลอดชีวิตของคนเราแต่ละคนเราเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมทางสังคมรอบ ๆ ตัวเรายู่ตลอดเวลา นอกจากในโรงเรียนแล้วในที่เล่น ที่ทำงาน ที่พักผ่อนหย่อนใจ ในบ้าน ในกลุ่มเพื่อน ๆ ในที่ต่าง ๆ ทำให้เราได้เรียนรู้อะไรต่าง ๆ มากมายทั้งตั้งใจและไม่ตั้งใจ สิ่งที่เราได้เรียนรู้ ไม่มีครู ไม่มีหลักสูตร ไม่มีหนังสือ ไม่มีตำรา ไม่มีข้อสอบ แต่ก็ไม่ได้รู้อะไรขึ้นมาโดยไม่ได้อะไรเลย การเอาตัวของเราไปเกี่ยวข้องกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง กิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง จะโดยตั้งใจที่จะเรียนรู้หรือไม่ก็ตาม จะโดยวัตถุประสงค์อื่นนอกจากวัตถุประสงค์เพื่อการเรียนรู้ก็ตาม ก็อาจจะก่อให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นมาได้สิ่งเหล่านี้เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากกิจกรรมในโรงเรียน และแตกต่างไปจากกิจกรรมทางการศึกษาในระบบโรงเรียน ที่มีหลักสูตร มีรูปแบบ วิธีไหนที่เป็นเรื่องเป็นราวกว่า สิ่งเหล่านี้ อาจเรียกได้ว่าเป็นการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ที่คนเรียนก็ไม่รู้ไม่ได้ตั้งใจว่าจะเรียน คนสอนก็ไม่ได้ตั้งใจว่าจะสอน แต่ทำให้คนที่ได้เรียน และคนที่ได้สอนเกิดความรู้ขึ้น แต่ก็ยังเป็นปรากฏการณ์ที่ไม่อาจปฏิเสธได้ว่า ไม่ใช่เรื่องของการเรียนรู้ในทางที่ตรงกันข้ามกับการเรียนรู้ ซึ่งก็คือการจัดการศึกษาควรที่จะต้องเข้าใจความแตกต่างที่ชัดเจน ระหว่างการเรียนรู้กับการศึกษา ก็คือการศึกษานั้นเป็นการเรียนของการจัดการให้คนเกิดการเรียนรู้ขึ้นจึงต้องมีครู ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นผู้สอน มีหลักสูตร มีแนวการสอน มีเรื่องที่จะสอน มีวิธีที่จะสอน รวมทั้งการจัดการประเมินผลว่าคนที่เรียนได้เรียนรู้จริงหรือไม่ ในขณะที่การ

เรียนรู้เป็นมุมมองของผู้เรียนซึ่งมีอิสระที่จะเรียนตามที่ตนเองสนใจ ไม่ใช่ผู้ถูกกระทำทางกระบวนการของการศึกษา แต่เป็นผู้กระทำเพื่อเกิดการเรียนรู้ขึ้นด้วยตนเอง โดยกระทำต่อสิ่งต่าง ๆ รอบ ๆ ตัว ดังนั้นการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยจึงต้องประณีตประณีตให้อิสระภาพที่จะเรียนรู้แก่ผู้เรียน และมีความปรารถนาดีที่จะสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ของผู้สอน การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย จึงเป็นการจัดบรรยากาศ สถานการณ์ สภาพแวดล้อม เงื่อนไข ที่จะส่งเสริมให้บุคคลได้เรียนรู้ ทั้งที่จะโดยตั้งใจ หรือไม่ก็ตาม หรือทั้งที่จะตอบสนองของความสนใจ ความกระหายใคร่รู้ และการพักผ่อนหย่อนใจ โดยที่ผลของการเรียนรู้นั้นนำมาสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต การทำงานให้ดีขึ้นหรืออาจจะนำผลของการเรียนรู้นั้น ๆ ไปสู่กระบวนการของการยอมรับและประสบการณ์เพื่อเทียบโอนไปสู่การศึกษาในระบบโรงเรียนอื่น ๆ และเนื่องจากการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตามธรรมชาติของมนุษย์ เกิดการเรียนรู้ในครอบครัว ในชุมชน ในที่ทำงาน ในกลุ่มเพื่อนฝูง คนคุ้นเคยเรียนรู้จากสื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ ฯลฯ ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ที่ชัดเจนยังไม่มี ครูจึงสามารถที่จะสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ สร้างสถานการณ์ จัดหาสภาพแวดล้อม และจัดหาแหล่งเรียนรู้ หรือเงื่อนไขให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ตามอัธยาศัยขึ้น

ความหมายของการศึกษาตามอัธยาศัย

มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการศึกษาตามอัธยาศัยไว้ดังนี้

(คูมส์, 1985 : 24) การศึกษาตามอัธยาศัย หมายถึง กระบวนการตลอดชีวิตที่ทุกคนได้รับ และสะสมความรู้ ทักษะ เจตคติ และรู้แจ้งจากประสบการณ์ประจำวัน และการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อม ทั้งที่บ้าน ที่ทำงาน และที่เล่น จากตัวอย่าง และเจตคติของสมาชิกครอบครัว และเพื่อนจากการเดินทาง การอ่านหนังสือพิมพ์ และหนังสืออื่นหรือ โดยการฟังวิทยุ วิทยุภาพยนตร์ หรือโทรทัศน์ ตามปกติแล้ว การศึกษาตามอัธยาศัย ไม่มีการจัด ไม่มีระบบ และบางครั้งไม่ได้ตั้งใจ แต่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ไปตลอดชีวิตของแต่ละบุคคลอยู่อย่างมาก แม้แต่ผู้ที่มีการศึกษาในโรงเรียนมาแล้วก็ตาม

(สุนทร สุนันท์ชัย, 2532 : 10) การศึกษาตามอัธยาศัย หมายถึง การได้รับความรู้ ทักษะ เจตคติ จากประสบการณ์ประจำวันในครอบครัว ชุมชน จากการทำงาน การเล่น ห้อยสมุด สื่อมวลชน และอื่น ๆ ในสภาพแวดล้อมของบุคคล

(วิจิตร ศรีสะอ้าน, 2532 : 299 - 300) การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นกระบวนการของการศึกษา ตลอดชีวิต คือ ไม่ต้องอาศัยระบบใด ๆ ทั้งสิ้น เป็นการศึกษาที่สร้างเสริมบุคลิกภาพ ทักษะ ค่านิยม และความรู้ต่าง ๆ จากประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน การศึกษาประเภทนี้ ทำที่ไหน เมื่อใด ก็ย่อมได้ เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง จากสิ่งที่อยู่รอบตัว จากสมาชิกครอบครัว จากเพื่อน จากการทำงาน ตลอด จนกระทั่งจากสื่อสารมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ การศึกษาตามอัธยาศัย จึงมีขอบเขตกว้างขวางกว่า การศึกษาทั้งในและนอกระบบโรงเรียน

จากความหมายของนักวิชาการหลายท่าน อาจสรุปความหมายของการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) ได้ว่า เป็นการศึกษาที่เกิดขึ้น ตามวิถีชีวิต ที่เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ จากการทำงาน จากบุคคล จากครอบครัว จากสื่อ จากชุมชน จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ สร้างทัศนคติ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา และเกิดขึ้นในทุกช่วงวัย ตลอดชีวิต

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ระบุไว้ว่า การศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจ ตามศักยภาพ ตามความพร้อมและโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่น ๆ

หลักการการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย

การจัดการศึกษาตามอัธยาศัยควรคำนึงถึงหลักการต่อไปนี้

1. การศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการศึกษาเพื่อตัวผู้เรียนเอง ขึ้นอยู่กับความสนใจใฝ่รู้ความพอใจจะเรียนรู้จึงเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้อย่างแท้จริง เพราะผู้เรียนเป็นผู้ตระหนักรู้เองว่าได้เรียนรู้หรือไม่ และผลการเรียนรู้นั้นเกิดประโยชน์อย่างไร
2. การศึกษาตามอัธยาศัยเป็นวิถีชีวิต เป็นวัฒนธรรมของมนุษยชาติ เพราะมนุษย์จะเรียนรู้ อยู่ตลอดเวลาทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ จะตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม แต่ไม่อาจปฏิเสธที่จะไม่เรียนรู้ไม่ได้ เพราะการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นส่วนหนึ่งของชีวิต
3. สังคมแห่งการเรียนรู้มักจะจัดบรรยากาศ สถานการณ์ ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้บุคคลได้เรียนรู้ตามความสนใจ ตามความต้องการของตนเอง

4. การส่งเสริมให้บุคคลสามารถเข้าถึงการศึกษาตามอัธยาศัย จะต้องแพร่กระจายแหล่งเรียนรู้ให้มากขึ้น หลากหลายขึ้นใกล้ผู้เรียนขึ้น เพื่อให้สะดวกต่อการใช้บริการ บทบาทของนักการศึกษาตามอัธยาศัยจะต้องส่ง ประสานงาน กระตุ้นหน่วยงานทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ชุมชนต่าง ๆ ให้จัดแหล่งการเรียนรู้ให้มากขึ้น รวมทั้งให้คำแนะนำในการจัดการส่งเสริมมาตรฐาน

5. การส่งเสริมการเรียนรู้การศึกษาตามอัธยาศัย ควรจะส่งเสริมด้านการอ่าน การเขียน การพูด การฟัง ในระดับที่จะแสวงหาความรู้ได้ และสนับสนุนให้รู้จักการคิดวิเคราะห์เพื่อนำความรู้นั้นไปใช้ประโยชน์ให้ได้

สาเหตุที่ต้องมีการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย

จากความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ดูเหมือนว่าเป็นการศึกษาที่เกิดขึ้นเอง และมีอยู่แล้วโดยธรรมชาติ บุคคลสามารถแสวงหาความรู้ และเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง แต่ในความเป็นจริงของสภาพปัจจุบัน ไม่ได้เป็นเช่นนั้น ยังมีตัวแปรที่เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัย อยู่หลายประการด้วยกันคือ

1. ความเหลื่อมล้ำและไม่เท่ากันทางเศรษฐกิจ ทำให้บุคคลมีอำนาจในการบริโภคต่างกัน การลงทุนเพื่อการศึกษา การแสวงหาความรู้ด้วยตนเองแตกต่างกัน ผู้มีฐานะดีกว่า มีโอกาสมากกว่าที่จะจัดสรร องค์กรความรู้ และประสบการณ์ให้กับตนเองได้เท่าที่ต้องการ

2. ความเหลื่อมล้ำทางสังคม ทำให้สังคมเมือง มีโอกาสดีกว่า สังคมชนบท ในชุมชนเมือง มีระบบบริการ มีแหล่งความรู้ สภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้ มีเทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนรู้มากกว่าในสังคมชนบทโดยสิ้นเชิง ในขณะที่ข้อมูลข่าวสารและองค์ความรู้เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

3. ความแตกต่างกันในด้านทักษะความสามารถของบุคคล ประชาชนจำนวนมากยังมีการศึกษาต่ำ ขาดทักษะการแสวงหาความรู้ และการเรียนรู้ด้วยตนเอง อยู่ในครอบครัวชุมชนที่ด้อยการศึกษา ไม่มีประสบการณ์ในการทำงาน ทำให้ขาดโอกาสในการศึกษาเรียนรู้ที่เหมาะสมในรูปแบบของการศึกษาตามอัธยาศัย

ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเสมอภาคในสังคมบุคคลควรจะได้รับบริการส่งเสริมให้ได้รับการศึกษาในหลายรูปแบบ สามารถแสวงหา ศึกษา และเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ตลอดเวลาและทุกสถานที่ รัฐ

ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคลได้เกิดการเรียนรู้ตามความสามารถและความสนใจของผู้เรียนในแต่ละช่วงชีวิตตลอดไป

การจัดตั้งศูนย์การส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย

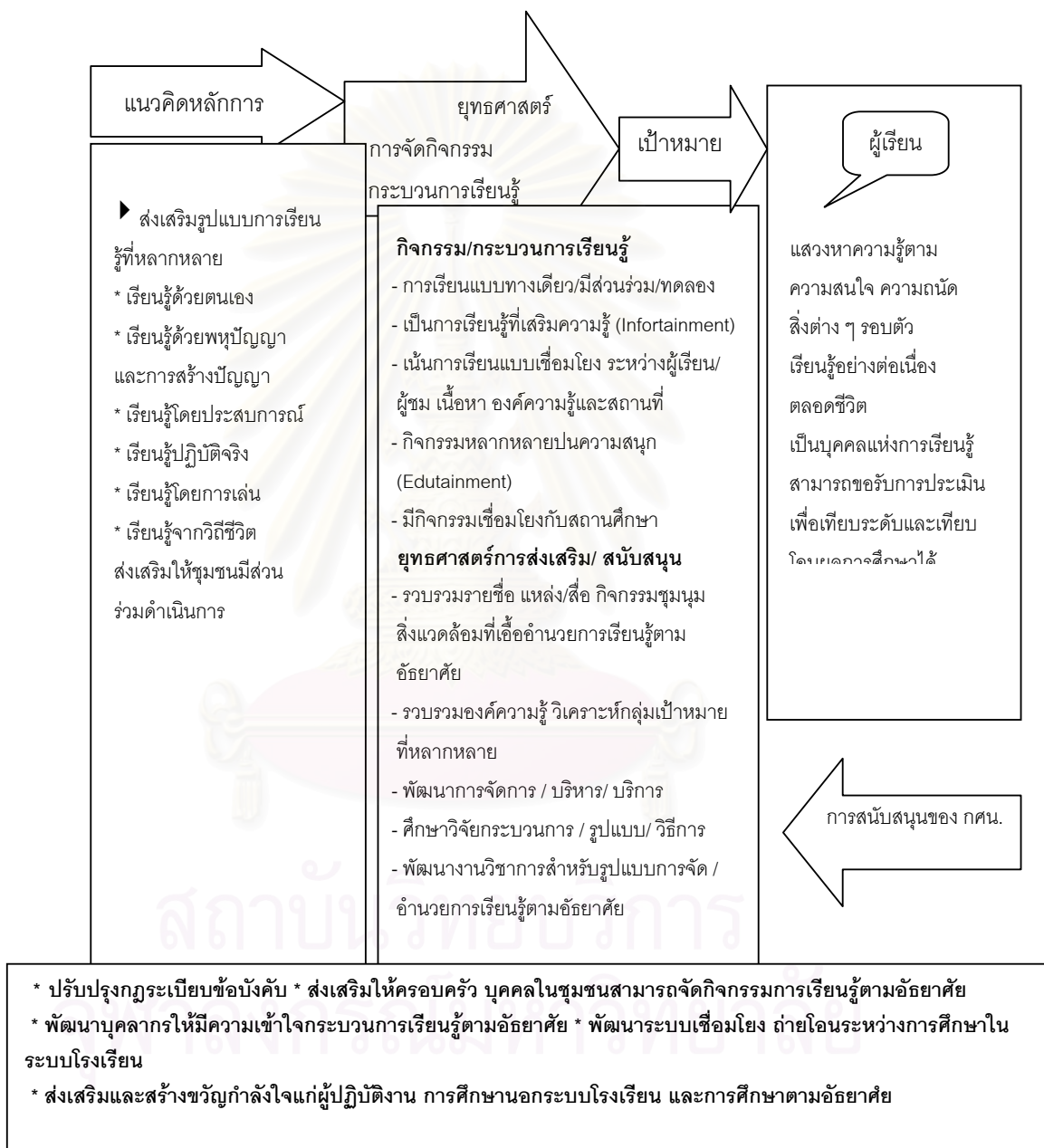
กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศจัดตั้ง “ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย” ขึ้นเมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2538 มีฐานะเป็นสถานศึกษา สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยให้มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน ศึกษา วิเคราะห์ และพัฒนารูปแบบ / กิจกรรมการพัฒนาบุคลากร การยกย่อง การเทียบความรู้ รวมทั้งการดำเนินการส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากแหล่งความรู้ประเภทต่าง ๆ
 - 1.1 ห้องสมุดเคลื่อนที่
 - เรือห้องสมุดศูนย์การเรียนรู้เคลื่อนที่
 - เรือห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติ
 - รถห้องสมุดศูนย์การเรียนรู้เคลื่อนที่
 - 1.2 การเรียนรู้ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์ (Education Online)
 - 1.3 ศูนย์บริการการศึกษาตามอัธยาศัย
 - 1.4 ห้องสมุดประชาชน
 - 1.5 ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

แนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย

จากการวิเคราะห์ ทิศทางการปฏิรูปการเรียนรู้ การศึกษานอกระบบโรงเรียน ในอนาคต และการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยของการเรียนรู้ตามอัธยาศัยพบว่าปัญหาส่วนใหญ่อยู่ที่การบริหารจัดการ ความทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ของข้อมูลข่าวสารความสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ชุมชนไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการดำเนินการ เป็นต้น และแนวทางในการส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ได้กำหนดเป้าหมาย แนวคิด และหลักการ ดังรายละเอียดในแผนภูมิต่อไปนี้

แนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย

ความแตกต่างระหว่างการศึกษานอกระบบโรงเรียน กับการศึกษาตามอัธยาศัย

เนื่องจากการศึกษาตามอัธยาศัย และการศึกษานอกระบบโรงเรียนมีความคล้ายคลึงกันและเป็นที่สับสนแก่ผู้สนใจเรื่องนี้ ซึ่ง 2 คำนี้ มีความแตกต่างกัน ดังนี้

1. ความแตกต่างในด้านวัตถุประสงค์

การศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างจากการศึกษาตามอัธยาศัย คือในการจัดโครงการหรือกิจกรรมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน ทั้งผู้จัด และผู้รับมีวัตถุประสงค์หลักที่จะยอมรับว่าเป็นกิจกรรมที่ให้การศึกษ เช่นการจัดหลักสูตรฝึกอบรมตัดผม ผู้จัดก็ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ว่าจะให้การศึกษในเรื่องการตัดผม ผู้รับการศึกษาหรือนักศึกษาก็มีวัตถุประสงค์ว่า กิจกรรมนี้จะเป็นการศึกษา เรื่องตัดผมเรียนแล้วจะมีความรู้นำไปประกอบอาชีพเป็นช่างตัดผมได้ แต่สำหรับการศึกษาตามอัธยาศัย วัตถุประสงค์หลักของกิจกรรมไม่ใช่เพื่อการศึกษาโดยตรง แต่เป็นผลพลอยได้ ตัวอย่างเช่น ชาวบ้านในกลุ่มสภาพาแก มีวัตถุประสงค์คือมานั่งสนทนาในหมู่เพื่อนฝูง แต่ในการสนทนากัน ถ้าหากมีการสนทนาเรื่องข่าวสารการเมือง หรือได้รับความรู้ใหม่ ๆ ก็เรียกได้ว่าการเรียนรู้ตามอัธยาศัยขึ้น วัตถุประสงค์หลักของกลุ่มนี้ไม่ใช่จะมาศึกษาเรื่องการเมือง แต่มาเพื่อพบปะระหว่างเพื่อนฝูง แต่ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการสนทนานั้นกลับเป็นผลพลอยได้ ในทำนองเดียวกัน หากเราไปชมภาพยนตร์ประวัติศาสตร์ วัตถุประสงค์หลักคือ เพื่อความบันเทิง แต่ถ้าหากในการชมภาพยนตร์ เราได้รับความรู้เชิงประวัติศาสตร์ก็เรียกได้ว่า เกิดการเรียนรู้ตามอัธยาศัยขึ้น

2. ความแตกต่างในเรื่องประชากรที่เป็นเป้าหมาย

ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ผู้จัดจะทราบเป้าหมาย หรือประชากรที่จะเป็นผู้รับการศึกษา เช่น จะทราบว่า การจัดกิจกรรมนี้จัดขึ้นเพื่อกลุ่มสตรี กลุ่มเกษตรกร กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้ที่มีความรู้จบการศึกษาระดับประถม มัธยม ฯลฯ แต่สำหรับการศึกษาตามอัธยาศัยแล้ว เป้าหมายของประชาชนอาจจะกว้างขวาง ไม่มีการกำหนดกลุ่ม ไม่มีการกำหนดวัย เพศ หรือระดับพื้นฐานความรู้ เช่น โครงการที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน จดหมายเวียน ป้ายโฆษณา ใบปลิว ฯลฯ

ความแตกต่างของการศึกษานอกระบบโรงเรียนกับการศึกษาในระบบโรงเรียน

1. ความแตกต่างในด้านการจัดทำหลักสูตร

ความแตกต่างที่เห็นได้ง่ายในการศึกษานอกระบบโรงเรียนกับการศึกษาในระบบโรงเรียน คือ การศึกษานอกระบบโรงเรียน มีความยืดหยุ่น และกำหนดขึ้นมาจากความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ยกตัวอย่างโครงการกลุ่มสนใจของการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กองการศึกษาผู้ใหญ่จะเปิดโครงการขึ้น โดยการกำหนดหลักสูตรจากการสำรวจความต้องการของผู้เรียนว่าสนใจต้องการจะเรียนรู้อะไร แล้วจึงดำเนินการจัดการทำหลักสูตรเตรียมการเปิดโครงการ นอกจากการกำหนดหลักสูตรขึ้น โดยให้ความสำคัญแก่ความสนใจและความต้องการของประชาชนผู้เรียนหลักสูตรของการศึกษานอกระบบโรงเรียน จะเป็นหลักสูตรระยะสั้น บางโครงการอาจใช้ระยะเวลาประมาณ 6 เดือน บางโครงการอาจใช้เวลาเพียง 1 เดือน

2. ความแตกต่างเกี่ยวกับผลตอบแทน

การศึกษาในระบบโรงเรียนนั้น ผู้เรียนมักจะมองผลตอบแทนของการศึกษาในรูปของวุฒิที่จะได้รับ หรือประกาศนียบัตร ซึ่งเพียงแต่ ได้ผ่านขั้นตอนของการศึกษา หรือสำเร็จจากโรงเรียนมากไปกว่าการคำนึงถึงสิ่งที่ได้เรียน แต่การศึกษานอกระบบโรงเรียนผู้เรียนจะเห็นได้ว่า เขาจะได้ผลตอบแทนจากการเรียนรู้ในระยะสั้น เป็นต้นว่า โครงการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรกรรม เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการการศึกษานอกระบบโรงเรียนก็รู้ว่าเมื่อผ่านการฝึกอบรมแล้ว เขาจะได้รับผลผลิตเพิ่มขึ้น หรือโครงการฝึกอาชีพ ผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาแล้ว ก็ตัดเสื้อ เปิดร้าน หรือรับจ้างตัดเสื้อได้ ผลตอบแทนของการศึกษานอกระบบโรงเรียนจะเห็นได้ในระยะเวลาอันสั้นกว่าการศึกษาในระบบโรงเรียน

3. ความแตกต่างในลักษณะของหน่วยงาน หรือสถานศึกษา

กิจกรรมที่การศึกษานอกระบบโรงเรียนจัดทำอยู่นั้น มิได้อยู่แต่ภายในสถาบันทางการศึกษาที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการเพียงแห่งเดียว เหมือนการศึกษาในระบบโรงเรียน แต่การศึกษานอกระบบโรงเรียนนั้นมีหน่วยงานจำนวนมากที่สามารถจัดการศึกษาได้ เช่น หน่วยงานธุรกิจ สมาคม มูลนิธิ องค์กร เอกชน และหน่วยงานของกระทรวงอื่น ๆ ก็สามารถจัดการศึกษาได้เช่นกัน

4. ความแตกต่างในเรื่องวัยของผู้เรียน

การศึกษานอกระบบโรงเรียนไม่ได้กำหนดแน่นอนเหมือนกับการศึกษาในระบบโรงเรียนเกี่ยวกับวัยของผู้เรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน เปิดโอกาสให้บุคคลที่แตกต่างกันในเรื่องของวัยแต่มีความสนใจร่วมกันเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาได้บ้าง กิจกรรมก็จะจัดสำหรับผู้ใหญ่โดยเฉพาะ บางกิจกรรมก็จัดสำหรับเยาวชน เด็ก ฯลฯ

5. ความแตกต่างในเรื่องเวลาเรียน

การศึกษานอกระบบโรงเรียนย่อมเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา เพื่อตอบสนองของความต้องการของผู้เรียน แตกต่างกับการศึกษาในระบบโรงเรียนที่เวลาเรียนจะกำหนดตายตัว การศึกษานอกระบบโรงเรียนอาจจะใช้เวลากลางวัน ตอนเย็น วันหยุด หรืออาจจะจัดตอนกลางคืนก็ได้

6. ความแตกต่างในเรื่องระดับพื้นฐานการศึกษา

การศึกษานอกระบบโรงเรียน บางหลักสูตรหรือบางโครงการจะไม่กำหนดพื้นฐานการศึกษาแน่นอนตายตัวของผู้เรียน เช่น หลักสูตรที่ใช้ทักษะเกี่ยวกับงานฝีมือ ผู้เรียนอาจจะอ่านและเขียนหนังสือไม่ได้ หรืออาจจะมีความรู้จบภาคการศึกษาบังคับมาบ้างแล้ว จบการศึกษาระดับอุดมศึกษาบ้าง แต่ก็อาจจะเข้ารับการฝึกอบรมร่วมกันได้ เช่น หลักสูตรการเลี้ยงกล้วยไม้ หลักสูตรการทำอาหารและโภชนาการ โครงการอบรมอาชีพระยะสั้น แต่บางหลักสูตร บางโครงการ เช่น การศึกษาผู้ใหญ่แบบสายสามัญ ผู้เรียนจะต้องมีระดับพื้นฐานการศึกษาเหมือนกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย

การศึกษาหรือการเรียนรู้ 3 ประเภท คือ การศึกษาในระบบโรงเรียน (Formal Education) การศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non-formal Education) และการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) นั้นมีความสัมพันธ์กับการจัดกิจกรรมทางการศึกษาหลายอย่าง ซึ่งทำให้เกิดการสับสนในการแยกรูปแบบของการเรียนรู้ ในที่นี้จะพยายามยกตัวอย่างเพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษา 3 ประเภทนี้จากรูปดังต่อไปนี้

จากวงกลม 3 รูปนี้ ถ้าเราสมมุติให้วงแรกเป็นการศึกษาตามอัธยาศัย วงกลางเป็นการศึกษานอกระบบโรงเรียน และวงที่สามเป็นการศึกษาในระบบโรงเรียน และให้เป็นสี่ขาว สี่เทา และสี่ดำ ตามลำดับ ในการซ้อนกันของทั้งสามวงกลม มีส่วนหนึ่งที่เป็นสี่เทาอ่อนและแก่เกิดขึ้น ซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ 3 ประเภท คือ

1. การศึกษานอกระบบโรงเรียนที่สมบูรณ์แบบ

การศึกษานอกระบบโรงเรียนนี้ มีองค์ประกอบเป็นการศึกษานอกระบบโรงเรียนอย่างสมบูรณ์ เช่น โครงการกลุ่มสนใจ หลักสูตรการฝึกอบรมอาชีพระยะสั้น ฯลฯ

2. การศึกษานอกระบบโรงเรียนแบบมีระบบแบบแผน (สี่เทา)

การศึกษานอกระบบโรงเรียนแบบนี้ มักมีหลักสูตรที่เทียบเท่ากับหลักสูตรในระบบโรงเรียนแต่การจัดหลักสูตรส่วนใหญ่ได้ย่อระยะเวลาให้สั้นลง การศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีรูปแบบนี้ได้แก่การจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญต่าง ๆ ซึ่งย่อหลักสูตรระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา หน่วยงานที่ให้การศึกษแบบนี้ ได้แก่ กรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน โรงเรียนสงเคราะห์เคลื่อนที่ของกทม. และโรงเรียนกวดวิชาต่าง ๆ วัตถุประสงค์หลักของการจัดการศึกษาแบบนี้ ก็เพื่อขจัดความไม่รู้หนังสือหรือการเทียบความรู้ ซึ่งอาจจะทำได้ในรูปแบบของการเรียนทางวิทยุ ไปรษณีย์ การเรียนในโรงเรียนกวดวิชา โรงเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ เป็นต้น ทั้งนี้ในการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีความสัมพันธ์อย่างมากกับการศึกษาในระบบโรงเรียน

3. การศึกษานอกระบบโรงเรียนแบบไม่มีเป้าหมายประชากรชัดเจน (สี่เทาเข้ม)

การศึกษานอกระบบโรงเรียนแบบนี้ ไม่มีประชากรเป็นเป้าหมายชัดเจน และเป็นการศึกษาที่ให้แก่ประชาชนทั่วไป หรือมวลชน โดยปกติจะใช้สื่อสารมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็นสื่อการศึกษาให้แก่มวลชน เช่น การปาฐกถา หนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และแหล่งเผยแพร่ความรู้

ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุดประชาชน ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน การศึกษานอกระบบโรงเรียน ประเภทนี้มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการศึกษาตามอัธยาศัย แต่ยังคงมีการกำหนดวัตถุประสงค์ โครงสร้างการจัดที่มีรูปแบบพอสมควร

ประเภทของการศึกษานอกระบบโรงเรียน อาจแบ่งออกได้ตามแนวคิดของ Phillip Cooms * ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาขั้นพื้นฐานหรือแบบทั่วไป (General Education)

หมายความถึง การศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือที่ชั้นประถมศึกษาได้กำหนดเป้าหมายไว้ ได้แก่ ความรู้ และความชัดเจนในการอ่าน และเขียนหนังสือ การคิดเลขคณิต การเข้าใจวิธีการทางวิทยาศาสตร์ และสภาพแวดล้อม ฯลฯ

2. การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาความเป็นอยู่ในครอบครัว (Family Education)

โดยกำหนดวัตถุประสงค์ในอันที่จะให้ความรู้ ทักษะและทัศนคติที่จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาความเป็นอยู่ของบุคคลในครอบครัว เป็นต้นว่าการศึกษาในด้าน สุขภาพอนามัย โภชนาการ การเลี้ยงเด็ก และการวางแผนครอบครัว เป็นต้น

3. การศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน (Community Development Education) เป็นการศึกษาเพื่อส่งเสริมสถาบันในระดับท้องถิ่น และระดับชาติให้มีการเรียนรู้หลักการปฏิบัติงานในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สหกรณ์ หรือการพัฒนาชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการร่วมมือร่วมใจกันช่วยแก้ไขปัญหการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่นตลอดจนปัญหาในระดับชาติ

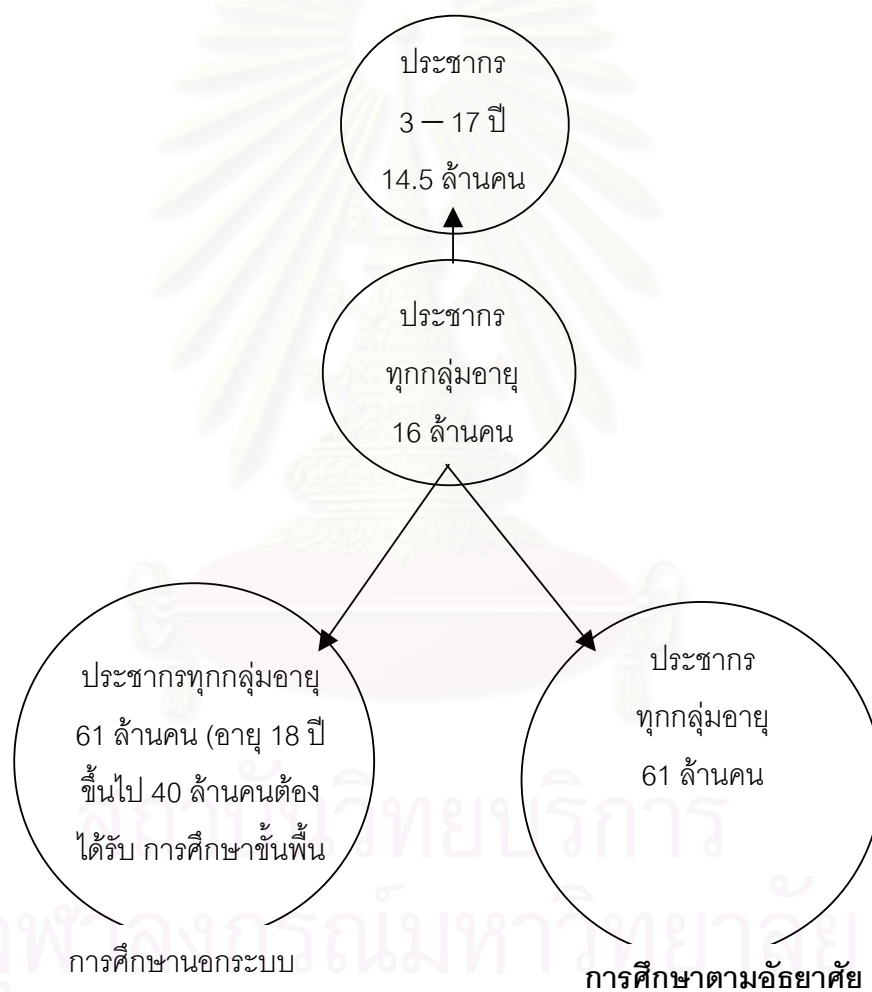
4. การศึกษาด้านอาชีพ (Vocational Education)

การศึกษานอกระบบโรงเรียนประเภทนี้ จัดขึ้นเพื่อให้ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ หรือเกี่ยวกับการประกอบกรด้านเศรษฐกิจ โครงการการศึกษาประเภทนี้ ได้แก่โครงการฝึกอาชีพของหน่วยงานต่าง ๆ เช่น การฝึกอาชีพตัดผม อาชีพเลี้ยงปศุสัตว์ การทอผ้า การแก้เครื่องยนต์ ฯลฯ

(อุณา นพคุณ, การศึกษานอกระบบโรงเรียน Non-Formal Education)

แผนภูมิ กลุ่มเป้าหมายการศึกษาในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และอัธยาศัย
(มาจากหนังสือแนวทางจัดกิจกรรมการเรียนรู้การศึกษานอกระบบ ผู้เรียนสำคัญที่สุด)

การศึกษาในระบบขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 4 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กับ การศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีทั้งสิ้น 9 หมวด 1 บทเฉพาะกาล 78 มาตราสะท้อนให้เห็นสภาพสังคมไทยในอนาคตตอนอนาคตหลังปี พุทธศักราช 2545 อย่างเด่นชัดหลายประการซึ่งคนไทยในวงการศึกษานอกระบบโรงเรียนและนอกระบบการศึกษา จะต้องทำความเข้าใจและปรับตัวเองเตรียมความพร้อมที่จะเข้าสู่ การเปลี่ยนแปลง ครั้งสำคัญ และปฏิบัติอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม และมีคุณภาพ คำศัพท์ ประโยค หรือวลี บางคำที่เคยได้ยิน ได้ฟัง ได้ถูกนำมาใช้ตามเจตนารมณ์ของ พระราชบัญญัติฉบับนี้ เช่น การศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หรือปวงชนเพื่อการศึกษา (All of Education) การศึกษาในระบบโรงเรียน (Formal Education) การศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non Formal Education) การศึกษาตามอัธยาศัย (Information Education) การศึกษาขั้นพื้นฐาน (Basic Education) สังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) การศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ การเทียบโอน และอื่น ๆ อีกมากมายซึ่งเป็นสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการศึกษาฉบับนี้ได้ประกาศใช้และมีผลบังคับให้ดำเนินการแล้วหลายเรื่อง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กับ การศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“ การศึกษา ” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงาม ของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

“ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ” หมายความว่า การศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา

“ การศึกษาตลอดชีวิต ” หมายความว่า การศึกษาที่เกิดจากการผสมผสานระหว่าง การศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

“ สถานศึกษา ”

มีสาระสำคัญและเหตุผลดังนี้

- เพื่อให้ทราบความหมายนิยามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนี้ว่าขอบเขตความหมายมากน้อยเพียงใดโดยกำหนดไว้ 16 นิยามได้แก่ “การศึกษา” “การศึกษาขั้นพื้นฐาน” “การศึกษาตลอดชีพ” “สถานศึกษา” “สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” “มาตรฐานการศึกษา” “การประกันคุณภาพภายใน” “การประกันคุณภาพภายนอก” “ผู้สอน” “ครู” “คณาจารย์” “ผู้บริหารการศึกษา” “บุคลากรทางการศึกษา” “กระทรวงและรัฐมนตรี”

- เพื่อให้ทราบความหมายของปรัชญาทางการศึกษาว่ามีความหมายเป็น 2 นัย

1. เป็นกระบวนการเรียนรู้และการสร้างความรู้
2. เป็นกระบวนการถ่ายทอดและสืบสานมรดกทางวัฒนธรรม

ส่วนการสร้างองค์ความรู้ของบุคคลนั้นสามารถเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิตไม่ว่ามาจาก สภาพแวดล้อมหรือสังคม

- เพื่อให้ทราบถึงระดับของการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการศึกษาที่จัดให้อยู่ในระดับชั้นใดบ้าง เพื่อให้รัฐสามารถที่จะดำเนินการในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา 43 ที่กำหนดให้บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า สิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ดังนั้น การจัดการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญจึงแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ระดับ คือ

1. การศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. การศึกษาระดับอุดมศึกษา

- เพื่อให้รัฐสามารถจัดการศึกษาตอบสนองบุคคลให้ได้รับการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต และเพื่อให้ทราบถึงความหมายของคำว่าการศึกษาตลอดชีวิตที่ใช้ตามนัยของ พ.ร.บ. นี้

- เพื่อให้ทราบความหมายของสถานศึกษา ผู้สอน ครู ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษา กระทรวงที่ใช้ตามนัย พ.ร.บ. นี้

ฯลฯ

มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติ ปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มีสาระสำคัญและเหตุผลดังนี้

- เป็นการแสดงเจตจำนงและหลักการหรือปรัชญาการศึกษาของ พ.ร.บ. ฉบับนี้ไว้ในหมวด 1 ซึ่งประกอบด้วยหลักการดังนี้

1. การจัดการศึกษาเพื่ออะไร (มาตรา 6)
2. เป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่อใคร (มาตรา 7)
3. มีหลักในการจัดการศึกษาอย่างไร (มาตรา 8)
4. มีวิธีการจัดการศึกษาอย่างไร (มาตรา 9)

โดยถือว่าการศึกษามีความสำคัญตามหลักการที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อเป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาบุคคลและสังคมให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและต่อเนื่องซึ่งเป็นการพัฒนาที่มีอุดมการณ์และมีความสำคัญยิ่งต่ออนาคตของชาติ และสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาการศึกษาของ UNESCO

- โดยเน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ใน ๘ ประการหลัก คือ ร่างกาย , จิตใจ , สติปัญญา , ความรู้ , คุณธรรม , จริยธรรม , วัฒนธรรมในการดำรงชีวิตและสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้

มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้

- (1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตของประชาชน
- (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- (3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

มีสาระสำคัญและเหตุผลดังนี้

- เพื่อเน้นการจัดการศึกษาไทยตามแนวปฏิรูปการศึกษา โดยยึดหลัก ๓ ประการ คือ

1. การศึกษาตลอดชีวิตเป็นการศึกษาสำหรับประชาชนทุกคน (EDUCATION FOR ALL) ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน หรือการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้ประชาชนทุกคนศึกษาตลอดชีวิต เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องไม่ว่าจะเป็นการศึกษา ในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน หรือการศึกษาตามอัธยาศัย

2. ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (ALL OF EDUCATION) มิใช่เฉพาะรัฐเท่านั้นที่เป็นผู้จัดการศึกษา โดยการส่งเสริมให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานะประกอบกร และสถานสังคมอื่น ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

3. เพื่อให้มีการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้เป็นไปอย่างสม่ำเสมออย่างต่อเนื่องเพื่อการจัดการศึกษามีความมุ่งหวังผลสัมฤทธิ์ในการศึกษาซึ่งจะต้องมีการพัฒนาใน ๒ ประเด็นหลัก คือ

1. สาระความที่บรรจุในหลักสูตร
2. กระบวนการเรียนรู้

มาตรา 15 การจัดการศึกษามีสามรูปแบบคือ การศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย

(1) การศึกษาในระบบโรงเรียนเป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

(2) การศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นการศึกษาที่ยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผลซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

(3) การศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการศึกษาให้ผู้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจศักยภาพพร้อมโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งความรู้อื่น ๆ

สถานศึกษาอาจจัดการศึกษารูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้

ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนสะสมไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบได้ ไม่ว่าจะเป็นผลการเรียนจากสถานศึกษาเดียวกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งจากการเรียนรู้นอกระบบโรงเรียน ตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพ หรือจากประสบการณ์การทำงาน

มีสาระสำคัญและเหตุผลดังนี้

การศึกษาของประเทศควรมีเอกภาพในด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ ตามนัยมาตรา 9 แต่จะเป็นไปไม่ได้ถ้าจะนำคนที่อยู่ในกลุ่มที่มีความหลากหลายเข้ามาสู่การศึกษา ใน

ระบบโรงเรียนดังนั้นก็กำหนดให้การศึกษาของประเทศมีหลายระบบโดยอาจจะมีการกำหนดการศึกษาที่รัฐจัดถือว่าเป็นระบบหนึ่งซึ่งในระบบโรงเรียนหนึ่งนี้มีวิธีการจัดการศึกษาได้ ๓ รูปแบบคือ

1. การศึกษาในระบบโรงเรียน
2. การศึกษานอกระบบโรงเรียน
3. การศึกษาตามอัธยาศัย

การศึกษาตามข้อ 1 และ ข้อ 2 ใช้ระบบเป็นตัวกำหนดความแตกต่าง โดยมีความแตกต่างในวิธีการศึกษาและระยะเวลาการศึกษาแต่มีการประเมินผลใช้หลักการเดียวกันแต่อาจมีหลากหลายวิธีก็ได้ ส่วนข้อ 3 ใช้ตัวบุคคลเป็นหลักการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการศึกษาไม่เป็นทางการ เพราะถือความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก และขึ้นอยู่กับความพร้อมของผู้เรียนและโอกาสของผู้เรียนที่จะได้เรียนรู้ด้วยตนเองด้วย

ในการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยถ้ามีบางส่วนที่มีการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยอาจจะได้รับเงินหนุน เช่น โรงเรียนที่สอนศาสนา โดยมีการนำเอาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมาใช้ด้วยหรือนำมาสอบเทียบเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จะได้รับการอุดหนุนตามกฎหมายนี้

- สถานศึกษาตามมาตรา 15 วรรคสอง สามารถจัดการศึกษาในรูปแบบใดก็ได้หรือหลายรูปแบบหรือ ทั้ง 3 รูปแบบก็ได้ ซึ่งกฎหมายไม่ได้บังคับว่าจะต้องจัดการศึกษามากกว่า 2 รูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละสถานศึกษาว่าจะดำเนินการได้หรือไม่ แต่การเทียบโอนความรู้สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีการจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียนสะสมไว้ในระหว่างแบบเดียวกัน หรือต่างรูปแบบ (การศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน หรือการศึกษาตามอัธยาศัย) ได้ไม่ว่าจะเป็นผลการเรียนจากสถานศึกษาเดียวกันหรือ ต่างสถานศึกษาหรือตามอัธยาศัยก็ได้

มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

(1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

(2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล ยั่งยืน

(3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญา

(4) ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

(5) ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข มีสาระสำคัญและเหตุผลดังนี้

กำหนดหลักเกณฑ์การจัดการศึกษาทุกระดับและทุกระบบการจัดการศึกษาโดยให้เน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และสามารถที่จะนำความรู้ต่าง ๆ ในการบูรณาการมาประยุกต์ใช้ให้เกิดความสัมพันธ์ร่วมกันได้ ไม่ใช่เฉพาะมีความรู้อย่างเดียวอย่างใดอย่างหนึ่งโดยมิได้นำมาใช้ร่วมกันในการให้การศึกษาจะต้องเน้นความรู้ทั่วไปในเรื่องต่อไปนี้

1. ความสัมพันธ์ทางสังคม ประวัติศาสตร์ และการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
3. ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย
4. ภาษาและคณิตศาสตร์ โดยเน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ แต่มีได้หมายความว่าต้องหมายถึงที่ใช้สอนเฉพาะภาษาไทยเท่านั้น อาจจะสอนตั้งแต่ 2 ภาษาขึ้นไปก็ได้
5. การประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

(3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

(6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มีสาระสำคัญและเหตุผลดังนี้

กำหนดหลักการในการให้การศึกษาศึกษาของสถานศึกษา (การศึกษาระดับพื้นฐานและการศึกษาคู่มศึกษา) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในฐานะผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาจากระบบการเรียนรู้และถ่ายทอดในเรื่องดังนี้

1. เนื้อสาระและกิจกรรม
2. ทักษะและกระบวนการศึกษา
3. การฝึกปฏิบัติ และได้เรียนรู้จากประสบการณ์
4. ปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมที่ดีงาม
5. บรรยากาศสภาพแวดล้อมและสื่อการเรียน
6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา

มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ หอสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

มีสาระสำคัญและเหตุผลดังนี้

เพื่อกำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมให้เกิดความเท่าเทียมกันในการเรียนรู้ของประชาชนในชาติ อย่างกว้างขวางและเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และเป็นการเรียนรู้ ตลอดชีวิต (การเรียนรู้ตามอัธยาศัย) ซึ่งเป็นการเน้นคำว่าใฝ่รู้ใฝ่เรียนตลอดชีวิต

มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคลตาม มาตรา 10 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ให้จัดตามความเหมาะสม ของแต่ละระดับโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ

สาระของหลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาการและวิชาชีพต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งทางด้าน ความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงามและความรับผิดชอบต่อสังคม

สำหรับหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาจากคุณลักษณะใน วรรคหนึ่งและวรรคสองแล้ว ยังมี ความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพขั้นสูงและการค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ และพัฒนาสังคม

มีสาระสำคัญและเหตุผลดังนี้

- เพื่อให้การจัดทำหลักสูตรของระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษาไม่ว่าจะเป็น หลักสูตรของคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส หรือบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ ตามมาตรา 10 วรรคสอง วรรค สาม และวรรคสี่ จะต้องมีความหลากหลาย และมีความเหมาะสมของในแต่ละระดับหรือแต่ละ ประเภทโดยมีหลักการดังนี้

(1) มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลซึ่งมีความหลากหลายให้เหมาะสมตามวัย ตาม ศักยภาพ และความรับผิดชอบต่อสังคม

(2) สาระของหลักสูตรที่เป็นวิชาการและวิชาชีพต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้ง ด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม

(3) หลักสูตรอุดมศึกษา นอกจากคุณลักษณะตามข้อ 1 และข้อ 2 แล้ว จะต้อง มี ความ มุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพขั้นสูงและการค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ และพัฒนาสังคมด้วย

ในส่วนหลักสูตรอุดมศึกษาเป็นการพัฒนาหลักสูตรของระดับอุดมศึกษา ราชการส่วนกลาง จะทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ จากนั้นมหาวิทยาลัยจะพัฒนาหลักสูตรด้วยตนเองทั้งหมด

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญา และวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการพัฒนาชุมชน

มีสาระสำคัญและเหตุผลดังนี้

เพื่อกำหนดให้สถานศึกษาร่วมกับชุมชนและองค์กรต่าง ๆ ในการส่งเสริมการเรียนรู้ใน ชุมชน เพื่อต้องการให้โรงเรียนมีชุมชน โดยให้สถานศึกษาเป็นองค์กรนำในเรื่องการสร้าง ความเข้มแข็งของชุมชน

(พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และการวิเคราะห์สาระสำคัญ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ)

ตอนที่ 5 การศึกษาขั้นพื้นฐาน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 การศึกษาขั้นพื้นฐาน (Basic Education) (มาตรา 10) ให้โอกาสแก่บุคคลในการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่า (มาตรา 12) ให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน เอกชน และ อื่น ๆ มีสิทธิจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานได้ กำหนดให้มีการผสมผสานการศึกษา 3 รูปแบบ มาตรา 15 ให้มีการเทียบโอนผล การศึกษากัน ได้ทั้ง 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย (มาตรา 22) การจัดการศึกษายึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตัวเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด (มาตรา 25) กำหนดให้รัฐมุ่งจัดและส่งเสริมแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เช่น ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น (มาตรา 16) การศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วยการศึกษาซึ่งจัดไม่น้อยกว่าสิบสองปีก่อนระดับอุดมศึกษา การแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดในมาตรา 43 ไว้ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย”

เฉลิม พินทอง (2542) การศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การศึกษาระดับก่อนอุดมศึกษา 9 ปี ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์ (2542) การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการจัดประสบการณ์ด้านความรู้ ความสามารถทักษะและคุณค่าที่จำเป็นต่อชีวิตได้แก่ ความรู้ความสามารถและทักษะในการสื่อสาร ทั้งด้านการพูดการคิดการคำนวณ ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ด้วยเหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ตลอดจนมีความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ที่จะใช้ในการดำรงชีวิต

วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้สำเร็จการศึกษามีพัฒนาการทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคม เหมาะกับวัยที่มีความรู้คู่คุณธรรม ที่จะดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นสุขบนพื้นฐานของความเป็นไทยอย่างมีศักดิ์ศรีและภาคภูมิใจสามารถพึ่งตนเอง มีทักษะที่จะแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง มีทักษะเบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ มีวิสัยทัศน์กว้างไกลพอที่จะรู้เท่าทันเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมโลกมีจิตสำนึกที่ถูกต้องทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และมีความมุ่งมั่นในการอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาไทย

นโยบายที่กำหนดไว้ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสิบสองปี “รัฐจะต้องจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปีอย่างทั่วถึงให้กับทุกคนอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายด้วยหลักการการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน และการใช้นวัตกรรม ตลอดจนรูปแบบที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสภาพความแตกต่างของแต่ละบุคคลและความแตกต่างของท้องถิ่น” ในการดำเนินงานได้กำหนดขอบเขตการศึกษาขั้นพื้นฐานว่า เป็นการศึกษา ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6

ศูนย์การพัฒนาหลักสูตรกรมวิชาการ (2542) การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการศึกษาที่มุ่งพัฒนาคนให้สมบูรณ์ มีความสมดุลทั้งด้านจิตใจ ร่างกาย สังคม ปัญญา สามารถพึ่งตนเอง และร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์

หลักการในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ยึดหยุ่นสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม ประเทศชาติ
 - สถานศึกษาเป็นผู้สร้างสาระการเรียนรู้รายภาคและรายปี
 - กำหนดเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน
 - มีการยืดหยุ่นในการที่สถานศึกษาจะบริหารจัดการในสาระการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานและเลือกในเรื่องเวลาเรียนได้
2. ทุกส่วนในสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
 - คณะกรรมการโรงเรียนมีบทบาทในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และกำกับโรงเรียนตามรัฐธรรมนูญโรงเรียน
 - องค์กรภายนอกมีบทบาทในการกำกับและประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
3. มีความสมดุลทั้งเนื้อหา เวลา และเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียน
 1. พัฒนาผู้เรียนในลักษณะองค์รวมให้มีความสมดุลในทุกช่วงชั้นของการจัดการศึกษา
 2. เน้น Capability Model มากกว่า Knowledge Model ทั้งนี้โดยเน้นการพัฒนาทักษะ (Skill - Based) ,มากกว่าความรู้ (Knowledge- Based)
 3. มีความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางการศึกษา
 - คนปกติ และผู้ด้อยโอกาสมีความเสมอภาคกันในการเรียนร่วมกัน
 - ผู้ที่จบหลักสูตรมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด
 4. เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ตลอดชีวิตและการใช้เวลาว่างอย่างสร้างสรรค์
 - เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้
 - เป็นผู้สะสมองค์ความรู้
 - มีความก้าวหน้าในอาชีพและการดำรงชีวิต
 5. มุ่งสร้างเอกภาพของชาติให้สอดคล้องผสมผสานระหว่างความเป็นไทยและความเป็นสากล
 6. เปิดโอกาสให้มีการถ่ายโอนการเรียนรู้จากในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัยรวมทั้งการเทียบประสบการณ์

7. มุ่งให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนสมดุลทั้งด้านจิตใจ ร่างกาย สังคม และสติปัญญา โดยกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่มุ่งปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม สามารถทำงานและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมไทย
2. มีสุขภาพและบุคลิกภาพดี มีสุนทรียภาพ
3. มีความสามารถในการคิด การแก้ปัญหา และมีวิสัยทัศน์
4. มีความรู้และทักษะที่จำเป็นและมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต
5. มีความเป็นชาตินิยมและเป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

6. มีความพร้อมที่จะร่วมมืออย่างสร้างสรรค์และสามารถแข่งขันอย่างสันติในสังคมโลก การศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาให้กับประชากรวัย 3 - 17 ปี จำนวน 16,063,000 คน ภายในปี 2545 (บทวิเคราะห์นโยบายและแผนการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐาน 12 ปี กระทรวงศึกษาธิการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน, 2542)

ปี 2542	13,969,000	คน
ปี 2543	14,746,000	คน
ปี 2544	15,439,000	คน
ปี 2545	16,063,000	คน

ความเกี่ยวข้องของการศึกษาขั้นพื้นฐานกับงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน (ชัยยศ อิ่มสุวรรณ, 2542)

การศึกษานอกระบบโรงเรียนนับเป็นรูปแบบหนึ่งของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ารูปแบบการศึกษาอื่น ๆ เมื่อพิจารณามาตรการต่าง ๆ ของนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี จะพบความเกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนหลายประการ ได้แก่

1. ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามศักยภาพและสภาพของท้องถิ่นโดยการศึกษาอาจ จัดได้หลายรูปแบบ ทั้งในระบบโรงเรียน นอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องตกลงเลือกหลักการ วิธีการ และกลุ่มเป้าหมายสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งจัดได้ทั้งเรียนด้วยตนเอง เรียนทางไกล ทั้งโดยผ่านดาวเทียม และไปรษณีย์

2. เน้นให้มรดกทางสังคม โดยเฉพาะสถาบันหลักของสังคมไทย วัฒนธรรมและค่านิยมตลอดจนภูมิปัญญาไทยมาเป็นเนื้อหาในหลักสูตรการเรียนรู้สำหรับการศึกษาระดับพื้นฐานซึ่งทุกหน่วยงานจะต้องใช้เป็นหลักการในการพัฒนาหลักสูตร สำหรับการศึกษานอกระบบโรงเรียนก็ควรจะใช้แนวทางนี้เป็นหลักการของการพัฒนาหลักสูตรด้วยซึ่ง กศน. มีความรู้และประสบการณ์เดิมอยู่พอสมควรแล้ว

3. เน้นให้องค์กรปกครองท้องถิ่น องค์กรเอกชน ชุมชน สถาบันศาสนา ร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับพื้นฐานซึ่ง กศน. ได้วางแนวทางในเรื่องศูนย์การเรียนรู้ชุมชนไว้พอสมควร หากมีการปรับวิธีการดำเนินงานที่เน้นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นมากขึ้นก็จะทำให้ประชาชนนอกระบบโรงเรียนมีโอกาสได้รับการศึกษาระดับพื้นฐานได้มากขึ้นทั้งในรูป ศรช. เอง และเครือข่ายการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนต่าง ๆ

4. เน้นการจัดการศึกษาให้กับผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสทุกกลุ่มเป้าหมายเป็นการเฉพาะ ซึ่ง กศน. รับผิดชอบกลุ่มเป้าหมายผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาสอยู่แล้ว และมีการปรับวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของกลุ่มเป้าหมายที่น่าจะทำได้ในการจัด กศน. สำหรับผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสมีประสิทธิผลยิ่งขึ้น

5. กำหนดให้กลุ่มเป้าหมาย ประชากรวัยแรงงานที่พลาดโอกาสทางการศึกษา ให้ได้รับการศึกษาระดับพื้นฐานโดยเฉพาะในรูปแบบการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย

6. การจัดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนในพื้นที่ทุรกันดารและเสี่ยงภัย ซึ่ง กศน. อาจจะเพิ่มบทบาทในพื้นที่ที่จัดกิจกรรม ศรช. แม่ฟ้าหลวงให้มากขึ้น

7. เน้นให้มีการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มุ่งปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนจึงควรให้การปฏิรูปการศึกษาที่กรมมอบหมายผู้เชี่ยวชาญเฉพาะดำเนินการอยู่ นำประเด็นในเรื่องการศึกษาระดับพื้นฐานเป็นเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาดังนี้

8. เน้นการจัดทำงบประมาณเพื่อการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งการศึกษานอกระบบโรงเรียนได้มีการคำนวณค่าใช้จ่ายรายหัว จำแนกแต่ละระดับไว้แล้ว ดังนั้น กศน. จะต้องคำนวณค่าใช้จ่ายรายหัว ได้แก่

1) งบดำเนินการ : เงินเดือนครูและบุคลากร ค่าเล่าเรียน ค่าสาธารณูปโภค (นักศึกษา 1 คน ต่อ 1 ปี)

2) งบค่าใช้จ่ายส่วนตัว : ค่าอาหาร เสื้อผ้า พาหนะ แบบเรียน เครื่องเขียน และอุปกรณ์ ซึ่งรัฐจะรับผิดชอบเฉพาะกลุ่มเป้าหมาย ผู้พิการ ผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส เท่านั้น ส่วนงบลงทุน (ที่ดิน สิ่งก่อสร้าง ครุภัณฑ์พื้นฐาน) เป็นความรับผิดชอบของเจ้าของสถานศึกษา ทั้งองค์กรรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันศาสนา

การศึกษาตลอดชีวิตกับการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน

องค์การยูเนสโก (2543) ได้ให้แนวคิดของการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ว่า “การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นรูปแบบของการจัดการศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการเสริมสร้างความรู้ และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคม” ซึ่งแนวคิดนี้เน้นที่เป้าหมายการให้ความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นเพียงแต่ขยายความให้ชัดเจนกว่าพื้นฐานที่จำเป็นนี้เป็นเรื่องสอดคล้องกับการดำรงชีวิตในสังคม ซึ่งพอจะสรุปใจความสำคัญได้ว่า การศึกษาตลอดชีวิตกับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้การศึกษาเพื่อให้บุคคลมีเครื่องมือพื้นฐานเพื่อการอยู่รอดในสังคม ซึ่งจะมีวิวัฒนาการที่เปลี่ยนแปลงไปตามระยะเวลาที่ผ่านพ้นไป และยังเป็นการเสริมสร้างให้บุคคลได้มีศักยภาพในการพัฒนาตนเอง สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองเพื่อให้มีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดในมาตรา 43 ไว้ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย”

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (2543) ได้กล่าวถึงการศึกษาตลอดชีวิตกับการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ว่า “การศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาบุคคลให้มีรากฐานที่แข็งแกร่งและมั่นคง เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในปัจจุบันและอนาคตสามารถอยู่ร่วมกันกับคนอื่นได้ สามารถมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถประกอบการทำงานอาชีพเพื่อตนเองและครอบครัว และสามารถพัฒนาตนเองให้เจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคตได้”

ตอนที่ 6 การศึกษาชุมชนและแหล่งเรียนรู้

อรพินท์ วิบูลย์พันธุ์ (2543) ได้กล่าวถึง ความหมายการศึกษาชุมชนไว้ว่า การศึกษาชุมชนคือโอกาสที่ประชาชนในท้องถิ่น โรงเรียนชุมชน หน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนสถานบันต่าง ๆ ที่อยู่ในชุมชน ได้มีส่วนร่วมมือ ร่วมแรงกันอย่างแข็งขัน ในการจัดการเรื่องการศึกษา และสนใจสภาพความเป็นไปในชุมชนของตนในด้านต่าง ๆ

จากหนังสือ Encyclopedia of Education Research ของคุก (Cook, 1941 : 31 - 32) ฮิกกี (Hickey) ได้เขียนบทความเรื่อง A Community School และได้ให้ความหมายของการศึกษาชุมชนไว้ว่า “การศึกษาชุมชน เป็นกระบวนการซึ่งเกี่ยวข้องกับทุกสิ่งทุกอย่างที่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชน ซึ่งเป็นการขยายบทบาทของการศึกษาชุมชน จากแนวคิดเก่าที่ว่า การศึกษา คือ การสอนเด็ก ไปสู่การสอนให้ประชาชนรู้จัก แก้ปัญหา และความต้องการของชุมชนช่วยพัฒนา หรือระบุแหล่งอำนวยความสะดวก กิจกรรม เจ้าหน้าที่ และผู้นำกลุ่ม เพื่อให้บรรลุถึงการปรับปรุงชุมชนทั้งหมด”

สมาคมการศึกษาชุมชนแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา (National Community School Education Association) ได้กำหนดคำนิยามของการศึกษาชุมชนเพื่อถือเป็นแนวนโยบายว่า การศึกษาชุมชนเป็นวิธีการจัดการศึกษาของรัฐแบบประสมและคล่องตัวแบบหนึ่ง ซึ่งเป็นปรัชญาเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกส่วนและมุ่งไปสู่ความต้องการของชุมชนทุกด้าน การศึกษาชุมชนเป็นผลกระทบโดยตรงต่อเด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ทุกคนมีส่วนร่วมช่วยสร้างบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมที่จะทำให้ทุกคนมีความมั่นคง และความเชื่อมั่นตนเองซึ่งจะช่วยให้คนเหล่านี้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ในชุมชนที่เห็นว่าโรงเรียนหรือสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่ง ซึ่งรวมอยู่ในชีวิตของชุมชน (สุนทร โคตรบรรเทา, 2525 : 28 - 29)

เลอทาร์ต และมินซี (Le Tarte and Minzey 1972 : 19) ได้ให้ความหมายของการศึกษาชุมชนว่า “การศึกษาชุมชน คือแนวความคิดเชิงปรัชญาซึ่งบริการแก่ประชาชนในชุมชนทั้งหมดจัดบริการสนองความต้องการทางการศึกษา โดยใช้โรงเรียนหรือสถานศึกษาในท้องถิ่นเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชน เพื่อแก้ปัญหาของชุมชน พัฒนาความรู้สึกของประชาชนไปในทางที่ดีต่อชุมชน ปรับปรุงความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น และพัฒนากระบวนการชุมชนเพื่อให้ประชาชนพึ่งพาตนเองได้”

เบลลีและคณะ (Baillie and Others, 1972 : 5) ได้ให้คำนิยามของการศึกษาชุมชนไว้ว่า การศึกษาชุมชนเป็นแนวคิดซึ่งอาศัยกระบวนการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก เยาวชนและผู้ใหญ่ กระบวนการในที่นี้หมายถึง การจัดชุมชนให้เป็นหน่วยย่อยพอที่จะส่งเสริมความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รู้จักแหล่งทรัพยากรต่าง ๆ ในชุมชน และการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของตนเองและปัญหาของชุมชน เป็นความพยายามที่จะให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชุมชนโดยไม่มีแบ่งเป็นหลายพวกหลายฝ่าย

เสาวนีย์ เลวลีย์ (2543) ได้สรุป การศึกษาชุมชนจากแนวคิดไว้ว่า การศึกษาชุมชน เป็นแนวคิดทางปรัชญาในการให้บริการชุมชน ทั้งเรื่องความต้องการทางการศึกษา การดำรงชีวิตของประชาชนโดยใช้โรงเรียน หรือสถานศึกษา และครูในท้องถิ่น เป็นผู้ประสานงาน หรือผู้กระตุ้นในการนำทรัพยากรในชุมชนมาแก้ปัญหาชุมชน ตลอดจนปรับปรุงความเป็นอยู่ของคนในชุมชนและพัฒนากระบวนการของชุมชนมาแก้ปัญหาชุมชน ตลอดจนปรับปรุงความเป็นอยู่ของคนในชุมชนและพัฒนากระบวนการของชุมชนเพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างปลอดภัย มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ

- (1) มีกิจกรรมการศึกษาสำหรับเด็กและผู้ใหญ่ทั้งที่เป็นแบบดั้งเดิม และส่วนที่เพิ่มขยายออกไป
- (2) มีผลกระทบต่อชุมชนทั้งหมด
- (3) เน้นกระบวนการและกิจกรรมของชุมชน
- (4) มีโรงเรียนหรือสถานศึกษา เป็นตัวกระตุ้นโดยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ใน

ชุมชน

องค์กรและชุมชนเพื่อส่งเสริมการศึกษา (All for Education) และการศึกษาชุมชน (Community Education)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษาไว้โดยมุ่งเน้นให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยได้ยึดหลักการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา และการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันทางสังคมอื่น ๆ ประกอบกับกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งหมายถึงการศึกษาซึ่งจัดไม่น้อยกว่า 12 ปี

สิปปนนท์ เกตุทัต (2543) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อปวงชนไว้ว่า “เราทำเรื่องอื่นมาเป็นเวลานานแล้วไม่ว่าจะเป็นเรื่องมาตรฐานสินค้า มาตรฐานการบริหาร แต่ไม่เคยทำมาตรฐานคนหรือมาตรฐานการเรียนการสอน ดังนั้นเราจำเป็นต้องทำเพราะนี่คือ การศึกษาเพื่อปวงชน ต้องให้ปวงชนเข้ามามีส่วนในการกำหนดรูปแบบและการดำเนินการแก้ไขปัญหาการศึกษา โดยกระทรวงต้องมอบอำนาจเนื่องจากขั้นตอนที่รวมอำนาจเข้าสู่ศูนย์กลางแบบเดิมใช้เวลาในการจัดการและการแก้ไขปัญหาเยาวชนนาน การตัดสินใจในการแก้ปัญหาจึงไม่สนองตอบต่อปัญหาทางการศึกษาของผู้ที่อยู่ห่างไกล ดังนั้นจะต้องมอบอำนาจไปยังโรงเรียน โรงเรียนเองก็ต้องมีคณะกรรมการ หากโรงเรียนเล็ก

เกินไปก็จะทำเป็นกลุ่ม โดยให้ชุมชนในท้องถิ่นเป็นผู้ช่วยดูแล และมีการติดตามดูมาตรฐานการศึกษาทั้งหมด” ในการที่ให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตลอดชีวิต การศึกษาขั้นพื้นฐานแหล่งเรียนรู้ สังคม การมีส่วนร่วมย่อมจะสอดคล้องกับการศึกษาชุมชน และชุมชนต้องให้ความร่วมมือ ให้การสนับสนุน เช่น ให้ไปเป็นวิทยากร ให้ใช้เครื่องมือให้การสนับสนุน เช่น ให้ไปเป็นวิทยากร ให้ใช้เครื่องมือ และยอมให้ชุมชนเป็นเสมือนห้องทดลองปฏิบัติการ เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษาชุมชน (เสนีย์ เลวลีย์, 2543)

1. เพื่อจัดกิจกรรมสำหรับชุมชน
2. เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน
3. เพื่อสำรวจทรัพยากรในชุมชนและนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์
4. เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างหน่วยงานในชุมชน
5. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของชุมชน
6. เพื่อพัฒนากระบวนการให้ชุมชนช่วยตนเอง

การศึกษาชุมชนในปัจจุบัน

จากแนวคิดการศึกษาชุมชน ประเทศไทยได้นำมาทดลองดำเนินการในปี 2505 โดยจัดตั้งโรงเรียนชุมชนเป็นครั้งแรก ซึ่งก็ประสบปัญหาด้านงบประมาณ และการไม่เข้าใจงานของผู้ดำเนินการ ประกอบกับความพลัดผันทางการเมืองของประเทศไทยจึงทำให้การจัดโรงเรียนชุมชนจึงไม่ขยายตัว ก้าวหน้าไปมากนัก อย่างไรก็ตาม ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ 3 (พ.ศ. 2514 - 2519) ก็มีการขยายโรงเรียนออกไปมากถึง 732 โรงเรียน เฉลี่ยแล้วอำเภอละ 1 โรงเรียน การจัดโรงเรียนชุมชน ดำเนินมาจนถึงปี พ.ศ. 2523 ที่การศึกษาประชาบาลได้โอนกลับมาจากกระทรวงมหาดไทยมาสังกัดอยู่ในสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (ส.ป.ช.) ก็มีการเคลื่อนไหวเพื่อที่จะให้โรงเรียนประถมศึกษาทุกโรงเรียนเป็นโรงเรียนชุมชน มีการศึกษาชุมชนได้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษานอกระบบโรงเรียน นอกจากนี้หน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชนก็ได้จัดกิจกรรมการศึกษาชุมชน บางครั้งยังมีผู้เข้าใจว่าการศึกษาชุมชนคือการสำรวจชุมชนจึงจำเป็นต้องเขียนภาษาอังกฤษกำกับไว้ว่าเป็น Community Education ไม่ใช่ Community Study อย่างไรก็ตามแม้ว่าการจัดกิจกรรมต่าง ๆ จะไม่ได้ใช้ชื่อว่าการจัดกิจกรรมศึกษาชุมชนทั้ง ๆ ที่แนวคิดและวัตถุประสงค์เหมือนกับการศึกษาชุม

ชนก็ขอเพียงแต่กิจกรรมนั้นเกิดจากความร่วมมือร่วมใจของคนในชุมชนจัดขึ้นเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือประสิทธิภาพของคนในชุมชน ให้คนในชุมชนพึ่งตนเองได้ กิจกรรมนั้นก็ช่วยให้ประเทศชาติก้าวหน้าไปได้เช่นเดียวกัน ดังนั้นไม่ว่าจะเรียกว่า การศึกษาชุมชนหรือการศึกษาผู้ใหญ่หรือการศึกษานอกระบบโรงเรียนหรือการศึกษาตลอดชีวิต การศึกษาเหล่านี้ก็มีความสำคัญ ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างยิ่ง

การศึกษาตลอดชีวิตกับการเรียนรู้การศึกษาชุมชน

การศึกษาชุมชนเป็นกิจกรรมที่เกิดจากการร่วมมือร่วมใจของคนในชุมชน จัดขึ้นเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือประสิทธิภาพของคนในชุมชน ทำให้คนในชุมชนพึ่งตนเองได้ และยังสามารถช่วยประเทศชาติได้เช่นกัน ดังนั้นการศึกษาร่วมกันกับการศึกษาตลอดชีวิตย่อมมีความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างยิ่ง

ลีปพนธ์ เกตุทัต (2543) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิตไว้ว่า “ในกระบวนการการเรียนรู้ตลอดชีวิตนี้จะต้องอาศัยสื่อมวลชน และสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่เรียนรู้ได้ไม่รู้จักจบและยังต้องทำให้การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัยมีความกลมกลืนและเกื้อหนุนกัน.....”

คนทุกคนมีความสามารถที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเองในการเรียนรู้ได้ซึ่งไม่ใช่เพียงแต่พ่อแม่เท่านั้นที่จะมีบทบาทในการหล่อหลอมการศึกษาให้เด็กแต่จะต้องเกี่ยวข้องไปถึงแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา ครู โรงเรียน องค์การท้องถิ่น ภาคเอกชนหรือรัฐบาล โดยทุกฝ่ายจะต้องเกื้อหนุนให้เยาวชนเกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวดที่ 4 เรื่องแนวทางการจัดการศึกษา ได้กำหนดมาตรการเพื่อให้การจัดกระบวนการเรียนการสอนของครูในสถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต และโดยเฉพาะในเรื่องของการใช้แหล่งการเรียนรู้ในมาตรา 25 กล่าวว่ารัฐจะต้องส่งเสริมการดำเนินงาน และจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การค้าและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ อีก เพราะในมาตรา 24 ข้อ 6 ว่าการจัดการเรียนรู้ให้เกิดได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ และในมาตรา 23 ข้อ 2 ได้พูดถึงการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษา

ตามอัธยาศัยต้องมีการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่าง สมบูรณ์ยั่งยืน ดังนั้นเมื่อการศึกษาคือการเรียนรู้ตลอดชีวิต การศึกษาจึงต้องมีหลากหลายรูปแบบ และสอดคล้องกับพื้นฐานชีวิตของมนุษย์ การจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องให้มีแหล่งการเรียนรู้ตลอด ชีวิตหลายรูปแบบดังที่กล่าวไว้ในมาตรา 25 นอกจากนี้แล้วในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 8 และมาตรา 9 ได้กล่าวถึงการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ความหลากหลายของการศึกษาในอดีตที่ผ่านมา เป็นภาระหน้าที่ของชุมชนในการให้การศึกษาแก่ลูกหลานและ สมาชิกของชุมชนทั้งด้านวิชาการและอาชีพ โดยมีพ่อแม่ ผู้สูงอายุ และผู้เชี่ยวชาญในชุมชนเป็นผู้ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่เด็ก ความหลากหลายของรูปแบบการศึกษาที่เคยมีในชุมชนได้สูญไปเมื่อรัฐเข้ามาควบคุมการจัดการศึกษา และนำเอาระบบการศึกษาของประเทศทางตะวันตกมาใช้แทนระบบการศึกษาที่มีมาแต่ดั้งเดิม การจัดการศึกษาถูกกำหนดด้วยนโยบาย หลักการ และแนวปฏิบัติ จากหน่วยงานที่อยู่ในส่วนกลางมากเกินไป จึงทำให้หลักสูตรที่นำมาสอนห่างไกลชีวิตจริงของชุมชน ผู้เรียนได้ เรียนรู้เรื่องไกลตัวมากกว่าที่จะเรียนรู้เรื่องตัวเอง ทำให้เกิดปัญหาในการดำรงชีวิต และช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ต่อมากระทรวงศึกษาธิการจึงได้ปรับปรุงหลักสูตรขึ้นใหม่โดยเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีบทบาทในการจัดการศึกษามากขึ้น กล่าวคือ โรงเรียนสามารถจัดรายวิชาเลือกเสรี ให้นักเรียนเลือกเรียนอย่าง หลากหลาย ตามสภาพและทรัพยากรในท้องถิ่นนั้น และสามารถนำผู้รู้ในท้องถิ่นมาช่วยในการจัดการ เรียนการสอนได้ นอกจากนี้ยังสามารถปรับหรือพัฒนาเนื้อหา และกิจกรรมในหลักสูตรให้สอดคล้อง กับความต้องการของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงของตนเอง และของท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ โดย ได้เรียนรู้เกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น มีความรู้ความสามารถในการคิด การจัดการ และแก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ ทั้งที่เกี่ยวกับตนเอง งานอาชีพและการพัฒนาสังคม แสวงหาแนว ปฏิบัติใหม่ ๆ เพื่อ ให้ผลงานที่ดีขึ้นกว่าเดิม ตลอดจนสามารถรักษาทรัพยากรศาสนา และศิลปวัฒนธรรมด้วยการใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า หนึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 4 ได้กล่าวไว้ว่า “การศึกษา” หมายความว่าถึงกระบวนการ การเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคล และสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจาก การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุน ให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สืบเนื่องจากการที่ พระราช บัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 4 ได้กล่าวกำหนดบทบาทของการศึกษาไว้ว่า สถาน ศึกษาทุกแห่งของกระทรวงศึกษาธิการ มีบทบาทหน้าที่ให้การศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอก

ระบบโรงเรียนควบคู่กันไป โดยไม่แบ่งแยกว่าเป็น การศึกษาในระบบโรงเรียน หรือการศึกษานอกระบบโรงเรียน ทำให้สถานศึกษาและครู ทุกระดับตั้งแต่ระดับประถมศึกษา จนกระทั่งถึงระดับอุดมศึกษาที่สังกัดกระทรวงการศึกษา มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบการให้บริการทางการศึกษาแก่ประชาชน ทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียนตลอดจนการศึกษาตามอัธยาศัยควบคู่กันไปด้วย ในการจัดการศึกษาที่ต้องอาศัย “กิจกรรม” เป็นสื่อนำไปสู่ “การเรียนรู้” นั้น ครูผู้สอนสามารถจะจัดกิจกรรมที่เกิดประโยชน์สัมพันธ์กับการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตจริงของผู้เรียนทั้งที่เป็นเด็กนักเรียนกำลังเรียนอยู่ในโรงเรียน และที่เป็นประชาชนทั่วไปที่อยู่นอกโรงเรียน ที่อยู่ทางบ้านหรือในชุมชน โดยอาศัย “เด็กนักเรียน” และ “กิจกรรม” เป็น “สื่อ” เชื่อมโยงความรู้

จาก “แหล่งความรู้ในโรงเรียน หรือในชุมชน” ไปสู่ประชาชนคนอยู่ นอกโรงเรียนได้อย่างแนบเนียนโดยผู้อยู่นอกโรงเรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มคุณภาพชีวิตของตนเอง และครอบครัวได้ดียิ่งขึ้น โดยการถ่ายโยงความรู้ระหว่างคนในโรงเรียนกับคนนอกโรงเรียนเช่นนี้สืบไป “ตามธรรมชาติ” และสอดคล้องกับ “วิถีชีวิตของคน” มากที่สุด วิธีการให้การศึกษแบบนี้เป็นที่ต้องการของเราเพราะเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนรู้ไม่รู้สึกลัว กำลังเรียนรู้หรือกำลังถูกใครสั่งสอนอยู่ ซึ่งการจะจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน นอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ให้ผสมกลมกลืนไปกับวิถีชีวิตของคนเราดังกล่าวแล้วนั้น “กิจกรรมการเรียน” ที่กำหนดขึ้นจึงจำเป็นต่อหลักการสำคัญที่จะทำให้การเรียนรู้ระหว่างในระบบโรงเรียน นอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ประสานกันหรือไม่มากนักน้อยเพียงใดด้วย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ได้ระบุให้มีการจัดการศึกษา 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยยึดหลักการศึกษาที่เป็นการศึกษาตลอดชีวิต และให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ที่จะจัดการศึกษา นอกจากจะเป็นรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วยังให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ๆ มีสิทธิจัดการศึกษาได้ด้วย

ประเด็นเรื่องการศึกษาตลอดชีวิต และการใช้แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต การจัดการศึกษา 3 รูปแบบ ให้ผสมผสานกัน สังคมจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องของการการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยโดยตรง

ตอนที่ 7 หน่วยงานที่จัดการศึกษาตามอัยการศึกษาระดับพื้นฐาน และการศึกษาชุมชนสังกัด
กระทรวง ศึกษาธิการ

สังกัด

- กรมสามัญศึกษา

รูปแบบการจัดการศึกษา

จัดการศึกษาในระบบโรงเรียนระดับพื้นฐาน

- ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
- ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

จัดการศึกษาในระบบโรงเรียนระดับพื้นฐาน

- ระดับอนุบาลและประถมศึกษา
- ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

- กรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน

จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนระดับพื้นฐานสายสามัญ

- ระดับประถม
- ระดับมัธยมต้น
- ระดับมัธยมปลาย

จัดการศึกษาสายอาชีพ

- ระดับประโยควิชาชีพ(ปวช.)
- ศูนย์ฝึกวิชาชีพ

จัดการศึกษาตลอดชีวิต(การศึกษาตามอัธยาศัย)และการ
ศึกษาชุมชน

- ศูนย์บริการการศึกษาอำเภอ(ศบอ.)
- ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน(ศรช.)
- ห้องสมุดประชาชน

- จัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

- บริการการอ่านหนังสือ
- การจัดรายการวิทยุ โทรทัศน์เพื่อการศึกษา
- กลุ่มสนใจ

ความสอดคล้องและความแตกต่างของ การศึกษาตลอดชีวิต (ตามอรรถยาศัย) และแหล่งเรียนรู้ การศึกษา
พื้นฐานและการศึกษาชุมชน

สิ่งที่สอดคล้อง และแตกต่าง	การศึกษาตลอดชีวิต(ตามอรรถยาศัย) และแหล่งเรียนรู้ Lifelong Education and lifelong resources	การจัดการศึกษาพื้นฐาน Basic Education	การศึกษาชุมชน Community Education
หลักสูตร	มี	มีกำหนดไว้อย่างชัดเจน	มีและไม่มีหลักสูตรจัดสอนของความต้องการ ของชุมชนเป็นเรื่อง ๆ
จุดประสงค์	เป็นไปตามจุดประสงค์ของแต่ละบุคคล	กำหนดจุดประสงค์ไว้ แน่นอน	มีจุดประสงค์เพื่อให้ทั้งการศึกษาและการ พัฒนาชุมชน เพื่อความเข้มแข็งของชุมชน และเพื่อสนองความต้องการของชุมชน
ระบบการศึกษา	ไม่มีระบบที่ชัดเจน	มีระบบของการเรียน การสอน	มีและไม่มีระบบการเรียนการสอนใช้ระบบ กลุ่ม ผูกอบรมโดยใช้หลักสูตรระยะสั้น ตามความต้องการจุดมุ่งหมายของชุมชน ส่วนมากมุ่งเน้นเพื่อศึกษาพัฒนาอาชีพ
ระยะเวลา	การศึกษาตามอรรถยาศัยไม่กำหนด แต่ถ้าเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษานอกระบบและการศึกษาในระบบอาจมี การกำหนดเวลา	กำหนดไว้ตามระดับชั้นของการ ศึกษา	ในเวลาล้าน ๆ
ครูผู้สอน/วิทยากร	มีหรือไม่มีก็ได้	มีครูผู้สอนประจำ / มีวิทยากร	ผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ เยาวชน หรือ กลุ่มในชุมชนที่มีความรู้ความชำนาญใน แต่ละด้าน ร่วมมือกันแลกเปลี่ยนความรู้ ซึ่งกันและกัน ศึกษาแบบมีส่วนร่วม Participation
ผู้เรียน	ประชาชนทั่วไปเรียนรู้ไม่จำกัดเพศและอายุ และระดับ การศึกษา	ในระบบนักเรียน นักศึกษาที่มีวัย และมีพื้นความรู้ ที่ใกล้เคียงกัน แต่ถ้าเป็นนอก ระบบสายสามัญจะไม่จำกัดอายุ	สมาชิกในชุมชน / กลุ่มเป้าหมายที่มีความ สนใจในเรื่องนั้น ๆ
สื่อ แหล่งเรียนรู้	มี เช่นหนังสือพิมพ์ สิ่งตีพิมพ์ทุกชนิด วิทยุ โทรทัศน์ สื่อทัศนูปกรณ์ทุกชนิด ที่อ่านหนังสือพิมพ์ ห้องสมุด ที่ สาธารณะ วัด พิพิธภัณฑ์ ฯลฯ	มีตามที่สถานศึกษาและครูผู้สอน จะจัดเตรียม / หาไว้ให้ และรวมถึงแหล่ง เรียนรู้ในชุมชน	ทุกสิ่งที่มีอยู่ในชุมชน ทรัพยากรและ (ทุก สิ่งทุกอย่างเช่นกันกับการศึกษาตลอด ชีวิต)
สถานศึกษา	ทุกแห่งทุกที่(แหล่งเรียนรู้ทั่วไป) เช่น วัด ที่อ่าน หนังสือพิมพ์ หอกระจายข่าว ฯลฯ	สถานประกอบการ โรงเรียน วิทยาลัย	ทุกสถานที่ในชุมชนนั้น ๆ
ความรู้/วุฒิที่จะได้ รับ	ไม่มี (ในปัจจุบัน) แต่ในอนาคตอาจจะมีการเทียบวุฒิ การศึกษาได้	ตามหลักสูตร / ระดับที่ศึกษา	มีและไม่มีใบรับรองหรือใบประกาศ เมื่อ จบหลักสูตรที่ต้องการ บางครั้งก็มีวุฒิบัตร ให้เพื่อให้เกิดขวัญและกำลังใจ
การประเมินผล	- ประเมินตนเอง - สามารถนำความรู้ที่ได้ไปเทียบโอนความรู้ได้ - ประเมินจากประสบการณ์	มีการสอบวัดผลความรู้ที่เรียนมา	พิจารณาจากผลการปฏิบัติ/ ความสำเร็จ ของโครงการและบางโครงการก็มีการมอบ วุฒิบัตรเพื่อเป็นการให้กำลังใจ

(*การศึกษาพื้นฐานจะเป็นรูปแบบของการศึกษาในระบบ ส่วนการศึกษาชุมชนจะอยู่ในรูปแบบของการศึกษานอกระบบ)

ตอนที่ 8 ความพร้อม

ความพร้อมหมายถึง สภาพความพร้อมทั้งทางร่างกาย และจิตใจที่พร้อมจะตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งทางร่างกายได้แก่ วุฒิภาวะ (Maturity) ซึ่งหมายถึงการเจริญเติบโตอย่างเต็มที่ของอวัยวะของร่างกาย ทางด้านจิตใจ ได้แก่ความพอใจที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือพอใจที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2519) ความพร้อม หมายถึงลักษณะที่มีครบทุกอย่างรวมอยู่พร้อม

อารมณ์พันธุ์ จันทรสว่าง (2525) ความพร้อม หมายถึงความพร้อมที่จะทำงาน เผชิญปัญหา แก้ไขปัญหาพร้อมกัน และพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงในทางที่ตกลงร่วมกัน ความพร้อมเป็นสภาวะของบุคคลที่จะเรียนรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างบังเกิดผล

พรรรณี ช.เจนจิต (2538) ความพร้อมจะต้องขึ้นอยู่กับ

1. วุฒิภาวะ
2. การที่ได้รับการฝึกฝน
3. ความสนใจหรือแรงจูงใจ

กฎแห่งความพร้อมของ ธอร์นไคค์ (กฎการเรียนรู้ของ Thorndike) กล่าวถึงความพร้อมไว้ว่า “เมื่อร่างกายทั้งของมนุษย์และสัตว์พร้อมที่จะได้แสดงพฤติกรรม หรือกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งลงไป การที่ร่างกายได้ลงมือกระทำ ย่อมก่อให้เกิดความพึงพอใจ และโดยนัยตรงกันข้ามหากร่างกายถูกชงักไม่ให้กระทำก็จะก่อให้เกิดความไม่สบายใจ.....”

องค์ประกอบของความพร้อม องค์ประกอบที่จะทำให้เกิดความพร้อมในการเรียนการสอนได้แก่ วุฒิภาวะ (Maturity) ความเจริญทั้งทางร่างกาย จิตใจ เซาว์นบัญญัติ และอารมณ์

ประสบการณ์เดิม หรือความรู้เดิม (Experience) ผู้ที่มีประสบการณ์เดิมมากเท่าใดย่อมมีแนวโน้มที่จะเรียนรู้ได้ดีกว่าผู้ที่มีประสบการณ์น้อยเท่านั้น ดังนั้นก่อนสอนครูควรทราบว่าเด็กมีประสบการณ์เดิมมากน้อยเพียงใด การจัดบทเรียนโดยถือความสามารถของเด็กเป็นหลักจะทำให้เด็กเรียนรู้ได้ดีกว่าการถือเอาเนื้อหาวิชาเป็นหลักการสอนของครู ครูควรคำนึงถึงความพร้อมของเด็ก โดยค่อย ๆ สอนตามความสามารถของผู้เรียนมากกว่าเร่งสอนเพื่อให้จบเนื้อหาของหลักสูตรโดยเร็วจนเด็กเรียนตามไม่ทันการเรียนรู้จึงเกิดขึ้นยาก

ความพร้อมของครู

ตามบทกำหนดของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ก่อให้เกิดความตระหนักแก่ครูอาจารย์ผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นอย่างมากว่าครูผู้สอนอยู่ในสายงานปฏิบัติการสอนมีภารกิจหลักที่สำคัญในการที่จะต้องมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนให้สนองพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังนั้นครูผู้สอนควรจะต้องมีความพร้อมอย่างแท้จริงในด้านต่อไปนี้ ความพร้อมในด้านการจัดการเรียนการสอนของครู โดยครูจะต้องมีความพร้อมในการจัดเตรียมการสอน และจัดหารูปแบบการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนโดยการจัดเตรียมแผนการสอนปรับวิเคราะห์หลักสูตรเนื้อหา เตรียมรูปแบบกิจกรรมจัดหาแหล่งการเรียนรู้ เตรียมสร้างบรรยากาศที่เหมาะสม และเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ในสิ่งที่ต้องการตามความสามารถอย่างแท้จริง ความพร้อมในการเตรียมวิธีการดำเนินการเรียนการสอนของครู โดยครูจะต้องมีความพร้อมในการเลือกใช้วิธีการจัดรูปแบบการดำเนินการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคนได้เลือกเรียนตามความสามารถ และความถนัดของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการสอนในรูปแบบใด ความพร้อมในการเตรียมการประเมินผลของผู้เรียน โดยครูจะต้องเตรียมพร้อมที่จะหารูปแบบวิธีการประเมินผลที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนจะได้มีโอกาสพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองได้ดียิ่งขึ้น โดยครูจะต้องเตรียมความพร้อมในลักษณะต่อไปนี้

1. ความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนของครู ครูพร้อมที่จะรวบรวม วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนบันทึกไว้เป็นหลักฐานเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบครูพร้อมที่จะเปิดโอกาสให้นักเรียน สถานประกอบการ ชุมชน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อการวางแผนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้สนองพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ครูพร้อมที่จะจัดทำแผนการสอนโดยการวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์นักเรียน ปรับเนื้อหาให้เชื่อมโยงกับชีวิตจริงเพื่อให้เกิดการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต ครูพร้อมที่จะร่วมกับนักเรียนเสนอทางเลือกและให้นักเรียนสามารถตัดสินใจด้วยตนเอง ครูพร้อมที่จะเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน กับนักเรียน นักเรียนกับครู และบุคคล และสิ่งแวดล้อม หรือสื่อการเรียนรู้อื่น ๆ ครูพร้อมที่จะเตรียมการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ ได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น

เมตตา กรุณา เชื้อเพื่อนพ่อแม่ ฯลฯ ครูพร้อมที่จะจัดเตรียมบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และรอบรู้

2. ความพร้อมในการที่จะดำเนินการเรียนการสอน 3 รูปแบบ ตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542

ครูพร้อมที่จะใช้วิธีการกระตุ้น ไร้ความสนใจนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

ครูพร้อมที่จะใช้สื่อ-อุปกรณ์ ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นให้นักเรียนได้ ปฏิบัติจริง

ครูพร้อมที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนที่วางไว้

ครูพร้อมที่จะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมวางแผน ลงมือปฏิบัติ อธิบายผลการปฏิบัติกิจกรรมของตนเอง

ครูพร้อมที่จะฝึกให้นักเรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์วางแผนการทำงานและจัดการงานทั้งแบบ ทำคนเดียวและทำเป็นกลุ่ม

ครูพร้อมที่จะฝึกให้นักเรียนสามารถประยุกต์ความรู้มาใช้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

ครูพร้อมที่จะให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง

ครูพร้อมที่จะให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติทำกิจกรรมมากกว่าฟังครูอธิบาย หรือบอกให้จด

ครูพร้อมส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่าน

ครูพร้อมที่จะมีการบูรณาการความรู้ คุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกวิชาเพื่อการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีคุณภาพ

ครูพร้อมที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ค้นพบศักยภาพของตนเอง

ครูพร้อมที่จะฝึกให้นักเรียนรู้จัก วางแผนเป็น ทำงานเป็นระบบ คิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ และมีเหตุ มีผล

3. ความพร้อมในการเตรียมการประเมินผลผู้เรียน

ครูพร้อมที่จะประเมินผลนักเรียนตามสภาพจริง เป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่ม ด้วยหลายวิธีการนอกเหนือจากการทดสอบ

ครูพร้อมที่จะฝึกให้นักเรียนรู้จักประเมินตนเอง และยอมรับผลการประเมินจากเพื่อน เพื่อแก้ไขและปรับปรุงตนเอง

ครูพร้อมที่จะประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง พ่อแม่ และชุมชน ในการประเมินผลเพื่อจะได้พัฒนานักเรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ

ครูพร้อมที่จะจัดให้มีการประเมินผลควบคู่ไปในระหว่างการเรียนการสอน

ครูพร้อมที่จะใช้ผลการประเมินผู้เรียนในการนำไปปรับปรุงเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

ครูพร้อมที่จะประเมินพัฒนาการของนักเรียนทั้งทางด้าน ร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และ สังคม

ครูพร้อมที่จะประเมินการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งใน และนอกห้องเรียน

ครูพร้อมที่จะประเมินความสามารถของนักเรียนทางด้านทักษะกระบวนการคิดการใช้เหตุผล

ความพร้อมที่กล่าวมาข้างต้นถือว่าเป็นความพร้อมหลักของครูที่ดำเนินการจัดการเรียน การสอนให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งค่อนข้างจะชัดเจนสามารถ นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งในบางข้อครูผู้สอนอาจจะได้มีการปฏิบัติ อยู่แล้ว และเพื่อจะได้เป็นการปฏิบัติต่อเนื่องตลอดไป และทั้งยังเป็นการทบทวนบทบาทและนำ ความสามารถของครูออกใช้ให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพยิ่งต่อไป

ความแตกต่างของภูมิหลังของครู ทั้งในด้านสังกัด อายุ ประสบการณ์ วุฒิการศึกษา และ เพศ อาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้ครูแต่ละคนมีความพร้อมที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาว่าครูผู้สอนที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ครูที่สังกัดกรมสามัญ ศึกษา และครูที่สังกัดกรมการศึกษานอกกระบบโรงเรียน มีความพร้อมในการจัดเตรียมการสอน การศึกษานอกกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย มากน้อยเพียงใด ในด้านอายุ ต้องการทราบว่า ครูที่มีอายุมากกว่าจะมีความพร้อมแตกต่างจากครูที่มีอายุน้อยเพียงใด ในด้านประสบการณ์ครูที่ ปฏิบัติการสอนมานานและมีประสบการณ์มามากแล้วอาจจะมีความพร้อมมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ระยะสั้นก็อาจเป็นไปได้ ส่วนในด้านของวุฒิการศึกษา และเพศนั้น ผู้วิจัยต้องการทราบว่ามีความสำคัญต่อการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษานอกกระบบโรงเรียน และการจัดการศึกษา ตามอัธยาศัยเพียงใด หากภูมิหลังของครูทุกคนมีความสำคัญต่อการเตรียมความพร้อม ก็ควรที่จะ ศึกษาเพราะความพร้อมของครูจะเป็นหลักประกันได้ว่าในอนาคตอันใกล้นี้ การจัดการสอนของครูจะ ครบรูปแบบ และเป็นไปตามแนวการจัดการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้อย่างแน่นอน

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้ประชุมปฏิบัติการในการสร้างเครื่องมือประเมินผลการจัดการเรียนรู้ : การประเมินตนเองของครู และสถานศึกษา (2543) ได้กล่าวถึงการเตรียมความพร้อมของครูไว้ว่า เพื่อให้การศึกษามุ่งบรรลุเป้าหมายครูสังกัดกระทรวงศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความพร้อม และมีบทบาทสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยครูจะต้องมีความพร้อมใน 3 ข้อ ต่อไปนี้คือ

1. การเตรียมความพร้อมเพื่อจัดการเรียนการสอนของครู โดยมีการจัดเตรียมแผนการสอน ปรับวิเคราะห์หลักสูตร ปรับเนื้อหาให้เชื่อมโยงกับชีวิตจริงเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาส ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมได้ใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์จัดเตรียมการเรียนการสอน โดยผสมผสานการศึกษาทุกรูปแบบให้ได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์เตรียมบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

2. การเตรียมความพร้อมในการดำเนินการเรียนการสอน โดยครูจะต้องมีการเตรียมพร้อมที่จะเลือกใช้วิธีการดำเนินการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน โดยการใช้สื่อและอุปกรณ์ประกอบการดำเนินการสอน เน้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนและได้ปฏิบัติจริง เตรียมสร้างบรรยากาศทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อเป็นการเสริมหลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนตามความสามารถและความถนัดของตนเอง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือฝึกปฏิบัติจริงได้วางแผนได้ทำงานอย่างเป็นระบบรู้จักการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ และเป็นคนมีเหตุผล

3. การเตรียมการประเมินผลผู้เรียน ครูจะต้องเตรียมหาวิธีการประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายนอกเหนือจากการทดสอบเนื้อหาในบทเรียน ฝึกให้ผู้เรียนได้รู้จักการประเมินตนเอง ประเมินผู้อื่น มีการเตรียมที่จะประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และชุมชนในการประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ การเตรียมการประเมินทุกรูปแบบเพื่อเป็นการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะและกระบวนการคิดการใช้เหตุผลในการตัดสินใจในการดำเนินชีวิตจริง

ตอนที่ 9 ครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดนนทบุรี

ครูในโรงเรียนที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดนนทบุรีมีจำนวนทั้งสิ้นดังต่อไปนี้

1. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา มีจำนวน 2,088 คน
 2. ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีจำนวน 2,530 คน
 3. ครูสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดนนทบุรี มีจำนวน 36 คน
- รวมครูในสถานศึกษา 3 สังกัด มีจำนวนทั้งสิ้น 4,654 คน

เหตุผลที่เลือกศึกษาครูที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดนนทบุรี

กรอบแนวคิดทั้งหมดที่กล่าวมานับว่าค่อนข้างชัดเจน ซึ่งจะสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งบางข้ออาจเป็นเรื่องใหม่ และเป็นเรื่องที่ครูอาจารย์ผู้สอนยังไม่ค่อยคุ้นเคยอาจทำให้เกิดความหนักใจในการปฏิบัติจริง และเพื่อให้การศึกษาเกิดผลดีและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นหลักประกันได้ว่าอนาคตอันใกล้ การจัดการเรียนการสอนของครูจะเป็นไปตามแนวการจัดการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้นั้น การเตรียมความพร้อมของครูในเรื่องที่กล่าวมาทั้งหมด จึงเป็นส่วนที่สำคัญยิ่งอีกอย่างหนึ่ง เพราะครูจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เป็นผู้กระตุ้นและสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ดังนั้นครูในยุคใหม่ควรจะต้องมีความพร้อมที่จะจัดหารูปแบบกิจกรรมวิธีการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ และสังคมไทยมีคุณภาพสามารถแข่งกับสังคมโลกได้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปี 2542 เป็นกฎหมายฉบับแรกของไทยที่ให้ความสำคัญต่อครูผู้สอน ซึ่งเป็นส่วนที่จะทำให้ครูได้ปรับบทบาท และพัฒนาไปในทางที่ดีกว่าเดิมยิ่งขึ้น เพื่อที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ในการศึกษามากขึ้น และจะทำให้ผู้เรียนจะสามารถเลือกรูปแบบ หรือหาวิธีการศึกษาได้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของตนเพื่อเป็นการประหยัดเวลา และค่าใช้จ่ายในการเรียน ทุกคนมีโอกาสจบระดับการศึกษาได้เร็วขึ้น ทำให้มีสิทธิศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป มีหลักฐานการศึกษาที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ หรือใช้แสดงวิทยฐานะทางสังคม เพื่อสิทธิบางอย่างได้ และยังทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการศึกษามากขึ้น ก่อให้เกิดการศึกษาตลอดชีวิตมากระดับคุณภาพชีวิตของผู้เรียนโดยรวมได้ ครูจะต้องมีความเข้าใจในกระบวนการทัศน์ใหม่ในการศึกษา เข้าใจทิศทางแนวทางที่จะนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการจัดการศึกษาให้

มีคุณภาพ มีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสามารถรูปแบบที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์มากที่สุด และยังสามารถเชื่อมโยงประสานความร่วมมือกับต่างระบบหรือหน่วยงานอื่นได้ ดังนั้นหากครุมีความพร้อมในการผสมผสานการจัดการศึกษาสามารถรูปแบบเข้าด้วยกันได้จะเกิดประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่ต่อการพัฒนาประเทศชาติในทุก ๆ ด้านให้ทัดเทียมกับนานาชาติอารยประเทศ

จากความสำคัญที่กล่าวมาแล้วเป็นเหตุจูงใจให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษา ความพร้อมของครูที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดนนทบุรี ที่สอนอยู่ในระบบโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และครูมัธยมที่สังกัดกรมสามัญศึกษา และครูที่สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ว่ามีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนนอกระบบโรงเรียน และการสอนตามอัธยาศัยเพื่อเป็นการให้การศึกษอย่างต่อเนื่อง เพื่อสอดคล้องกับการศึกษาตลอดชีวิต อยู่ในระดับใด มีความพร้อมเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนการสอนไว้อย่างไร เพื่อที่จะนำผลการวิจัยที่ได้มาเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนดำเนินงานเพื่อการเตรียมการสอนในสามารถรูปแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์แก่ประชาชนให้ได้มากที่สุด

เหตุที่ผู้วิจัยเลือกศึกษาความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูสังกัดกระทรวงศึกษา ในจังหวัดนนทบุรี เพราะ

1. จังหวัดนนทบุรีเป็นจังหวัดที่อยู่ในเขตปริมณฑล ที่มีโรงงานอุตสาหกรรมหลายแห่ง และประชาชนที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม มีพื้นการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ จึงต้องอาศัยการศึกษาจากการศึกษานอกระบบโรงเรียนเข้าช่วยเป็นส่วนมาก ซึ่งจะเห็นได้จากจำนวนนักศึกษานอกระบบโรงเรียนทั้งสายสามัญ และสายอาชีพในจังหวัดนนทบุรี มีจำนวนถึง 27,220 คน (ข้อมูล - สารสนเทศการศึกษา จังหวัดนนทบุรี , 10 มิถุนายน 2543.)

2. การขยายสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาจากกรุงเทพมหานครไปสู่จังหวัดในเขตปริมณฑลที่มีการคมนาคมสะดวก จึงทำให้จังหวัดนนทบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาเกิดขึ้นหลายแห่ง จึงเป็นแนวทางที่ประชาชนจะได้มีโอกาสในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นเพื่อ เป็นการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตได้

3. จังหวัดนนทบุรีมีสถานที่ราชการระดับกระทรวง เช่น หน่วยงานของกระทรวงกลาโหม กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงต่างประเทศ กระทรวงยุติธรรม และยังมีกระทรวง

อุตสาหกรรมที่จะตามมาอีก ดังนั้นการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยจึงน่าจะเป็นการศึกษาที่สำคัญไม่น้อยกว่าการศึกษาในระบบโรงเรียน

ตอนที่ 10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากงานวิจัยเรื่องความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูสังกัดกระทรวงศึกษา ในจังหวัดนนทบุรี ในด้านการจัดการเรียนการสอน การดำเนินการสอน การวัดและประเมินผลผู้เรียน ยังไม่เคยมีผู้ศึกษามาก่อน ในการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับครู ต่างสังกัด งานวิจัยเกี่ยวกับภูมิหลังของครูและงานวิจัยทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนเท่าที่มีอยู่ละอาจจะไม่ตรงกับหัวข้อที่ผู้วิจัยวิจัยอยู่แต่เท่าที่ได้ศึกษาและนำมาประกอบการวิจัยครั้งนี้อาจจะเป็นงานวิจัยที่ใกล้เคียงตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

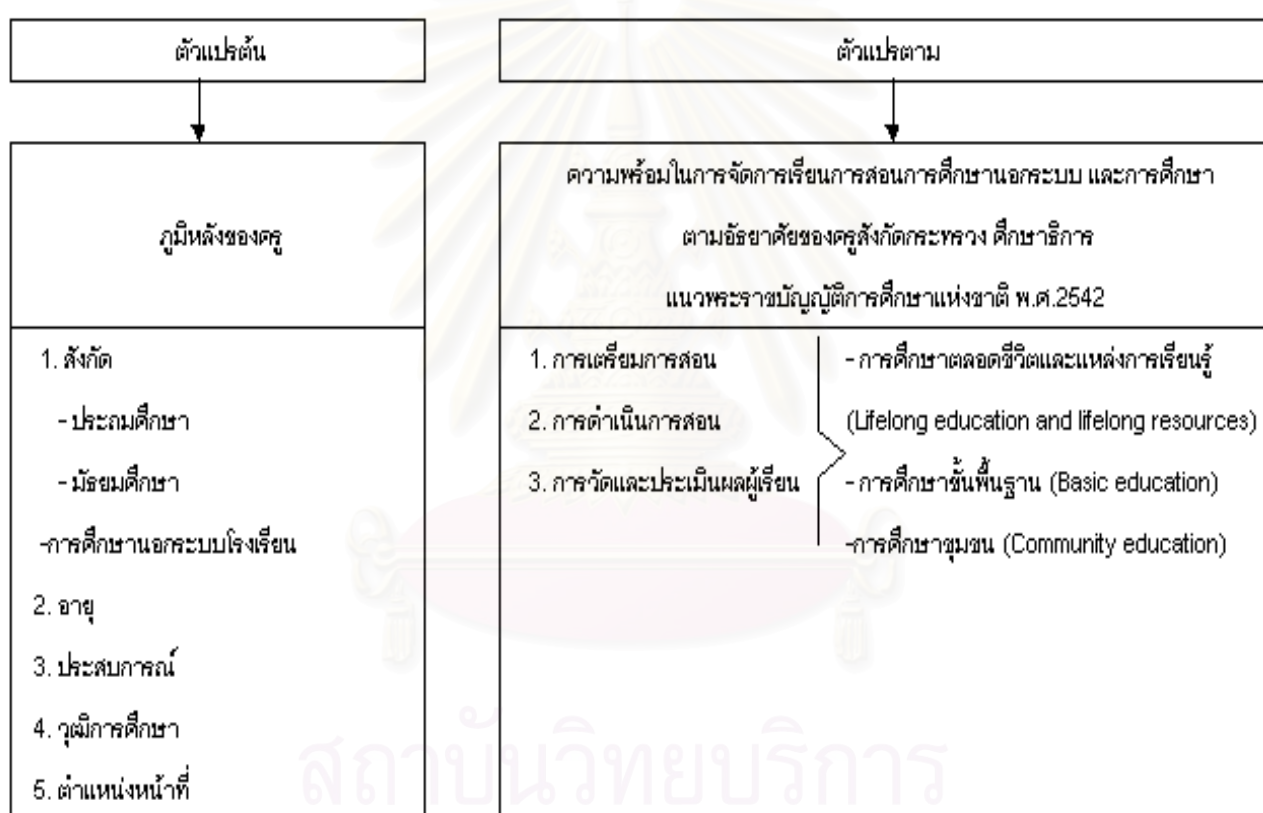
1. ชัยพฤกษ์ หนะยี (2541) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแปรที่มีผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ระหว่างกลุ่มที่มีภูมิหลังต่างกัน โดยศึกษา ในเรื่อง อายุ เพศ วุฒิการศึกษา และภูมิลำเนา 7 ด้าน จำนวน 328 คน ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีภูมิหลังด้านอายุ เพศ แลวุฒิการศึกษาที่ต่างกันมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

2. เฉลิมพล พินทอง (2542) ศึกษาการศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 5 ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่าโรงเรียนมีความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในด้านต่อไปนี้คือ 1) แนวการจัดการศึกษา 2) ครูและบุคลากรทางการศึกษา และ 3) ทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นถึงการเตรียมความพร้อมล่วงหน้าในการที่จะจัดการเรียนการสอน การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการวางแผนในการเตรียมความพร้อม ซึ่งเรื่องนี้เป็นเรื่องใหม่จึงหางานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประกอบงานวิจัยครั้งนี้ได้น้อยมากเพราะยังไม่มีผู้วิจัยในเรื่องนี้โดยตรงผู้วิจัยจึงได้ข้อมูลจากการศึกษาจากเอกสารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากกว่าที่จะได้จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 11 กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

เนื่องจากปัจจุบันกระแสเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาเป็นที่สนใจของประชาชนโดยทั่วไปและมีความสำคัญมากสำหรับครูผู้มีหน้าที่สอนที่จะต้องพัฒนาปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนของตนเอง และจะต้องศึกษารูปแบบของการศึกษาทั้งสามรูปแบบ คือการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ด้วยเหตุผลดังกล่าวเบื้องต้น จึงเป็นเหตุผลให้ผู้วิจัยต้องการทราบถึงความพร้อมของครูในแต่ละสังกัด ว่าจะมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนทั้งสามรูปแบบนี้แตกต่างกันหรือไม่ และต้องการเปรียบเทียบภูมิหลังด้านอายุ ประสบการณ์ วุฒิการศึกษาและตำแหน่งหน้าที่ของครูที่แตกต่างกันจะมีความพร้อมแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "ความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบ โรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ใน จังหวัดนนทบุรี " เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การกำหนดประชากรและขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. การเสนอผลการวิจัย

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาตลอดชีวิต การศึกษานอกระบบ โรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัย และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติปี พ.ศ.2542 โดยศึกษารายละเอียดจากหนังสือเอกสารเกี่ยวกับ การศึกษาตลอดชีวิตแหล่งเรียนรู้ การศึกษาพื้นฐาน การศึกษาชุมชน เพื่อเป็นกรอบความคิดในการวิจัย

2. การกำหนดประชากรและขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

ครูสังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี จากสถานศึกษา 145 แห่ง มีจำนวนครูทั้งหมด 2,530 คน

ครูสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดนนทบุรีจากสถานศึกษา 21 แห่งจำนวนครูทั้งหมด 2,133 คน

ครูสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนนทบุรีจากสถานศึกษา 7 แห่งจำนวนทั้งหมด 37 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประชากรเป็น ครูสังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี จากสถานศึกษา 145 แห่ง ครูสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดนนทบุรีจากสถานศึกษา 21 แห่ง และครูสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนนทบุรีจากสถานศึกษา 7 แห่ง

ผู้วิจัยใช้สูตรการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (1970, อ้างถึงในประคอง กรรณสูต) โดยที่ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อน 0.5 จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากรดังนี้ครูสังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในจังหวัดนนทบุรี จำนวนทั้งหมด 329 คนครูสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนนทบุรี จำนวนทั้งหมด 347 คนครูสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในจังหวัดนนทบุรี จำนวนทั้งหมด 37 คน

เนื่องจากประชากรที่เป็นครูสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนนทบุรีจากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนมีประชากรทั้งหมด 37 คนผู้วิจัยจึงใช้จำนวนประชากรทั้งหมดเมื่อได้ขนาดของกลุ่มประชากรแล้วผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสุ่มแบบง่ายโดยใช้สถานศึกษาจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนนทบุรี 1 แห่ง และจากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนทั้ง 6 อำเภอโดยการสุ่มแบบง่าย สำหรับกลุ่มตัวอย่างดังตารางที่ 1 ตารางที่ 1 ตารางแสดงจำนวนประชากร ครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดนนทบุรี

สังกัด	กลุ่มประชากร (สถานศึกษา)	กลุ่มตัวอย่าง (สถานศึกษา)	กลุ่มประชากร (ครู)	กลุ่มตัวอย่าง (ครู)
ประถมศึกษา	145	58	2,530	329
อำเภอเมือง	29	11	857	111
อำเภอปากเกร็ด	27	11	505	66
อำเภอบางบัวทอง	22	9	325	42
อำเภอบางใหญ่	20	8	267	35
อำเภอบางกรวย	25	10	326	42
อำเภอไทรน้อย	22	9	250	33
มัธยมศึกษา	21	9	2,133	347
อำเภอเมือง	-	3	950	127
อำเภอปากเกร็ด	5	2	634	100
อำเภอบางบัวทอง	2	1	192	30
อำเภอบางใหญ่	2	1	131	30
อำเภอบางกรวย	3	1	151	30
อำเภอไทรน้อย	2	1	75	30
การศึกษานอกระบบโรงเรียน *	7	6	37	37
อำเภอเมือง	2	2	19	19
อำเภอปากเกร็ด	1	1	7	7
อำเภอบางบัวทอง	1	1	3	3
อำเภอบางใหญ่	1	1	2	2
อำเภอบางกรวย	1	1	3	3
อำเภอไทรน้อย	1	1	3	3
รวมประชากรทั้งสิ้น	173	73	4,700	713

* หมายเหตุ เนื่องจากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดนนทบุรี มีเพียง 6 แห่ง และผู้ที่ทำหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูศูนย์การเรียนชุมชนจำนวนทั้งสิ้น 37 คน ผู้วิจัยจึงเลือกเอาประชากรทั้งหมดของครูที่สังกัดกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนในจังหวัดนนทบุรี

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นของครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดนนทบุรีเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ สังกัด อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 68 ข้อ เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดเตรียมการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการใน จังหวัดนนทบุรี เกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งตัวแปรดังกล่าวออกเป็น 3 ด้านใหญ่ และ 9 ด้านย่อย คือ

1. ประเภทการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- 1.1 ด้านการจัดเตรียมกิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน (12 ข้อ)
- 1.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน (9 ข้อ)
- 1.3 ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน (11 ข้อ)

2. ประเภทการศึกษาชุมชน

- 2.1 ด้านการจัดเตรียมกิจกรรมการศึกษาชุมชน (7 ข้อ)
- 2.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชน (7 ข้อ)
- 2.3 ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาชุมชน (5 ข้อ)

3. ประเภทแหล่งการเรียนรู้

- 3.1 ด้านการหาแหล่งเรียนรู้ (7 ข้อ)
- 3.2 ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ (6 ข้อ)
- 3.3 ด้านการวัดและประเมินผลแหล่งเรียนรู้ (5 ข้อ)

ทั้งนี้ได้กำหนดระดับความพร้อมของครูผู้ตอบแบบสอบถามไว้ดังนี้

ระดับที่ 1 หมายความว่า ผู้ตอบยังไม่มีความรู้และความเข้าใจเลย

ระดับที่ 2 หมายความว่า ผู้ตอบรับทราบข้อมูลแต่ยังไม่เข้าใจวิธีดำเนินการ

ระดับที่ 3 หมายความว่า ผู้ตอบเข้าใจวิธีดำเนินการแต่ยังไม่มีความสามารถพอ

ระดับที่ 4 หมายความว่า ผู้ตอบสามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ขณะนี้

ระดับที่ 5 หมายความว่า ผู้ตอบสามารถดำเนินการได้ทันที

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open ended) เพื่อให้ผู้ตอบได้ให้ข้อเสนอแนะ และแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ในการวิจัยมากยิ่งขึ้น

3.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ขอคำแนะนำเพื่อปรับปรุงเนื้อหา ภาษา สำนวน และความตรงเชิงเนื้อหา จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และผู้เชี่ยวชาญ 4 ท่าน ดังรายชื่อต่อไปนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร. อาชัญญา รัตนอุบล คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ดร.ปาน กิมปี คีศึกษานิตศกั กรมการศึกษานอกกระบบโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ
4. ดร.ภูซงค์ อายุวัฒน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนลาดงาประชาสรรค์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับเครื่องมือ โดยสามารถสรุปได้ดังนี้ คือ

1. ปรับปรุงสำนวนภาษาและใช้คำให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542
2. ปรับปรุงคำถามให้ตรงกับเนื้อหาในงานวิจัย

หลังจากนำแบบสอบถามไปทดสอบกับครูในโรงเรียนวัดบ่อ อำเภอกปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่เป็นโรงเรียนขยายโอกาส โดยเปิดทำการสอน ระดับชั้นประถม ระดับมัธยม และมีการสอนการศึกษานอกกระบบโรงเรียนแบบเปิดกลุ่มทางไกลเนื่องจากครูที่สอนในโรงเรียนวัดบ่อมีพื้นที่ในการดำเนินชีวิตตลอดจนพื้นความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนการศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่คล้ายคลึงกันจึงส่งผลให้ครูมีความพร้อมในการเตรียมการจัดการเรียนการสอนตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ไม่ต่างจากกันมากนัก

นำผลการทดสอบแบบสอบถามมาหาความเชื่อมั่น(Reliability)โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ อัลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค(Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .988 จากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาแล้วนำไปใช้เป็นแบบสอบถามฉบับจริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

4.1 ยื่นคำร้องถึงบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลไปยัง ผู้อำนวยการสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดนนทบุรี ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบโรงเรียนจังหวัดนนทบุรี ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสามสังกัดในจังหวัดนนทบุรี

4.2 ผู้วิจัยนำหนังสือจากข้อ 3.1 ไปประสานกับสถานที่ราชการที่กำหนดเพื่อดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองภายในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรี ตั้งแต่วันที่ 20 พฤศจิกายน 2544 ถึงวันที่ 29 ธันวาคม 2544

4.3 จำนวนแบบสอบถาม 713 ฉบับ ได้กลับคืนมา ครบทุกฉบับและสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ ร้อย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม

(Statistical Package for the Social Science - Personal Plus) ดังนี้ *SPSS - PC⁺*

5.1 ใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) ดังนี้

5.1.1 ค่าร้อยละ (percentage) เพื่อรวบรวมข้อมูลด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแล้วนำมาเสนอในรูปแบบตาราง

5.1.2 ใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแปรที่มีผลต่อความพร้อมในการเตรียมการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยของครูผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์ประเมินค่า 5 ช่วง (อ้างใน ประคอง กรรณสูต , 2529)

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.49 หมายความว่า ยังไม่มีความรู้และความเข้าใจเลย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 - 2.49 หมายความว่า รับทราบข้อมูลแต่ยังไม่เข้าใจวิธีดำเนินการ

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 - 3.49 หมายความว่า เข้าใจวิธีดำเนินการแต่ยังไม่มีความสามารถพอ

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 - 4.49 หมายความว่า สามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 - 5.00 หมายความว่า สามารถดำเนินการได้ทันที

5.2 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ต่าง ๆ ดังนี้

5.2.1 หาค่าร้อยละโดยใช้สูตร (อ้างใน ประคอง กรรณสูต, 2529)

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{fx}{N} \times 100$$

5.2.2 หาค่าเฉลี่ยโดยใช้สูตร (อ้างใน ประคอง กรรณสูตร , 2529)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 X แทนค่าคะแนนแต่ละตัว
 N แทนจำนวนคะแนนทั้งหมด

5.2.3 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้หลักสูตร (อ้างใน ล้วน สายยศ และ
 อังคณา สายยศ, 2531)

$$S.D. = \frac{\sqrt{n \sum X^2 - (\sum X)^2}}{n(n-1)}$$

เมื่อ S.D แทนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X^2$ แทนค่าผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 $(\sum X)^2$ แทนผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 n แทนค่าจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

5.2.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแปรที่มีผลต่อความพร้อมในการ
 เตรียมการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยของครูผู้
 ตอบแบบสอบถามต่างสังกัดด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ ทางเดียว (One – Way
 analysis of variance) หากพบว่ามีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญจะนำมาทดสอบความแตก
 ต่างโดยวิธีทดสอบของ เชฟเฟ (Scheffe)

5.2.5 ค่าสถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบสอบถาม

หาค่าความตรงของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha
 Coefficient) ของ ครอน บราวค (บุญเรือง ขจรศิลป์, 2530)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทนค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด
	n	แทนจำนวนข้อของแบบสอบถามทั้งฉบับ
	S_r^2	แทนค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ
	S^2	แทนค่าความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	ΣS^2	แทนผลรวมของความแปรปรวนเป็นรายข้อ

5.2.6 การใช้ t – test ทดสอบสมมติฐาน

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}} \quad (\text{Ferguson .1977 : 152})$$

เมื่อ	t	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา
	\bar{X}_1	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
	\bar{X}_2	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
	S_1^2	แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1
	S_2^2	แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2
	N_1	แทน จำนวนคนในกลุ่มที่ 1
	N_2	แทน จำนวนคนในกลุ่มที่ 2

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูสังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สังกัดกรมสามัญศึกษา และครูสังกัด กรมการศึกษานอกโรงเรียน ในจังหวัดนนทบุรี

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูสังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สังกัดกรมสามัญศึกษา และครูสังกัด กรมการศึกษานอกโรงเรียน ในจังหวัดนนทบุรี ที่มีสถานภาพต่างกัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 713 คน จำแนกตาม สังกัด อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละ ข้อมูลพื้นฐานของครูผู้ตอบแบบสอบถามที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดนนทบุรี

รายการ	จำนวน (n=713)	ร้อยละ	
สังกัด	คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	329	46.14
	กรมสามัญศึกษา	347	48.67
	กรมการศึกษานอกโรงเรียน	37	5.19
อายุ	30 ปี ลงมา	70	9.82
	31 - 45 ปี	284	39.83
	46 - 50 ปี	359	50.35
	มากกว่า 50 ปี		
ประสบการณ์การทำงาน	น้อยกว่า 5 ปี	294	41.23
	5 - 10 ปี	111	15.57
วุฒิกการศึกษา	11 - 20 ปี	308	43.20
	21 ปี ขึ้นไป		
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	27	3.79
ตำแหน่งหน้าที่	ปริญญาตรี	580	81.35
	ปริญญาโท	106	14.87
	ผู้บริหาร	52	7.29
	ผู้ช่วยผู้บริหาร	74	10.38
	ครูผู้สอน/ ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ศรช.)	587	82.33

จากตารางที่ 2 พบว่า ด้านสังกัด ครูผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 713 คนที่เป็นครูสังกัดกรมสามัญศึกษามีมากที่สุดจำนวน 347 คนคิดเป็นร้อยละ 48.67 รองลงมาคือครูสังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี จำนวน 329 คนคิดเป็นร้อยละ 46.14 และ ครู

สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดนนทบุรีจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.82 ด้านอายุ ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามจะมีอายุระหว่าง 46-50ปี จำนวน 359 คน คิดเป็นร้อยละ 50.36 รองลงมาคืออายุระหว่าง 31-45 ปี จำนวน 284 คน คิดเป็นร้อยละ 39.83 อายุระดับ 30 ปีลงมา จำนวน 70 คนคิดเป็นร้อยละ 9.82 ด้านประสบการณ์ในการทำงาน ระหว่าง 11 – 20 ปี จำนวน 308 คน คิดเป็นร้อยละ 43.20 รองลงมาคือประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 294 คน คิดเป็นร้อยละ 41.23 และมีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5 – 10 ปี จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 15.57 ด้านวุฒิการศึกษา มากที่สุดคือระดับปริญญาตรีจำนวน 580 คน คิดเป็นร้อยละ 81.35 รองลงมาคือระดับปริญญาโท จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 14.87 และที่น้อยที่สุดคือผู้ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 3.78 ด้านตำแหน่งหน้าที่ครูที่มีตำแหน่งและหน้าที่สอนหรือครูศูนย์การเรียนชุมชน (ครู ศรช.) จำนวน 587 คน คิดเป็นร้อยละ 82.33 ครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ผู้ช่วยผู้บริหาร สถานศึกษาจำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 10.38 และครูที่มีตำแหน่งหน้าที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 52 คนคิดเป็นร้อยละ 7.29

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูสังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ครูสังกัดกรมสามัญศึกษา และครูสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดนนทบุรี

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงตามตารางที่ 3 – 11

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนการศึกษิตตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประเภทการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการเตรียมกิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการจำแนกตามสังกัด

ความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัยตามแนว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	สังกัด สปช. N=329		สังกัด สศ. N=347		สังกัด กศ.น. N=37		รวม N=713	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
1. ประเภทการศึกษาขั้นพื้นฐาน								
1.1 ด้านการเตรียมกิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน								
ก. การวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนเพื่อวางแผนการจัดการเรียนการสอนทั้งนอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดและความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน	3.56	0.81	3.57	0.83	3.86	0.92	3.63	0.83
ข. การวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนเพื่อฝึกทักษะกระบวนการคิดเป็นการรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา	3.71	0.80	3.62	0.85	3.92	0.80	3.68	0.83
ค. การวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงสามารถปฏิบัติได้ ทำเป็น	3.74	0.84	3.61	0.98	3.97	0.87	3.69	0.87
ง. การวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนเป็นผู้รักการอ่านให้เกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง	3.65	0.82	3.62	0.89	3.92	0.98	3.65	0.87
จ. เปิดโอกาสให้ตัวแทนของผู้ปกครองของผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน	3.70	0.90	3.63	0.91	3.97	0.69	3.68	0.91
ฉ. การวางแผนการจัดการเรียนการสอนโดยการผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ ให้ได้สัดส่วนสมดุลกัน	3.75	0.93	3.65	0.93	4.00	0.94	3.71	0.93

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัยตามแนว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	สังกัด สปช. N=329		สังกัด สศ. N=347		สังกัด กศ.น. N=37		รวม N=713	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
ข. การวางแผนการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้มี การปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและมีคุณ ลักษณะอันพึงประสงค์ในวิชาที่สอน	3.68	0.91	3.66	0.95	4.14	0.92	3.69	.94
ช. การจัดการเรียนการสอนที่จะส่งเสริมให้มีการ ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้	3.57	0.93	3.59	0.96	3.81	0.91	3.59	.94
ฅ. การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้สอนและผู้ เรียนได้ เรียนรู้พร้อมกันจากแหล่งเรียนรู้ ประเภทต่างๆ	3.53	0.98	3.61	0.96	3.81	0.91	3.58	.97
ญ. การจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนสามารถ เรียนรู้ได้ทุกเวลาทุกสถานที่	3.62	0.94	3.57	0.95	3.70	0.91	3.60	.94
ฎ. การวางแผนการจัดการเรียนการสอนโดยการ ประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปก ครอง ชุมชนและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย	3.64	0.95	3.55	0.93	3.86	0.95	3.60	.95
ฏ. การวางแผนการจัดทำโครงการสอนแบบผสม ผสานเพื่อเชื่อมโยงการศึกษาในระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย	3.64	0.94	3.60	0.75	3.90	0.75	3.58	.95
รวม	3.66	0.76	3.60	0.75	3.90	0.75	3.64	.76

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 3 พบว่า

1. ในภาพรวมครูทุกสังกัดจำนวน 713 คนมีความพร้อมด้านการเตรียมกิจกรรมการศึกษา
ขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับสามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้ (\bar{X} = 3.64) โดยครูสังกัดกรมการศึกษา
นอกระบบโรงเรียนในจังหวัดนนทบุรีมีค่าเฉลี่ยความพร้อมสูงกว่าครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติในจังหวัดนนทบุรี และครูสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดนนทบุรี ตาม
ลำดับ (\bar{X} = 3.90 , 3.66 และ 3.60 ตามลำดับ)

2. เมื่อวิเคราะห์เป็นรายกิจกรรมพบว่าโดยรวมครูทุกสังกัดมีความพร้อมในทุกกิจกรรมอยู่ในระดับสามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้เช่นเดียวกัน โดยครูสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนและครูสังกัดกรมสามัญศึกษามีความพร้อมเกี่ยวกับ การวางแผนการเรียนการสอนเพื่อให้มีการปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในวิชาที่สอน มากที่สุด ($\bar{X} = 4.14$ และ 3.66 ตามลำดับ) ส่วนครูที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีความพร้อมเกี่ยวกับ การวางแผนเกี่ยวกับการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงสามารถปฏิบัติได้ทำเป็น มากที่สุด ($\bar{X} = 3.74$) ส่วนกิจกรรมที่ครูแต่ละสังกัดมีความพร้อมน้อยที่สุด ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลาทุกสถานที่ สำหรับครูที่สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ($\bar{X} = 3.70$) การจัดการเรียนการสอนที่จะส่งเสริมให้มีการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ สำหรับครูที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ($\bar{X} = 3.53$) และ การวางแผนจัดทำโครงการสอนแบบผสมผสานเพื่อเชื่อมโยงการศึกษาในระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย สำหรับครูสังกัดกรมสามัญศึกษา ($\bar{X} = 3.50$)

สรุปผลการวิเคราะห์ประเภทการศึกษาพื้นฐานด้านการเตรียมกิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานครูทั้ง 713 คน มีความพร้อมมากที่สุด ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนโดยการผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ ให้ได้สัดส่วนสมดุลกัน ($\bar{X} = 3.71$) และมีความพร้อมน้อยที่สุดในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้สอนและผู้เรียนได้เรียนรู้พร้อมกันจากแหล่งเรียนรู้ประเภทต่างๆ และการวางแผนจัดทำโครงการสอนแบบผสมผสานเพื่อเชื่อมโยงการศึกษาในระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ($\bar{X} = 3.58$)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประเภทการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาระดับพื้นฐาน โดยการจำแนกตามสังกัด

ความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัยตามแนว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	สังกัด สปข. N=329		สังกัด สศ. N=347		สังกัด กศ.น. N=37		รวม N=713	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
1. ประเภทการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1.2 ชั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การศึกษาขั้นพื้นฐาน								
ก. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกตัดสินใจในการ เข้าร่วมกิจกรรมได้ด้วยตนเองตามลักษณะ ความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน	3.70	0.88	3.59	0.97	3.73	0.99	3.65	0.93
ข. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนวางแผนการทำกิจ กรรมลงมือปฏิบัติกิจกรรมและอภิปรายผล การปฏิบัติกิจกรรมของ ตนเองอย่างเป็นอิสระ	3.66	0.92	3.61	0.96	3.78	1.03	3.65	0.95
ค. การเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้เรียนร่วมกันวางแผน การทำกิจกรรมลงมือปฏิบัติกิจกรรมและ อภิปรายผลการปฏิบัติกิจกรรมของตนเอง อย่างเป็นอิสระ	3.69	0.93	3.63	0.96	3.89	0.97	3.67	0.95
ง. การจัดเตรียมสื่อ – อุปกรณ์ประกอบการจัดกิจ กรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ จริง	3.67	0.92	3.60	0.97	3.94	0.76	3.65	0.94
จ. การจัดหา และจัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ประกอบ การศึกษาเนื้อหาวิชาตามความต้องการและ ความสนใจของกลุ่มผู้เรียน	3.74	0.93	3.60	0.97	3.89	0.91	3.68	0.95
ฉ. การดำเนินบทบาทผู้อำนวยความสะดวกใน การเรียนรู้ (Learning facilitator) เพื่อให้ผู้ เรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.69	0.90	3.60	0.98	3.92	1.06	3.66	0.95

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัยตามแนว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	สังกัด สปช. N=329		สังกัด สศ. N=347		สังกัด กศ.น. N=37		รวม N=713	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
ข. การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับ ลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.71	0.93	3.61	0.97	3.95	0.91	3.68	0.95
ช. การจัดเนื้อหาวิชาหรือกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้ ผู้เรียนคิดเป็นและแก้ปัญหาได้	3.71	1.00	3.60	0.99	3.97	1.01	3.67	1.00
ฅ. การใช้วิทยากรในชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการให้การศึกษาแก่ผู้เรียน	3.71	0.97	3.52	1.00	3.95	0.85	3.63	0.98
รวม	3.70	0.81	3.59	0.84	3.90	0.80	3.66	0.83

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 4 พบว่า

1. ในภาพรวมครูทุกสังกัดจำนวน 713 คนมีความพร้อมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาระดับพื้นฐานอยู่ในระดับสามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้ (\bar{X} = 3.66) โดยครูสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดนนทบุรีมีค่าเฉลี่ยความพร้อมสูงกว่าครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในจังหวัดนนทบุรีและครูสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดนนทบุรี ตามลำดับ (\bar{X} = 3.90 , 3.70 และ 3.59 ตามลำดับ)

2. เมื่อวิเคราะห์เป็นรายกิจกรรมพบว่าครูทุกสังกัดมีความพร้อมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาระดับพื้นฐานในทุกกิจกรรมอยู่ในระดับสามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้ เช่นเดียวกัน โดยครูสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน มีความพร้อมเกี่ยวกับการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนมากที่สุด (\bar{X} = 3.95) ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีความพร้อมเกี่ยวกับการจัดหาและการจัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ประกอบการศึกษาเนื้อหาวิชาตามความต้องการและความสนใจของกลุ่มผู้เรียนมากที่สุด (\bar{X} = 3.74) ส่วนครูที่สังกัดกรมสามัญศึกษามีความพร้อมเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้เรียนร่วมกันวางแผนการทำกิจกรรมลงมือปฏิบัติกิจกรรมและอภิปรายผลการปฏิบัติกิจกรรมของตนเองอย่างเป็นอิสระ มากที่สุด (\bar{X} = 3.63) ส่วนกิจกรรมที่ครูแต่ละสังกัดมีความพร้อมน้อยที่สุดได้แก่ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกตัดสินใจในการเข้าร่วมกิจกรรมได้ด้วยตนเองตามลักษณะความ

แตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน สำหรับครูที่สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ($\bar{X} = 3.73$) และ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนวางแผนการทำกิจกรรมลงมือปฏิบัติกิจกรรมและอธิบายผลการปฏิบัติกิจกรรมของตนเองอย่างเป็นอิสระสำหรับครูที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ($\bar{X} = 3.66$) และการใช้วิทยากรในชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการให้การศึกษาแก่ผู้เรียนสำหรับครูที่สังกัดกรมสามัญศึกษา ($\bar{X} = 3.52$)

สรุปผลการวิเคราะห์ประเภทการศึกษาพื้นฐานด้านการจัดกิจกรรมการศึกษาระดับพื้นฐานครูทั้ง 713 คน มีความพร้อมมากที่สุด ในการจัดหาและการจัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ประกอบการศึกษาเนื้อหาวิชาตามความต้องการและความสนใจของกลุ่มผู้เรียนและการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนมากที่สุด ($\bar{X} = 3.68$ เท่ากัน) และมีความพร้อมน้อยที่สุดในการใช้วิทยากรในชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการให้การศึกษาแก่ผู้เรียนสำหรับครูที่สังกัดกรมสามัญศึกษา ($\bar{X} = 3.63$)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การศึกษา นอกกระบบโรงเรียนการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประเภทการศึกษาขั้นพื้นฐานด้าน การวัดและการประเมินผลการ เรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการจำแนกตามสังกัด

ความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนการศึกษานอกกระบบโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัยตามแนว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	สังกัด สปช. N=329		สังกัด สศ. N=347		สังกัด กศ.น. N=37		รวม N=713	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
1. ประเภทการศึกษาขั้นพื้นฐาน								
1.3 ด้านการวัดและการประเมินผลการศึกษา ขั้นพื้นฐาน								
ก. การประสานความร่วมมือกับ ผู้ปกครอง บิดา มารดาและชุมชนในการกำหนดวิธีการและ เกณฑ์ในการวัดและการประเมินผลให้กับผู้ เรียน	3.66	0.97	3.55	0.99	3.89	0.99	3.62	0.98
ข. การพัฒนาเครื่องมือประเมินผลที่สามารถวัด และประเมินผลการเรียนรู้ให้ได้สัดส่วนสมดุล กันทั้งทางด้านพุทธินิสัย เจตพิสัย และทักษะ พิสัย	3.67	0.96	3.61	0.98	3.89	0.99	3.65	0.97
ค. การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลที่ สามารถวัดลักษณะของการแสดงความคิด เห็นที่มีเหตุผลวัดลักษณะการคิดเป็น และการ แก้ปัญหาเป็นมากกว่าเนื้อหาวิชา	3.75	0.95	3.65	0.98	3.80	1.03	3.71	0.97
ง. รู้จักสร้างหรือดัดแปลงเครื่องมือหรือแบบ ทดสอบเพื่อวัดความสนใจหรือความถนัด	3.72	0.93	3.60	0.95	3.89	0.91	3.67	0.94
จ. การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมวัดและประเมินตนเอง	3.64	0.93	3.63	0.97	3.92	0.89	3.65	0.95
ฉ. การให้ผู้เรียนวัดและประเมินผลการทำงาน ของกลุ่ม	3.68	0.91	3.61	0.60	4.00	0.82	3.66	0.93

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัยตามแนว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	สังกัด สปช. N=329		สังกัด สศ. N=347		สังกัด กศ.น. N=37		รวม N=713	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
ข. การยอมรับข้อเสนอในการจัดการเรียนการสอนจากผู้เรียน	3.72	0.91	3.62	0.97	3.97	0.90	3.69	0.94
ช. การให้ข้อมูลข้อเสนอแนะจากผลการวัดและการประเมินผลการเรียนแก่ผู้เรียนอย่างรวดเร็ว	3.68	0.95	3.54	1.00	3.92	0.86	3.63	0.97
ฅ. การวัดและการประเมินผลการเรียน การสอนให้ได้สัดส่วนสมดุลกัน	3.64	0.89	3.54	0.99	3.84	0.87	3.60	0.94
ญ. มีการติดตามผลหรือประเมินผลว่าได้มีการประสานสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียน ผู้สอน ผู้ปกครองและชุมชนเช่น มีเอกสารแจ้งผลการร่วมกิจกรรม การเรียนการสอน พบผู้ปกครองโดยการประชุมสื่อสัมพันธ์บ้านและโรงเรียน	3.58	0.93	3.59	0.99	3.92	0.86	3.60	0.96
ฎ. วัดและประเมินผลการปฏิบัติในเรื่องของการรักการอ่านเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	3.66	0.92	3.60	0.94	3.97	0.80	3.65	0.93
รวม	3.67	0.80	3.59	0.62	3.92	0.76	3.65	0.81

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 5 พบว่า

1. ในภาพรวมครูทุกสังกัดจำนวน 713 คน มีความพร้อมด้านการวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอน การศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับสามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้ (\bar{X} = 3.65) โดยครูสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดนนทบุรีมีค่าเฉลี่ยความพร้อมสูงกว่าครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในจังหวัดนนทบุรีและครูสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดนนทบุรี ตามลำดับ (\bar{X} = 3.92, 3.67 และ 3.59 ตามลำดับ)

2. เมื่อวิเคราะห์เป็นรายกิจกรรมพบว่าครูทุกสังกัดมีความพร้อมในทุกกิจกรรมอยู่ในระดับสามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้เช่นเดียวกัน โดยครูสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน มีความพร้อมเกี่ยวกับ การให้ผู้เรียนวัดและประเมินผลการทำงานของกลุ่มมากที่สุด (\bar{X} = 4.00) ส่วนครูที่

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาและครูสังกัดกรมสามัญศึกษามีความพร้อมเกี่ยวกับ การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สามารถวัดลักษณะของการแสดงความคิดเห็นที่มีเหตุผลวัดลักษณะการคิดเป็นและการแก้ปัญหาเป็นมากกว่าเนื้อหาวิชา มากที่สุด ($\bar{X} = 3.75$ และ 3.65 ตามลำดับ) ส่วนกิจกรรมที่ครูแต่ละสังกัดมีความพร้อมน้อยที่สุดได้แก่ การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สามารถวัดลักษณะของการแสดงความคิดเห็นที่มีเหตุผลวัดลักษณะการคิดเป็นและการแก้ปัญหาเป็นมากกว่าเนื้อหาวิชา สำหรับครูที่สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ($\bar{X} = 3.80$) มีการติดตามผลหรือประเมินผลว่าได้มีการประสานสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนผู้สอน ผู้ปกครอง และชุมชน เช่นมีเอกสารแจ้งผลการร่วมกิจกรรม การเรียนการสอนพบผู้ปกครองโดยการประชุมสื่อสารสัมพันธ์บ้านและโรงเรียน สำหรับครูที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ($\bar{X} = 3.58$) และ การยอมรับข้อเสนอในการจัดการเรียนการสอนของผู้เรียน และ การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนให้ได้สัดส่วนสมดุลกันสำหรับครูที่สังกัดกรมสามัญศึกษา ($\bar{X} = 3.54$)

สรุปผลการวิเคราะห์ประเภทการศึกษาชั้นพื้นฐานด้านการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนการศึกษาชั้นพื้นฐาน ครูทั้ง 713 คน มีความพร้อมมากที่สุดในการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สามารถวัดลักษณะของการแสดงความคิดเห็นที่มีเหตุผลวัดลักษณะการคิดเป็นและการแก้ปัญหาเป็นมากกว่าเนื้อหาวิชา ($\bar{X} = 3.71$) และมีความพร้อมน้อยที่สุดในการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนให้ได้สัดส่วนสมดุลกันและมีการติดตามผลหรือประเมินผลว่าได้มีการประสานสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนผู้สอน ผู้ปกครอง และชุมชน เช่นมีเอกสารแจ้งผลการร่วมกิจกรรม การเรียนการสอนพบผู้ปกครองโดยการประชุมสื่อสารสัมพันธ์บ้านและโรงเรียน ($\bar{X} = 3.60$ เท่ากัน)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การศึกษา นอกระบบโรงเรียนการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประเภทการศึกษาชุมชน ด้านการจัดเตรียมกิจกรรมการเรียน การสอนการศึกษาชุมชน โดยการจำแนกตามสังกัด

ความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัยตามแนว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	สังกัด สปช. N=329		สังกัด สศ. N=347		สังกัด กศ.น. N=37		รวม N= 713	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
2. ประเภทการศึกษาชุมชน								
2.1 ด้านการจัดเตรียมกิจกรรมการเรียน การสอนการศึกษาชุมชน								
ก. มีความพร้อมในการที่จะปฏิบัติงานร่วมกับชุมชนตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 หรือไม่	3.68	0.94	3.47	0.99	3.89	0.88	3.59	0.96
ข. การศึกษาแนวทางปฏิบัติและวิธีการจัดการ กิจกรรมให้กับกลุ่มเป้าหมายเพื่อสนองความ ต้องการของชุมชนที่กลุ่มเป้าหมายอาศัยอยู่	3.69	0.93	3.48	1.00	4.05	0.91	3.61	0.97
ค. การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด จัด ลำดับความต้องการและปัญหาของชุมชน	3.67	0.95	3.51	1.00	3.97	0.90	3.61	0.97
ง. การให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการคิด จัด เตรียมหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ของชุมชน และกลุ่มเป้าหมายโดยตรง	3.62	0.96	3.50	1.01	3.86	0.92	3.58	0.98
จ. การจัดเตรียมทำโครงการสอน แผนการสอน โดยการคำนึงถึงผลที่จะเกิดมีต่อชุมชนในทาง สร้างสรรให้ผู้เรียนเกิดความรักและเข้าใจชุมชนของตนเองยิ่งขึ้น	3.59	0.96	3.52	1.04	4.05	0.97	3.58	1.01

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัยตามแนว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	สังกัด สปช. N=329		สังกัด ศศ. N=347		สังกัด กศ.น. N=37		รวม N= 713	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
จ. การติดต่อประสานสัมพันธ์กับผู้นำชุมชน และ ขอความร่วมมือรับการสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ จาก อ.บ.ต.และ ศ.ร.ช. กลุ่มสตรี กลุ่มสนใจ ต่าง ๆ ในชุมชน และรับเอาภูมิปัญญาชาว บ้านมาร่วมใช้ในการจัดเตรียมการดำเนินกิจ กรรม	3.60	0.97	3.50	1.02	3.91	0.82	3.57	0.99
ข. การติดต่อประสานสัมพันธ์กับผู้นำท้องถิ่น อ.บ.ต. และศ.ร.ช. ในการจัดหาบรรยากาศ การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพของชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย	3.62	0.95	3.49	1.03	3.92	0.98	3.58	0.99
รวม	3.64	0.83	3.50	0.89	3.96	0.76	3.59	0.86

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 6 พบว่า

1. ในภาพรวมครูทุกสังกัดจำนวน 713 มีความพร้อมด้านการเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบอยู่ในระดับสามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้ (\bar{X} = 3.59) โดยครูสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดนนทบุรีมีค่าเฉลี่ยความพร้อมสูงกว่าครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในจังหวัดนนทบุรีและครูสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดนนทบุรี ตามลำดับ (\bar{X} = 3.96, 3.64 และ 3.50 ตามลำดับ)

2. เมื่อวิเคราะห์เป็นรายกิจกรรมพบว่าครูทุกสังกัดมีความพร้อมในทุกกิจกรรมอยู่ในระดับสามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้เช่นเดียวกัน โดยครูสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน มีความพร้อมเกี่ยวกับ การศึกษาแนวทางปฏิบัติและวิธีการการจัดกิจกรรมให้กับกลุ่มเป้าหมายเพื่อสนองความต้องการของชุมชนที่กลุ่มเป้าหมายอาศัยอยู่ และ การจัดเตรียมทำโครงการสอนแผนการสอน โดยการคำนึงถึงผลที่จะเกิดมีต่อชุมชนในทางสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนเกิดความรักและเข้าใจชุมชนของตน ยิ่งขึ้นมากที่สุด (\bar{X} = 4.05) สำหรับครูที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีความพร้อมเกี่ยวกับ การศึกษาแนวทางปฏิบัติและวิธีการการจัดกิจกรรมให้กับกลุ่มเป้าหมายเพื่อ

สนองความต้องการของชุมชนที่กลุ่มเป้าหมายอาศัยอยู่ มากที่สุด ($\bar{X} = 3.69$) สำหรับครูที่สังกัด กรมสามัญศึกษา มีความพร้อมเกี่ยวกับการจัดเตรียมทำโครงการสอนแผนการสอนโดยการคำนึงถึง ผลที่จะเกิดมีต่อชุมชนในทางสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนเกิดความรักและเข้าใจชุมชนของตนยิ่งขึ้นสำหรับครู ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมากที่สุด ($\bar{X} = 3.52$) ส่วนกิจกรรมที่ครู แต่ละสังกัดมีความพร้อมน้อยที่สุดได้แก่ การให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการคิดจัดเตรียมหลักสูตร ท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ของชุมชนและกลุ่มเป้าหมายโดยตรง สำหรับครูที่สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ($\bar{X} = 3.86$) การจัดเตรียมทำโครงการสอนแผนการสอนโดยการคำนึงถึงผลที่จะเกิดมีต่อชุมชนในทางสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนเกิดความรักและเข้าใจชุมชนของตนยิ่งขึ้น สำหรับครูที่สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ($\bar{X} = 3.59$) และมีความพร้อมในการที่จะปฏิบัติงานร่วมกับชุมชนตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 หรือไม่สำหรับครูที่สังกัดกรมสามัญศึกษา ($\bar{X} = 3.47$)

สรุปผลการวิเคราะห์ประเภทการศึกษาชุมชนด้านการจัดเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอน การศึกษาชุมชนของครูทั้ง 713 คน มีความพร้อมมากที่สุดในการศึกษาแนวทางปฏิบัติและวิธีการ การจัดกิจกรรมให้กับกลุ่มเป้าหมายเพื่อสนองความต้องการของชุมชนที่กลุ่มเป้าหมายอาศัยอยู่ และ การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดจัดลำดับความต้องการและปัญหาของชุมชน ($\bar{X} = 3.61$ เท่ากัน) และมีความพร้อมน้อยที่สุดในการติดต่อประสานสัมพันธ์กับผู้นำชุมชนและการร่วมมือรับการสนับสนุนแหล่งเรียนรู้จากจาก อ.บ.ต.และ ศ.ร.ช. กลุ่มสตรี กลุ่มสนใจต่าง ๆ ในชุมชน และรับเอาภูมิปัญญาชาวบ้านมาร่วมใช้ในการจัดเตรียมการดำเนินกิจกรรม ($\bar{X} = 3.57$ เท่ากัน) ซึ่ง อยู่ในระดับสามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การศึกษา นอกกระบบโรงเรียนการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประเภทการศึกษาชุมชนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชน โดยการจำแนกตามสังกัด

ความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนการศึกษานอกกระบบโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัยตามแนว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	สังกัด สปช. N=329		สังกัด สศ. N=347		สังกัด กศ.น. N=37		รวม N= 713	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
2. ประเภทการศึกษาชุมชน 2.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การศึกษาชุมชน								
ก. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ กลุ่มเป้าหมายสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิต ประจำวันของตนเองเพื่อเป็นการพัฒนาคุณ ภาพชีวิตของตนเอง และชุมชนได้อย่างแท้จริง	3.66	0.96	3.51	1.01	3.89	1.07	3.60	1.00
ข. การจัดโปรแกรมหรือกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้ กับกลุ่มเป้าหมายได้เรียนรู้และปฏิบัติจริง	3.72	0.96	3.58	1.03	4.00	0.97	3.66	1.00
ค. การเปิดโอกาสให้กลุ่มเป้าหมายได้แสดงออก ในการร่วมกิจกรรมอย่างเต็มความสามารถ	3.71	0.92	3.54	1.01	4.03	0.80	3.65	0.96
ง. การเปิดโอกาสให้กลุ่มเป้าหมายได้สามารถ ศึกษาสิ่งที่ผู้เรียนสนใจ โดยทำนร่วมมือกับ อ.บ.ต. ศ.ร.ช. และประชาชนในชุมชนนั้น ๆ คอยเป็นผู้ชี้แนะในสิ่งที่เห็นว่าถูกต้องเพื่อเน้น การส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน	3.69	0.92	3.53	0.99	3.95	0.91	3.62	0.96
จ. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้หลากหลาย เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ ชุมชนเกิดการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น	3.72	0.91	3.51	0.98	3.97	0.87	3.63	0.95
ฉ. การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในชุมชน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมายได้เกิด ความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้ามากยิ่งขึ้น	3.70	0.90	3.57	0.99	3.95	0.97	3.64	0.95

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัยตามแนว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	สังกัด สปช. N=329		สังกัด สศ. N=347		สังกัด กศ.น. N=37		รวม N= 713	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
ข. การให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทและร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประโยชน์	3.64	0.93	3.57	0.97	4.03	0.90	3.62	0.95
รวม	3.69	0.82	3.54	0.89	3.97	0.83	3.63	0.86

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 7 พบว่า

1. ในภาพรวมครูทุกสังกัดจำนวน 713 คนมีความพร้อมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชนอยู่ในระดับสามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้ ($\bar{X} = 3.63$) โดยครูสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดนนทบุรีมีค่าเฉลี่ยความพร้อมสูงกว่าครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในจังหวัดนนทบุรีและครูสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดนนทบุรี ตามลำดับ ($\bar{X} = 3.97$, 3.69 และ 3.54 ตามลำดับ)

2. เมื่อวิเคราะห์เป็นรายกิจกรรมพบว่าครูทุกสังกัดมีความพร้อมในทุกกิจกรรมอยู่ในระดับสามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้เช่นเดียวกัน โดยครูสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน มีความพร้อมเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้กลุ่มเป้าหมายได้แสดงออกในการร่วมกิจกรรมอย่างเต็มความสามารถ ($\bar{X} = 4.03$) และ การให้ชุมชนเข้ามามีบทบาท และร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประโยชน์ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.03$) เช่นกันส่วนครูที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและครูสังกัดกรมสามัญศึกษา มีความพร้อมเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมหรือกิจกรรมให้กับกลุ่มเป้าหมายได้เรียนรู้และปฏิบัติจริง มากที่สุด ($\bar{X} = 3.72$ และ 3.58 ตามลำดับ) และครูที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้หลากหลายเพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนเกิดการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งยิ่งขึ้นมากที่สุด ($\bar{X} = 3.72$) กิจกรรมที่ครูแต่ละสังกัดมีความพร้อมน้อยที่สุดได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายสามารถเรียนได้ด้วยตนเองและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวันและตนเองเพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและชุมชนได้อย่างแท้จริง สำหรับครูที่สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ($\bar{X} = 3.89$) การให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทและร่วม

กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประโยชน์ สำหรับครูที่สำนักงานสังกัดคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติ ($\bar{X} = 3.64$) และ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้หลากหลายเพื่อเป็น
การส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนเกิดการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งยิ่งขึ้นสำหรับครูที่สังกัดกรม
สามัญศึกษา ($\bar{X} = 3.51$)

สรุปผลการวิเคราะห์ประเภทการศึกษาชุมชนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการ
ศึกษาชุมชนของครูทั้ง 713 คน มีความพร้อมมากที่สุดในการจัดโปรแกรมหรือกิจกรรมให้กับกลุ่ม
เป้าหมายได้เรียนรู้และปฏิบัติจริง มากที่สุด ($\bar{X} = 3.60$) และมีความพร้อมน้อยที่สุดในการจัดกิจกรรม
การเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และสามารถนำไป
ประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวันของตนเองเพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง และชุมชน
ได้อย่างแท้จริง ($\bar{X} = 3.60$) ซึ่งอยู่ในระดับสามารถทำได้แต่ยังไม่ใช่ในขณะนี้

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
การศึกษา นอกกระบบโรงเรียนการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการ
ศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประเภทการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนการศึกษา
ชุมชน โดยการจำแนกตามสังกัด

ความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนการศึกษานอกกระบบโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัยตามแนว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	สังกัด สปช.		สังกัด สศ.		สังกัด กศ.น.		รวม	
	N=329		N=347		N=37		N= 713	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
2. ประเภทการศึกษาชุมชน								
2.3ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาชุมชน								
ก. การร่วมกับชุมชนในการกำหนดวิธีและเกณฑ์ การวัดและการประเมินผลการศึกษาชุมชน	3.58	0.93	3.51	1.03	3.89	0.97	3.61	0.99
ข. การเปิดโอกาสให้ชุมชนเช่น อ.บ.ต. ศ.ร.ช. ผู้ ชำนาญการในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ วัดและประเมินผลการศึกษาชุมชน	3.69	0.91	3.57	0.98	3.89	0.88	3.64	0.95
ค. การเปิดโอกาสให้กลุ่มเป้าหมายได้ประเมิน ตน เอง	3.64	0.98	3.53	1.01	3.86	0.89	3.60	0.99

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัยตามแนว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	สังกัด สปช. N=329		สังกัด สศ. N=347		สังกัด กศ.น. N=37		รวม N= 713	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
ง. การเปิดโอกาสให้กลุ่มเป้าหมายประเมินกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ที่จัดขึ้น	3.69	0.98	3.49	1.01	3.97	0.99	3.61	1.00
จ. การยอมรับและนำผลการประเมินมาพัฒนา กิจกรรมให้เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนและชุมชน ยิ่งขึ้น	3.71	0.98	3.50	1.03	4.00	0.82	3.62	1.01
รวม	3.68	0.87	3.52	0.91	3.92	0.83	3.62	0.90

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 8 พบว่า

1. ในภาพรวมครูทุกสังกัดจำนวน 713 คนมีความพร้อมด้านการวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอนการศึกษามุมชนอยู่ในระดับสามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้ ($\bar{X} = 3.62$) โดยครูสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดนนทบุรีมีค่าเฉลี่ยความพร้อมสูงกว่าครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในจังหวัดนนทบุรีและครูสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดนนทบุรี ตามลำดับ ($\bar{X} = 3.92, 3.68$ และ 3.52 ตามลำดับ)

2. เมื่อวิเคราะห์เป็นรายกิจกรรมพบว่าครูทุกสังกัดมีความพร้อมในทุกกิจกรรมอยู่ในระดับสามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้เช่นเดียวกัน โดยครูสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน และครูที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีความพร้อมเกี่ยวกับการยอมรับและนำผลการประเมินมาพัฒนากิจกรรมให้เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนและชุมชนยิ่งขึ้น มากที่สุด ($\bar{X} = 4.00$ และ 3.71 ตามลำดับ) ส่วนครูสังกัดกรมสามัญศึกษามีความพร้อมเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้ชุมชนเช่น อ.บ.ต. ศ.ร.ช. ผู้ชำนาญการในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการศึกษาชุมชน มากที่สุด ($\bar{X} = 3.57$) ส่วนกิจกรรมที่ครูแต่ละสังกัดมีความพร้อมน้อยที่สุดได้แก่ การเปิดโอกาสให้กลุ่มเป้าหมายได้ประเมินตนเอง สำหรับครูที่สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ($\bar{X} = 3.86$) การร่วมกับชุมชนในการกำหนดวิธีและเกณฑ์การวัดและการประเมินผลการศึกษาชุมชน สำหรับครูที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ($\bar{X} = 3.58$) และ การยอมรับ

และนำผลการประเมินมาพัฒนากิจกรรมให้เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนและชุมชนยิ่งขึ้นสำหรับครูที่สังกัดกรมสามัญศึกษา ($\bar{X} = 3.50$)

สรุปผลการวิเคราะห์ประเภทการศึกษาชุมชนด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนการศึกษาชุมชนของครูทั้ง 713 คน มีความพร้อมมากที่สุดในการเปิดโอกาสให้ชุมชน เช่น อ.บ.ต. ศ.ร.ช. ผู้ชำนาญการในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการศึกษาชุมชนจัดโปรแกรมหรือกิจกรรมให้กับกลุ่มเป้าหมายได้เรียนรู้และปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 3.64$) และมีความพร้อมน้อยที่สุดในการเปิดโอกาสให้กลุ่มเป้าหมายได้ประเมินตนเอง ($\bar{X} = 3.60$) ซึ่งอยู่ในขั้นสามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การศึกษา นอกระบบโรงเรียนการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ด้านการหาแหล่งเรียนรู้ โดยการจำแนกตามสังกัด

ความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัยตามแนว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	สังกัด สปข. N=329		สังกัด สศ. N=347		สังกัด กศ.น. N=37		รวม N= 713	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
3. แหล่งการเรียนรู้								
3.1 ด้านการหาแหล่งเรียนรู้								
ก. การสำรวจความสนใจในรูปแบบของแหล่ง เรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมาย ทั้งที่อยู่ในนอกระบบ โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย	3.61	0.96	3.52	0.97	3.89	1.05	3.58	0.97
ข. การวางแผนจัดหาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ที่ สอดคล้องกับความสนใจและรูปแบบการ เรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมาย	3.59	0.99	3.59	1.02	4.05	1.03	3.61	1.01
ค. การวางแผนการจัดการแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ที่สอดคล้องกับความสนใจและรูปแบบการ เรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมาย	3.57	0.96	3.55	1.05	3.95	0.91	3.58	1.01
ง. การวางแผนการจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ให้ สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนโดยคำนึง ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.59	1.02	3.59	1.04	3.84	1.07	3.61	1.03

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัยตามแนว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	สังกัด สปช. N=329		สังกัด ศศ. N=347		สังกัด กศ.น. N=37		รวม N= 713	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
จ. การวางแผนการจัดเตรียมระบบสื่อและแหล่ง เรียนรู้เพื่อเสริมกระบวนการคิดและการจัดการ การเผชิญสถานการณ์ในการป้องกัน และแก้ไข ปัญหาในชีวิตประจำวัน	3.61	1.02	3.58	1.06	3.97	0.87	3.62	1.03
ฉ. การจัดหาที่ตั้งแหล่งเรียนรู้ที่กลุ่มเป้าหมาย สามารถใช้ได้โดยสะดวกและทุกเวลาที่ ต้องการ	3.64	1.01	3.56	1.06	3.86	0.89	3.62	1.03
ช. การจัดเตรียมระบบสื่อเทคโนโลยีทางการ ศึกษาเพื่อเอื้อให้ประชาชนได้รับการบริการ อย่างทั่วถึงอย่างต่อเนื่อง สะดวก สามารถ ศึกษาได้ทุกเวลาทุกสถานที่เมื่อกลุ่มเป้าหมาย ต้องการ	3.69	0.98	3.51	1.05	4.00	0.94	3.62	1.02
รวม	3.62	0.89	3.56	0.93	3.94	0.89	3.60	0.91

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 9 พบว่า

1. ในภาพรวมครูทุกสังกัดจำนวน 713 คน มีความพร้อมด้านการหาแหล่งเรียนรู้อยู่ในระดับสามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้ ($\bar{X} = 3.60$) โดยครูสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดนนทบุรีมีค่าเฉลี่ยความพร้อมสูงกว่าครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในจังหวัดนนทบุรีและครูสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดนนทบุรี ตามลำดับ ($\bar{X} = 3.94, 3.62$ และ 3.56 ตามลำดับ)

2. เมื่อวิเคราะห์เป็นรายกิจกรรมพบว่าครูทุกสังกัดมีความพร้อมในทุกกิจกรรมอยู่ในระดับสามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้เช่นเดียวกัน โดยครูสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน มีความพร้อมเกี่ยวกับการวางแผนจัดหาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความสนใจและรูปแบบการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมาย มากที่สุด ($\bar{X} = 4.05$) ส่วน ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีความพร้อมเกี่ยวกับการจัดเตรียมระบบสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา

เพื่อเอื้อให้ประชาชนได้รับการบริการอย่างทั่วถึงอย่างต่อเนื่องสะดวกสามารถศึกษาได้ทุกเวลาทุกสถานที่เมื่อกลุ่มเป้าหมายต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=3.69$) และครูสังกัดกรมสามัญศึกษามีความพร้อมเกี่ยวกับ การวางแผนจัดหาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความสนใจและรูปแบบการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายมากที่สุดและ การวางแผนการจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลมากที่สุด ($\bar{X}=3.59$ เช่นกัน) ส่วนกิจกรรมที่ครูแต่ละสังกัดมีความพร้อมน้อยที่สุดได้แก่ การวางแผนการจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล สำหรับครูที่สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ($\bar{X}=3.84$) การวางแผนการจัดการแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่สอดคล้องกับความสนใจและรูปแบบการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายสำหรับครูที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ($\bar{X}=3.57$) และการจัดเตรียมระบบสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อเอื้อให้ประชาชนได้รับการบริการอย่างทั่วถึงอย่างต่อเนื่องสะดวกสามารถศึกษาได้ทุกเวลาทุกสถานที่เมื่อกลุ่มเป้าหมายต้องการ ($\bar{X}=3.51$) สำหรับครูที่สังกัดกรมสามัญศึกษา

สรุปผลการวิเคราะห์ประเภทแหล่งการเรียนรู้ด้านการหาแหล่งเรียนรู้ของครูทั้ง 713 คน มีความพร้อมมากที่สุดใน การวางแผนการจัดเตรียมระบบสื่อและแหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมกระบวนการคิด ในการ จัดหาที่ตั้งแหล่งเรียนรู้ที่กลุ่มเป้าหมาย สามารถใช้ได้โดยสะดวกและทุกเวลาที่ ต้องการ และในการจัดเตรียมระบบสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อเอื้อให้ประชาชนได้รับการบริการอย่างทั่วถึงอย่างต่อเนื่อง สะดวก สามารถศึกษาได้ทุกเวลาทุกสถานที่เมื่อกลุ่มเป้าหมายต้องการ ($\bar{X}=3.62$ เท่ากัน) และมีความพร้อมน้อยที่สุดในการสำรวจความสนใจในรูปแบบของแหล่งเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายทั้งที่อยู่นอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยเปิดโอกาสให้กลุ่มเป้าหมายได้ประเมินตนเองและในการวางแผนการจัดการแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ที่สอดคล้องกับความสนใจและรูปแบบการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมาย ($\bar{X}=3.58$) ซึ่งอยู่ในขั้นสามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การศึกษา นอกกรอบโรงเรียนการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประเภทแหล่งเรียนรู้ ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ โดยการจำแนกตามสังกัด

ความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนการศึกษานอกกรอบโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัยตามแนว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	สังกัด สปข. N=329		สังกัด สศ. N=347		สังกัด กศ.น. N=37		รวม N= 713	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
3.ประเภทแหล่งเรียนรู้								
3.2 ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้								
ก. การเปิดโอกาสให้ผู้สนใจศึกษาสามารถเรียนรู้ ได้ด้วยการสร้างปัญญา	3.58	0.99	3.50	1.04	3.97	0.90	3.61	1.02
ข. การเปิดโอกาสให้ผู้สนใจศึกษาสามารถเรียน รู้ได้ด้วยประสบการณ์ตรง และชีวิตจริง เพื่อ ให้กลุ่มเป้าหมายรู้จักคิดเป็นทำเป็น และแก้ ปัญหาได้	3.66	0.95	3.54	1.02	3.95	0.91	3.62	0.98
ค. การเปิดโอกาสให้ผู้สนใจศึกษาสามารถเรียน รู้ได้ด้วยความสนุกสนานและความบันเทิง	3.68	0.97	3.55	1.00	4.11	0.88	3.64	0.99
ง. การใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น การนำ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต เพื่อการ ศึกษามาใช้ในการถ่ายทอดความรู้	3.34	0.98	3.51	1.00	4.11	0.91	3.60	0.99
จ. การพาผู้เรียนไปเรียนรู้ และใช้สื่อตามแหล่ง เรียนรู้ที่มีในชุมชน/สื่อ/กิจกรรมชุมชน/ สิ่งแวด ล้อม เพื่ออำนวยความสะดวกการเรียนรู้ตามอัธยาศัย	3.69	0.99	3.56	1.01	4.08	0.86	3.65	1.00
ฉ. การส่งเสริมให้มีการเรียนรู้จากผู้ที่เป็นภูมิ ปัญญาท้องถิ่น	3.70	0.97	3.56	1.00	4.11	0.88	3.66	0.99
รวม	3.68	0.90	3.54	0.92	4.05	0.81	3.63	0.91

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 10 พบว่า

1. ในภาพรวมครูทุกสังกัดจำนวน 713 คนมีความพร้อมด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในระดับสามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้ ($\bar{X} = 3.63$) โดยครูสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดนนทบุรีมีค่าเฉลี่ยความพร้อมสูงกว่าครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในจังหวัดนนทบุรีและครูสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดนนทบุรี ตามลำดับ ($\bar{X} = 4.05$, 3.68 และ 3.54 ตามลำดับ)

2. เมื่อวิเคราะห์เป็นรายกิจกรรมพบว่าครูทุกสังกัดมีความพร้อมในทุกกิจกรรมอยู่ในระดับสามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้เช่นเดียวกัน โดยครูสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน มีความพร้อมเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้ผู้สนใจศึกษาสามารถเรียนรู้ได้ด้วยความสะดวกสบายและความบันเทิง การใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยเช่นการนำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา มาถ่ายทอดความรู้ และการส่งเสริมให้มีการเรียนรู้จากผู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นมากที่สุด ($\bar{X} = 4.11$ เท่ากัน) ส่วน ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีความพร้อมเกี่ยวกับการส่งเสริมให้มีการเรียนรู้จากผู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นมากที่สุด ($\bar{X} = 3.70$) ส่วนครูสังกัดกรมสามัญศึกษามีความพร้อมเกี่ยวกับการพาผู้เรียนไปเรียนรู้และใช้สื่อตามแหล่งเรียนรู้ที่มีชุมชน /สื่อ/กิจกรรมชุมชน/สิ่งแวดล้อมเพื่ออำนวยความสะดวกการเรียนรู้ตามอัธยาศัยและการส่งเสริมให้มีการเรียนรู้จากผู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น มากที่สุด ($\bar{X} = 3.56$ เท่ากัน) ส่วนกิจกรรมที่ครูแต่ละสังกัดมีความพร้อมน้อยที่สุดได้แก่ การเปิดโอกาสให้ผู้สนใจศึกษาสามารถเรียนรู้ได้ด้วยการสร้างปัญหาสำหรับครูที่สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ($\bar{X} = 3.97$) การเปิดโอกาสให้ผู้สนใจศึกษาสามารถเรียนรู้ด้วยการสร้างปัญหาสำหรับครูที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และครูสังกัดกรมสามัญศึกษา ($\bar{X} = 3.58$ และ 3.50 ตามลำดับ)

สรุปผลการวิเคราะห์ประเภทแหล่งการเรียนรู้ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ของครูทั้ง 713 คน มีความพร้อมมากที่สุดในการส่งเสริมให้มีการเรียนรู้จากผู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.66$) และมีความพร้อมน้อยที่สุดการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยเช่นการนำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา มาถ่ายทอดความรู้ ($\bar{X} = 3.60$) ซึ่งอยู่ในขั้นสามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การศึกษา นอกกระบบโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประเภทแหล่งเรียนรู้ด้านการวัดและประเมินผลแหล่งเรียนรู้ โดยการจำแนกตามสังกัด

ความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนการศึกษานอกกระบบโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัยตามแนว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	สังกัด สปช. N=329		สังกัด สศ. N=347		สังกัด กศ.น. N=37		รวม N=713	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
3.3 ด้านการวัดและประเมินผลแหล่งเรียนรู้								
ก. การจัดทำเกณฑ์วัดความสำเร็จของแหล่ง เรียนรู้ร่วมกับชุมชน	3.65	0.93	3.59	0.95	3.97	1.07	3.64	0.95
ข. การร่วมกับชุมชนดำเนินการวัด และประเมิน ผลแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	3.65	0.95	3.52	0.98	3.92	0.98	3.60	0.97
ค. การใช้ข้อมูลจากการวัดและประเมินผลแหล่ง เรียนรู้ทำให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเป้าหมาย และชุมชน	3.67	0.92	3.58	0.96	3.98	0.91	3.64	0.94
ง. การใช้ข้อมูลจากการวัด และประเมินผลมา พัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เป็นประโยชน์ในการ สร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน	3.70	0.91	3.61	0.92	3.97	0.93	3.67	0.92
รวม	3.67	0.88	3.57	0.91	3.94	0.91	3.64	0.89
รวมทุกด้าน	3.67	0.73	3.56	0.75	3.94	0.72	3.63	0.75

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 11 พบว่า

1. ในภาพรวมครูทุกสังกัดจำนวน 713 คน มีความพร้อมด้านการวัดและประเมินผลแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับสามารถทำได้แต่ยังไม่ดีในขณะนี้ ($\bar{X} = 3.64$ โดยครูสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดนนทบุรีมีค่าเฉลี่ยความพร้อมสูงกว่าครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในจังหวัดนนทบุรีและครูสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดนนทบุรี ตามลำดับ ($\bar{X} = 3.94$, 3.67 และ 3.57 ตามลำดับ)

2. เมื่อวิเคราะห์เป็นรายกิจกรรมพบว่าครูทุกสังกัดมีความพร้อมในทุกกิจกรรมอยู่ในระดับสามารถทำได้แต่ยังไม่ดีในขณะนี้เช่นเดียวกัน โดยครูสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน มีความ

พร้อมเกี่ยวกับ การใช้ข้อมูลจากการวัดและประเมินผลแหล่งเรียนรู้ให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเป้าหมายและชุมชนมากที่สุด ($\bar{X}=3.98$) ส่วน ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและครูสังกัดกรมสามัญศึกษามีความพร้อมเกี่ยวกับ การใช้ข้อมูลจากการวัดและประเมินผลมาพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เป็นประโยชน์ในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนมากที่สุด ($\bar{X}=3.70$, 3.61 ตามลำดับ) ส่วนกิจกรรมที่ครูแต่ละสังกัดมีความพร้อมน้อยที่สุดได้แก่ การร่วมกับชุมชนดำเนินการวัดและประเมินผลแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องสำหรับครูที่สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนและครูสังกัดกรมสามัญศึกษา ($\bar{X}=3.92$ และ 3.52 ตามลำดับ) การจัดทำเกณฑ์ชี้วัดความสำเร็จของแหล่งเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและการร่วมกับชุมชนดำเนินการวัดและประเมินผลแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องสำหรับครูที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ($\bar{X}=3.65$ เท่ากัน)

สรุปผลการวิเคราะห์ประเภทแหล่งการเรียนรู้ด้านการวัดและประเมินผลแหล่งเรียนรู้ของครูทั้ง 713 คน มีความพร้อมมากที่สุดในการใช้ข้อมูลจากการวัดและประเมินผลมาพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เป็นประโยชน์ในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน ($\bar{X}=3.67$) และมีความพร้อมน้อยที่สุดในการร่วมกับชุมชนดำเนินการวัดและประเมินผลแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.60$) ซึ่งอยู่ในขั้นสามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้

สรุปภาพรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในทุกด้านโดยการจำแนกตามสังกัดพบว่า ครูผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 713 คน ในทุกสังกัดมีความพร้อมในทุกด้านอยู่ในขั้น สามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้ ($\bar{X}=3.63$) โดยครูสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนมีความพร้อมมากกว่าครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และครูสังกัดกรมสามัญศึกษา ($\bar{X}=3.94$, 3.67 และ 3.56 ตามลำดับ) ซึ่งอยู่ในขั้นสามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอก
ระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษา
และสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีสถานภาพต่างกัน ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาทำการ
เปรียบเทียบโดยใช้สถิติ F-test และเมื่อการทดสอบมีนัยสำคัญทางสถิติแล้วผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบ
รายคู่โดยวิธีของเซฟเฟ่ เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ ดังแสดงตาม ตารางที่ 12-52

ตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอก
ระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา แห่ง
ชาติ พ.ศ. 2542 ประเภทการศึกษาขั้นพื้นฐานของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษ
านอกโรงเรียนจำแนกตามสังกัด

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
การศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	2	3.59	1.79	3.34
	ภายในกลุ่ม	710	380.81	0.54	
	รวม	712	384.40		
ขั้นการจัดเตรียมกิจกรรมการศึกษาขั้น พื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	2	3.20	1.60	2.80
	ภายในกลุ่ม	710	404.75	0.57	
	รวม	712	407.95		
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	2	4.03	2.02	2.97
	ภายในกลุ่ม	710	482.55	0.68	
	รวม	712	486.58		
ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	2	3.90	1.95	3.01
	ภายในกลุ่ม	710	460.54	0.65	
	รวม	712	464.44		

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 12 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษา และสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่อยู่ในสังกัดต่างก็มีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประเภทการศึกษาชั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และ การศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประเภทการศึกษาชุมชน ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนจำแนกตามสังกัด

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
การศึกษาชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	8.54	4.27	6.58**
	ภายในกลุ่ม	710	460.33	0.65	
	รวม	712	468.86		
ชั้นการจัดเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	8.93	4.47	6.07**
	ภายในกลุ่ม	710	522.48	0.74	
	รวม	712	531.41		
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	8.42	4.21	5.75**
	ภายในกลุ่ม	710	519.32	0.73	
	รวม	712	527.74		
ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	8.23	4.11	5.19**
	ภายในกลุ่ม	710	563.28	0.79	
	รวม	712	571.51		

** $P \leq .01$

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 13 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษา และสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่อยู่ในสังกัด

ต่างกันมีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประเภทการศึกษาชุมชนทุก ๆ ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อให้ทราบความแตกต่างรายคู่ ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีของเซฟเฟ่ ดังแสดงในตารางที่ 14 – 17

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมประเภทการศึกษาชุมชนของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติสังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ สังกัดต่างกัน

สังกัด	\bar{X}	สปช. (329)	กรมสามัญ (347)	กศน. (37)
		3.67	3.52	3.96
สปช (329)	3.67	-	0.15	0.29
กรมสามัญ (347)	3.52		-	0.44**
กศน. (37)	3.96			-

** $P \leq .01$

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 14 พบว่า ครูสังกัดการศึกษานอกโรงเรียน ($\bar{X} = 3.96$) มีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประเภทการศึกษาชุมชนสูงกว่าครูสังกัดกรมสามัญศึกษา ($\bar{X} = 3.52$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 15 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษา และสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน กิจกรรมด้านการจัดเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชนของครูที่สังกัดต่างกัน

สังกัด	\bar{X}	สปช. (329)	กรมสามัญ (347)	กศน. (37)
		3.64	3.50	3.96
สปช (ครู 329 คน)	3.64	-	0.14	0.32
กรมสามัญ (ครู 347คน)	3.50		-	0.46**
กศน. (ครู 37 คน)	3.96			-

** $P \leq .01$

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 15 พบว่า ครูสังกัดการศึกษานอกโรงเรียนมีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านขั้นการจัดเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชน ($\bar{X} = 3.96$) สูงกว่าครูสังกัดกรมสามัญศึกษา ($\bar{X} = 3.50$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

สุภาพบุรุษ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอก ระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชนของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่สังกัดต่างกัน

สังกัด	\bar{X}	สปช. (329)	กรมสามัญ (347)	กศน. (37)
		3.69	3.54	3.97
สปช (329)	3.69	-	0.15	0.28
กรมสามัญ (347)	3.54		-	0.43*
กศน. (37)	3.97			-

* $P \leq .05$

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 16 พบว่า ครูสังกัดการศึกษานอกโรงเรียนมีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชน ($\bar{X} = 3.97$) สูงกว่าครูสังกัดกรมสามัญศึกษา ($\bar{X} = 3.55$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 17 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาชุมชนของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่สังกัดต่างกัน

สังกัด	\bar{X}	สปช. (329)	กรมสามัญ (347)	กศน. (37)
		3.68	3.52	3.92
สปช (329)	3.68	-	0.16	0.24
กรมสามัญ (347)	3.52		-	0.40*
กศน. (37)	3.92			-

* $P \leq .05$

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 17 พบว่าครูสังกัดการศึกษานอกโรงเรียนมีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาชุมชน ($\bar{X} = 3.92$) สูงกว่าครูสังกัดกรมสามัญศึกษา ($\bar{X} = 3.52$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 18 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประเภทแหล่งการเรียนรู้ ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามสังกัด

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
แหล่งการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	6.57	3.28	4.47*
	ภายในกลุ่ม	710	521.79	0.73	
	รวม	712	528.35		
การหาแหล่งเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	4.90	2.45	2.94
	ภายในกลุ่ม	710	590.68	0.83	
	รวม	712	595.58		
การจัดแหล่งเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	10.33	5.17	6.29**
	ภายในกลุ่ม	710	582.99	0.82	
	รวม	712	593.32		
การวัดและประเมินผลแหล่งเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	5.06	2.53	3.18
	ภายในกลุ่ม	710	564.75	0.80	
	รวม	712	569.81		

** $P \leq .01$ * $P \leq .05$

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 18 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษา และสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่อยู่ในสังกัดต่างก็มีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประเภทแหล่งการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาส่วนย่อยพบว่าด้านการจัดแหล่งเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการหาแหล่งเรียนรู้และด้านการวัดและประเมินผลแหล่งเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

เพื่อให้ทราบความแตกต่างรายคู่ ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีของเซฟเฟ่ ดังแสดงในตารางที่ 19 - 20

ตารางที่ 19 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบ
โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542 กิจกรรมประเภทแหล่งเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอก
โรงเรียนที่สังกัดต่างกัน

สังกัด	\bar{X}	สพช. (329)	กรมสามัญ (347)	กศน. (37)
		3.65	3.55	3.98
สพช (329)	3.65	-	0.10	0.33
กรมสามัญ (347)	3.55		-	0.43*
กศน. (37)	3.98			-

* $P \leq .05$

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 19 พบว่า ครูสังกัดการศึกษานอกโรงเรียนมีความพร้อม
เกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตาม
แนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรม ประเภทแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.98$) สูง
กว่าครูสังกัดกรมสามัญศึกษา ($\bar{X} = 3.55$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่ อื่นๆไม่
แตกต่างกัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 20 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ของครูผู้สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่สังกัดต่างกัน

สังกัด	\bar{X}	สพช. (329)	กรมสามัญ (347)	กศน. (37)
		3.68	3.54	4.05
สพช (329)	3.68	-	0.14	0.38
กรมสามัญ (347)	3.54		-	0.52**
กศน. (37)	4.05			-

** $P \leq .01$

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 20 พบว่า ครูผู้สังกัดการศึกษานอกโรงเรียนมีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.05$) สูงกว่าครูผู้สังกัดกรมสามัญศึกษา ($\bar{X} = 3.54$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ส่วนคู่ อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประเภทการศึกษาขั้นพื้นฐานของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามอายุ

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
การศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.55	0.77	1.44
	ภายในกลุ่ม	710	382.85	0.54	
	รวม	712	384.40		
ชั้นการจัดเตรียมกิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.99	0.50	0.86
	ภายในกลุ่ม	710	406.96	0.57	
	รวม	712	407.95		
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.84	0.92	1.35
	ภายในกลุ่ม	710	484.74	0.68	
	รวม	712	486.58		
ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.30	1.15	1.77
	ภายในกลุ่ม	710	462.14	0.65	
	รวม	712	464.44		

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 21 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีอายุต่างกัน มีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 22 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประเภทการศึกษาชุมชนของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามอายุ

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
การศึกษาชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.79	0.40	0.60
	ภายในกลุ่ม	710	468.07	0.66	
	รวม	712	468.86		
การจัดเตรียมกิจกรรมการศึกษาชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.43	0.21	0.29
	ภายในกลุ่ม	710	530.98	0.75	
	รวม	712	531.41		
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.99	0.99	1.34
	ภายในกลุ่ม	710	525.75	0.74	
	รวม	712	527.74		
ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.25	0.12	0.16
	ภายในกลุ่ม	710	571.26	0.80	
	รวม	712	571.51		

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 22 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีอายุต่างกัน มีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในด้านการศึกษาชุมชนไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 23 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบ
โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ.2542 ประเภทแหล่งการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
ศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน
จำแนกตามอายุ

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
แหล่งการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	0.22	0.11	0.15
	ภายในกลุ่ม	710	528.13	0.74	
	รวม	712	528.35		
การหาแหล่งเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	0.53	0.26	0.31
	ภายในกลุ่ม	710	595.05	0.84	
	รวม	712	595.58		
การจัดแหล่งเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	0.21	0.10	0.12
	ภายในกลุ่ม	710	593.12	0.84	
	รวม	712	593.32		
การวัดและประเมินผลแหล่งเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	0.15	0.08	0.09
	ภายในกลุ่ม	710	569.66	0.80	
	รวม	712	569.81		

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 23 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
ศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีอายุต่างกัน
มีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตาม
อัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในด้านแหล่งการเรียนรู้ไม่แตก
ต่างกัน

ตารางที่ 24 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประเภทการศึกษาขั้นพื้นฐานของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
การศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.21	0.61	1.12
	ภายในกลุ่ม	710	383.18	0.54	
	รวม	712	384.40		
ขั้นการจัดเตรียมกิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.24	0.62	1.09
	ภายในกลุ่ม	710	406.70	0.57	
	รวม	712	407.95		
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.66	0.83	1.21
	ภายในกลุ่ม	710	484.92	0.68	
	รวม	712	486.58		
ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.44	0.72	1.10
	ภายในกลุ่ม	710	463	0.65	
	รวม	712	464.44		

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 24 พบว่าครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 25 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบ
โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542 ประเภทการศึกษาชุมชนของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
ศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน
จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
การศึกษาชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.04	1.02	1.55
	ภายในกลุ่ม	710	466.83	0.66	
	รวม	712	468.86		
ขั้นการจัดเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอน การศึกษาชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.91	0.45	0.61
	ภายในกลุ่ม	710	530.51	0.75	
	รวม	712	531.41		
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การศึกษาชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.77	1.39	1.87
	ภายในกลุ่ม	710	524.97	0.74	
	รวม	712	527.74		
ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	3.89	1.95	2.43
	ภายในกลุ่ม	710	67.62	0.80	
	รวม	712	71.51		

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 25 พบว่าครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
ศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีประสบ
การณ์การทำงานต่างกันมีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรง
เรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในด้าน
การศึกษาชุมชนไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 26 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประเภทแหล่งการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
แหล่งการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	1.93	0.97	1.30
	ภายในกลุ่ม	710	26.42	0.74	
	รวม	712	28.35		
การหาแหล่งเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	2.14	1.07	1.28
	ภายในกลุ่ม	710	593.44	0.84	
	รวม	712	95.58		
การจัดแหล่งเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	2.26	1.13	1.36
	ภายในกลุ่ม	710	91.06	0.83	
	รวม	712	93.32		
การวัดและประเมินผลแหล่งเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	1.60	0.80	1.00
	ภายในกลุ่ม	710	68.22	0.80	
	รวม	712	69.81		

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 26 พบว่าครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในด้านแหล่งการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 27 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประเภทการศึกษาขั้นพื้นฐานของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตาม วุฒิการศึกษา

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
การศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	2	6.49	3.25	6.10**
	ภายในกลุ่ม	710	377.91	0.53	
	รวม	712	384.40		
ขั้นการจัดเตรียมกิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	2	4.78	2.39	4.21*
	ภายในกลุ่ม	710	403.16	0.57	
	รวม	712	407.95		
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	2	7.99	3.99	5.92**
	ภายในกลุ่ม	710	478.60	0.67	
	รวม	712	486.58		
ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	2	7.86	3.93	6.11**
	ภายในกลุ่ม	710	456.58	0.64	
	รวม	712	464.44		

** $P \leq .01$

* $P \leq .05$

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 27 พบว่า ครูที่มีวุฒิก่อนศึกษาต่างกันมีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประเภทการศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณากิจกรรมย่อยแล้ว พบว่า ครูที่มีวุฒิก่อนศึกษาต่างกันมีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระ

ราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมย่อยด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การศึกษาขั้นพื้นฐาน และด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนกิจกรรมด้านการจัดเตรียมกิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบความแตกต่างรายคู่ ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการของ เซฟเฟ่ ดังแสดงในตารางที่ 28 - 31

ตารางที่ 28 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบ โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรีสังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน

วุฒิการศึกษา	\bar{X}	ต่ำกว่าปริญญาตรี		
		ปริญญาตรี (580)	ปริญญาโท (106)	
ต่ำกว่าปริญญาตรี (27)	3.51	3.51	3.61	3.87
ปริญญาตรี (580)	3.61	-	0.10	0.36
ปริญญาโท (106)	3.87			0.26**

** $P \leq .01$

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 28 พบว่าครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรีสังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทมีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในด้านกิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 3.87$) มากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.61$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 29 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบ โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านขั้นการจัดเตรียมกิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานของครูสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษา และ สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน

วุฒิการศึกษา	\bar{X}	ต่ำกว่าปริญญาตรี		
		ปริญญาตรี (580)	ปริญญาโท (106)	
		3.46	3.62	3.82
ต่ำกว่าปริญญาตรี (27)	3.46	-	0.16	0.37
ปริญญาตรี (580)	3.62		-	0.21*
ปริญญาโท (106)	3.82			-

* $P \leq .05$

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 29 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษา และ สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในด้านกิจกรรมขั้นการจัดเตรียมกิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 3.82$) มากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.66$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 30 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบ
โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐานของครู
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรีสังกัดกรมสามัญ
ศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน

วุฒิการศึกษา	\bar{X}	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี (580)	ปริญญาโท (106)
		(27)		
		3.50	3.62	3.90
ต่ำกว่าปริญญาตรี (27)	3.50	-	0.12	0.41
ปริญญาตรี (580)	3.62		-	0.28**
ปริญญาโท (106)	3.91			-

** $P \leq .01$

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 30 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด
นนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทมีความ
พร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระ
ราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} =$
3.90) มากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.60$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้น
ไม่แตกต่างกัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 31 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐานของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน

วุฒิการศึกษา	\bar{X}	ต่ำกว่าปริญญาตรี		
		ปริญญาตรี (580)	ปริญญาโท (106)	
ต่ำกว่าปริญญาตรี (27)	3.58	-	0.02	0.31
ปริญญาตรี (580)	3.60	-	-	0.29**
ปริญญาโท (106)	3.90	-	-	-

** $P \leq .01$

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 31 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 3.90$) มากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.60$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 32 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบ
โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542 ประเภทการศึกษาชุมชนของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถม
ศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน
จำแนกตาม วุฒิการศึกษา

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
การศึกษาชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	3.32	1.66	2.53
	ภายในกลุ่ม	710	465.54	0.66	
	รวม	712	468.86		
ด้านการเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอน การศึกษาชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.77	0.89	1.19
	ภายในกลุ่ม	710	529.64	0.75	
	รวม	712	531.41		
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การศึกษาชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	4.82	2.41	3.27*
	ภายในกลุ่ม	710	522.92	0.74	
	รวม	712	527.74		
ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	4.12	2.06	2.58
	ภายในกลุ่ม	710	567.39	0.80	
	รวม	712	571.51		

* $P \leq .05$

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 32 พบว่า ครูที่มีวุฒิกการศึกษาต่างกันมีความพร้อมเกี่ยวกับ
จัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระ
ราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประเภทการศึกษาชุมชนไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณากิจกรรมรายด้านแล้ว พบว่า ครูที่มีวุฒิกการศึกษาต่างกันมีความพร้อมเกี่ยว
กับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนว
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน
การศึกษาชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนกิจกรรมด้านการเตรียมกิจ

กรรมการเรียนการสอนการศึกษารวมชน และด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาชุมชนไม่แตกต่างกัน

เพื่อให้ทราบความแตกต่างรายคู่ ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการของ เซฟเฟ่ ดังแสดงในตารางที่ 33

ตารางที่ 33 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษารวมชนของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน

วุฒิการศึกษา	\bar{X}	ต่ำกว่าปริญญาตรี		
		ปริญญาตรี (580)	ปริญญาโท (106)	
		(27)		
		3.59	3.60	3.83
ต่ำกว่าปริญญาตรี (27)	3.59	-	0.01	0.24
ปริญญาตรี (580)	3.60		-	0.23*
ปริญญาโท (106)	3.83			-

* $P \leq .05$

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 33 พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มีความพร้อมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษารวมชน ($\bar{X} = 3.83$) มากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.60$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 34 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบ
โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
2542 ประเภทแหล่งการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
จังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำแนก
ตาม วุฒิการศึกษา

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
แหล่งการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	8.25	4.13	5.63**
	ภายในกลุ่ม	710	520.10	0.73	
	รวม	712	528.35		
การหาแหล่งเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	11.65	5.83	7.09**
	ภายในกลุ่ม	710	583.92	0.82	
	รวม	712	595.58		
การจัดแหล่งเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	7.20	3.60	4.36*
	ภายในกลุ่ม	710	586.12	0.82	
	รวม	712	593.32		
การวัดและประเมินผลแหล่งเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	5.05	2.52	3.17
	ภายในกลุ่ม	710	564.77	0.80	
	รวม	712	569.81		

** $P \leq .01$

* $P \leq .05$

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 34 พบว่า ครูที่มีวุฒิกศศึกษาต่างกันมีความพร้อมเกี่ยวกับ
จัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระ
ราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประเภทแหล่งการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณากิจกรรมย่อยแล้ว พบว่า ครูที่มีวุฒิกศศึกษาต่างกันมีความพร้อมเกี่ยวกับ
จัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระ
ราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 การหาแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .01 ส่วนกิจกรรมด้านการจัดแหล่งเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบความแตกต่างรายคู่ ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการของ เซฟเฟ่ ดังแสดงในตารางที่ 35- 37

ตารางที่ 35 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอก ระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมแหล่งการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน

วุฒิการศึกษา	\bar{X}	ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี (580) ปริญญาโท (106)		
		(27)		
		3.44	3.58	3.87
ต่ำกว่าปริญญาตรี (27)	3.44	-	0.14	0.43
ปริญญาตรี (580)	3.58		-	0.29 **
ปริญญาโท (106)	3.87			-

** $P \leq .01$

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 35 พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในด้านการจัดกิจกรรมแหล่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.87$) มากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.58$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 36 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบ โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมการหาแหล่งเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน

วุฒิการศึกษา	\bar{X}	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี (580)	ปริญญาโท (106)
		(27)		
		3.42	3.56	3.90
ต่ำกว่าปริญญาตรี (27)	3.42	-	0.14	0.48*
ปริญญาตรี (580)	3.56		-	0.35**
ปริญญาโท (106)	3.90			-

** $P \leq .01$

* $P \leq .05$

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 36 พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในด้านการจัดกิจกรรมการหาแหล่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.90$) มากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.56$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.42$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนวุฒิปริญญาตรีกับวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีไม่แตกต่างกัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 37 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบ
โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
2542 กิจกรรมการจัดแหล่งเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
ศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่มี
วุฒิการศึกษาต่างกัน

วุฒิการศึกษา	\bar{X}	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี (580)	ปริญญาโท (106)
		(27)		
		3.46	3.59	3.86
ต่ำกว่าปริญญาตรี (27)	3.46	-	0.14	0.40
ปริญญาตรี (580)	3.59		-	0.27*
ปริญญาโท (106)	3.86			-

* $P \leq .05$

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 37 พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มีความ
พร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย
ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.86$)
มากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.59$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คู่
อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 38 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบ
โรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
2542 ประเภทการศึกษาขั้นพื้นฐานของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถม
ศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน
จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
การศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	2	13.83	6.91	13.25**
	ภายในกลุ่ม	710	370.57	0.52	
	รวม	712	384.40		
ขั้นการจัดเตรียมกิจกรรมการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	2	8.96	4.48	7.98**
	ภายในกลุ่ม	710	398.98	0.56	
	รวม	712	407.95		
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	2	17.28	8.64	13.07**
	ภายในกลุ่ม	710	469.30	0.66	
	รวม	712	486.58		
ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	2	17.50	8.79	13.90**
	ภายในกลุ่ม	710	446.94	0.63	
	รวม	712	464.44		

** $P \leq .01$

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 38 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถม
ศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่ง
หน้าที่ต่างกันมีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการ
ศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 การศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในทุก ๆ ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อให้ทราบความแตกต่างรายคู่ ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธี
การของเซฟเฟ่ ดังแสดงในตาราง 39- 42

ตารางที่ 39 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอก
ระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่ง
ชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานของครูสังกัดสำนักงานคณะ
กรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรีสังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการ
ศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน

สังกัด	\bar{X}	ผู้บริหาร (52)	ผู้ช่วยผู้บริหาร (74)	ครูผู้ทำหน้าที่สอน/ครู ศ.ร.ช. (587)
		4.07	3.84	3.59
ผู้บริหาร (52)	4.07	-	0.23	0.48 **
ผู้ช่วยผู้บริหาร (74)	3.84		-	0.25*
ครูผู้ทำหน้าที่สอน/ครู ศ.ร.ช. (587)	3.59			-

** $P \leq .01$

* $P \leq .05$

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 39 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
จังหวัดนนทบุรีสังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่งหน้าที่
ที่ผู้บริหาร มีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษา
ตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการ
ศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.07$) มากกว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือครู ศูนย์การเรียนชุมชน
(ครูศ.ร.ช.) ($\bar{X} = 3.59$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้ช่วยผู้บริหาร ($\bar{X} = 3.84$)
มากกว่าครูผู้สอนหรือครูศูนย์การเรียนชุมชน (ครู ศ.ร.ช.) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ส่วนผู้บริหารกับครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือครูศูนย์การเรียนชุมชน (ครู ศ.ร.ช.) ไม่แตกต่าง
กัน

ตารางที่ 40 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอก
ระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่ง
ชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการจัดเตรียมกิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานของครู
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรีสังกัดกรมสามัญ
ศึกษาและสังกัด กรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน

สังกัด	\bar{X}	ผู้บริหาร (52) 4.0	ผู้ช่วยผู้บริหาร (74) 3.76	ครูผู้ทำหน้าที่สอน/ครู ศ.ร.ช. (587) 3.59
ผู้บริหาร (52)	4.0	-	0.24	0.40 **
ผู้ช่วยผู้บริหาร (74)	3.76		-	0.17
ครูผู้ทำหน้าที่สอน/ครู ศ.ร.ช. (587)	3.59			-

** $P \leq .01$

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 40 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
ศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่ง
หน้าที่ผู้บริหาร มีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และ
การศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านขั้น
การเตรียมกิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.00$) มากกว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือ
ครูศูนย์การเรียนชุมชน (ครู ศ.ร.ช.) ($\bar{X} = 3.59$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นไม่
แตกต่างกัน

ตารางที่ 41 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอก
ระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่ง
ชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรม
สามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน

สังกัด	\bar{X}	ผู้บริหาร (52)	ผู้ช่วยผู้บริหาร (74)	ครูผู้ทำหน้าที่สอน/ครู ศ.ร.ช. (587)
		4.11	3.89	3.59
ผู้บริหาร (52)	4.11	-	0.22	0.52 **
ผู้ช่วยผู้บริหาร (74)	3.89		-	0.30 *
ครูผู้ทำหน้าที่สอน/ครู ศ.ร.ช. (587)	3.59			-

** $P \leq .01$ * $P \leq .05$

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 41 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
จังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร
มีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย
ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
การศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.11$) มากกว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือครูศูนย์การเรียนชุมชน
(ครู ศ.ร.ช.) ($\bar{X} = 3.59$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้ช่วยผู้บริหารมากกว่าครูที่มี
ตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือครู ศูนย์การเรียนชุมชน (ครู ศ.ร.ช.) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ส่วนผู้บริหารกับครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือครู ศูนย์การเรียนชุมชน (ครู ศ.ร.ช.) ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 42 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐานของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษา และ สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน

สังกัด	\bar{X}	ผู้บริหาร (52) 4.10	ผู้ช่วยผู้บริหาร (74) 3.87	ครูผู้ทำหน้าที่สอน/ครู ศ.ร.ช. (587) 3.58
ผู้บริหาร (52)	4.10	-	0.23	0.53**
ผู้ช่วยผู้บริหาร (74)	3.87		-	0.30*
ครูผู้ทำหน้าที่สอน/ครู ศ.ร.ช. (587)	3.58			-

** $P \leq .01$

* $P \leq .05$

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 42 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร มีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.10$) มากกว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือครูศูนย์การเรียนชุมชน (ครู ศ.ร.ช.) ($\bar{X} = 3.58$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้ช่วยผู้บริหาร ($\bar{X} = 3.87$) มากกว่า ครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอน หรือครูศูนย์การเรียนชุมชน (ครู ศ.ร.ช.) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารกับครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือครูศูนย์การเรียนชุมชน (ครู ศ.ร.ช.) ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 43 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบ
โรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
2542 ประเภทการศึกษาชุมชนของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
ศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน
จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
การศึกษาชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	22.64	11.32	18.01**
	ภายในกลุ่ม	710	446.23	0.63	
	รวม	712	468.86		
ขั้นการจัดเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอน การศึกษาชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	17.73	8.87	12.25**
	ภายในกลุ่ม	710	513.68	0.72	
	รวม	712	531.41		
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การศึกษาชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	25.13	12.56	17.75**
	ภายในกลุ่ม	710	502.61	0.71	
	รวม	712	527.74		
ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	27.31	13.65	17.81**
	ภายในกลุ่ม	710	544.20	0.77	
	รวม	712	571.51		

** $P \leq .01$

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 43 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
ศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่งหน้าที่
ที่ต่างกันมีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการ
ศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 การศึกษาชุมชนในทุก
กิจกรรมมีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อให้ทราบความแตกต่างรายคู่ ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธี
การของเซฟเฟ่ ดังแสดงในตาราง 44 - 47

ตารางที่ 44 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษา นอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการศึกษารวมชนของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรีสังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน

สังกัด	\bar{X}	ผู้บริหาร (52) 4.19	ผู้ช่วยผู้บริหาร (74) 3.79	ครูผู้ทำหน้าที่สอน/ครู ศ.ร.ช. (587) 3.54
ผู้บริหาร (52)	4.19	-	0.40*	0.65**
ผู้ช่วยผู้บริหาร (74)	3.79		-	0.25*
ครูผู้ทำหน้าที่สอน/ครู ศ.ร.ช. (587)	3.54			-

** $P \leq .01$

* $P \leq .05$

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 44 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร มีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการศึกษารวมชน ($\bar{X} = 4.19$) มากกว่า ครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือครูศูนย์การเรียนชุมชน (ครู ศ.ร.ช.) ($\bar{X} = 3.54$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมากกว่าผู้ช่วยผู้บริหาร ($\bar{X} = 3.79$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้ช่วยผู้บริหารกับครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือครูศูนย์การเรียนชุมชน (ครู ศ.ร.ช.) ($\bar{X} = 3.54$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 45 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษา นอก
ระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ
พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านขั้นการจัดเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชนของ
ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญ
ศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน

สังกัด	\bar{X}	ผู้บริหาร (52)	ผู้ช่วยผู้บริหาร (74)	ครูผู้ทำหน้าที่สอน/ครู ศ.ร.ช. (587)
		4.07	3.78	3.52
ผู้บริหาร (52)	4.07	-	0.30	0.56 **
ผู้ช่วยผู้บริหาร (74)	3.78		-	0.26
ครูผู้ทำหน้าที่สอน/ครู ศ.ร.ช. (587)	3.52			-

** $P \leq .01$

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 45 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
ศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่ง
หน้าที่ผู้บริหาร มีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และ
การศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการ
จัดเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชน ($\bar{X} = 4.07$) มากกว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่
ครูผู้สอนหรือครู ศูนย์การเรียนชุมชน (ครู ศ.ร.ช.) ($\bar{X} = 3.52$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.01 นอกนั้นไม่แตกต่าง

ตารางที่ 46 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษา นอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชน ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรม สามีญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน

สังกัด	\bar{X}	ผู้บริหาร (52)	ผู้ช่วยผู้บริหาร (74)	ครูผู้ทำหน้าที่สอน/ครู ศ.ร.ช. (587)
		4.24	3.82	3.55
ผู้บริหาร (52)	4.24	-	0.42 *	0.68 **
ผู้ช่วยผู้บริหาร (74)	3.82		-	0.27 *
ครูผู้ทำหน้าที่สอน/ครู ศ.ร.ช. (587)	3.55			-

** $P \leq .01$

* $P \leq .05$

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 46 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่ง หน้าที่ผู้บริหาร มีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และ การศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชน ($\bar{X} = 4.24$) มากกว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอน หรือครูศูนย์การเรียนชุมชน (ครู ศ.ร.ช.) ($\bar{X} = 3.55$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ มากกว่าผู้ช่วยผู้บริหาร ($\bar{X} = 3.82$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้ช่วยผู้บริหาร ($\bar{X} = 3.82$) กับครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือครูศูนย์การเรียนชุมชน (ครู ศ.ร.ช.) ($\bar{X} = 3.55$) แตก ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 47 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอก
ระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่ง
ชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาชุมชนของครูสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษา
และ สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน

สังกัด	\bar{X}	ผู้บริหาร (52)	ผู้ช่วยผู้บริหาร (74)	ครูผู้ทำหน้าที่สอน/ครู ศ.ร.ช. (587)
		4.28	3.75	3.54
ผู้บริหาร (52)	4.28	-	0.53 **	0.74 **
ผู้ช่วยผู้บริหาร (74)	3.75		-	0.21
ครูผู้ทำหน้าที่สอน/ครู ศ.ร.ช. (587)	3.54			-

** $P \leq .01$

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 47 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
ศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่ง
หน้าที่ผู้บริหาร มีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และ
การศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการ
วัดและประเมินผลการศึกษาชุมชน ($\bar{X} = 4.28$) มากกว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือครู
ศูนย์การเรียนชุมชน (ครู ศ.ร.ช.) ($\bar{X} = 3.54$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมากกว่า
ผู้ช่วยผู้บริหาร ($\bar{X} = 3.75$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้ช่วยผู้บริหาร ($\bar{X} = 3.75$)
กับครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือครูศูนย์การเรียนชุมชน (ครู ศ.ร.ช.) ($\bar{X} = 3.54$) ไม่แตกต่าง
กัน

ตารางที่ 48 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประเภทแหล่งการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
แหล่งการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	21.14	10.57	14.79**
	ภายในกลุ่ม	710	507.22	0.71	
	รวม	712	528.35		
การหาแหล่งเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	22.31	11.16	13.82**
	ภายในกลุ่ม	710	573.26	0.81	
	รวม	712	595.58		
การจัดแหล่งเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	21.60	10.80	13.41**
	ภายในกลุ่ม	710	571.72	0.81	
	รวม	712	593.32		
การวัดและประเมินผลแหล่งเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	21.22	10.61	13.73**
	ภายในกลุ่ม	710	548.59	0.77	
	รวม	712	569.81		

** $P \leq .01$

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 48 ว่า ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันมีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประเภทแหล่งการเรียนรู้ในทุกกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อให้ทราบความแตกต่างรายคู่ ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการของเซฟเฟ่ ดังแสดงในตาราง 49 - 52

ตารางที่ 49 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านแหล่งการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรีสังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน

สังกัด	\bar{X}	ผู้บริหาร (52)	ผู้ช่วยผู้บริหาร (74)	ครูผู้ทำหน้าที่สอน/ครู ศ.ร.ช. (587)
		4.18	3.78	3.55
ผู้บริหาร (52)	4.18	-	0.40 *	0.63 **
ผู้ช่วยผู้บริหาร (74)	3.78		-	0.23
ครูผู้ทำหน้าที่สอน/ครู ศ.ร.ช. (587)	3.55			-

** $P \leq .01$

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 49 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร มีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านแหล่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.18$) มากกว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือครูศูนย์การเรียนชุมชน (ครู ศ.ร.ช.) ($\bar{X} = 3.55$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมากกว่าผู้ช่วยผู้บริหาร ($\bar{X} = 3.78$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้ช่วยผู้บริหาร ($\bar{X} = 3.78$) กับครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือ ครูศูนย์การเรียนชุมชน (ครู ศ.ร.ช.) ($\bar{X} = 3.55$) ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 50 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการหาแหล่งเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษา และสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน

สังกัด	\bar{X}	ผู้บริหาร (52)	ผู้ช่วยผู้บริหาร (74)	ครูผู้ทำหน้าที่สอน/ครู ศ.ร.ช. (587)
		4.12	3.87	3.53
ผู้บริหาร (52)	4.12	-	0.25	0.59 **
ผู้ช่วยผู้บริหาร (74)	3.87		-	0.34 **
ครูผู้ทำหน้าที่สอน/ครู ศ.ร.ช. (587)	3.53			-

** $P \leq .01$

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 50 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรีสังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร มีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านแหล่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.12$) มากกว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ครู ศ.ร.ช.) ($\bar{X} = 3.53$) และผู้ช่วยผู้บริหาร ($\bar{X} = 3.87$) มากกว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ครู ศ.ร.ช.) ($\bar{X} = 3.53$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.22$) กับผู้ช่วยผู้บริหาร ($\bar{X} = 3.87$) ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 51 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอก
ระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่ง
ชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานคณะ
กรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการ
ศึกษานอกโรงเรียน ที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน

สังกัด	\bar{X}	ผู้บริหาร (52)	ผู้ช่วยผู้บริหาร (74)	ครูผู้ทำหน้าที่สอน/ครู ศ.ร.ช. (587)
		4.23	3.71	3.56
ผู้บริหาร (52)	4.23	-	0.5153	0.66 **
ผู้ช่วยผู้บริหาร (74)	3.71		-	0.15
ครูผู้ทำหน้าที่สอน/ครู ศ.ร.ช. (587)	3.56			-

** $P \leq .01$

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 51 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
ศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่ง
หน้าที่ผู้บริหาร มีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และ
การศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการ
จัดหาแหล่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.23$) มากกว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือครูศูนย์การเรียนรู้ชุม
ชน (ครู ศ.ร.ช.) ($\bar{X} = 3.56$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 52 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กิจกรรมด้านการวัดและประเมินผลแหล่งเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษา และ สังกัด กรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน

สังกัด	\bar{X}	ผู้บริหาร (52)	ผู้ช่วยผู้บริหาร (74)	ครูผู้ทำหน้าที่สอน/ครู ศ.ร.ช. (587)
		4.22	3.74	3.57
ผู้บริหาร (52)	4.22	-	0.48 *	0.65 **
ผู้ช่วยผู้บริหาร (74)	3.74		-	0.17
ครูผู้ทำหน้าที่สอน/ครู ศ.ร.ช. (587)	3.57			-

** $P \leq .01$

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 52 พบว่า ครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร มีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการวัดและประเมินผลแหล่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.22$) มากกว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือครูศูนย์การเรียนชุมชน (ครู ศ.ร.ช.) ($\bar{X} = 3.57$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมากกว่าผู้ช่วยผู้บริหาร ($\bar{X} = 3.74$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้ช่วยผู้บริหาร ($\bar{X} = 3.74$) กับครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือครูศูนย์การเรียนชุมชน (ครู ศ.ร.ช.) ($\bar{X} = 3.57$) ไม่แตกต่างกัน

จากคำถามแบบปลายเปิดสามารถสรุปได้ดังนี้

คำถามแบบปลายเปิดนี้มีผู้ตอบทั้งสิ้น 25 คน โดยแบ่งการตอบเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ประเภทการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1 การศึกษาขั้นพื้นฐานครูผู้สอนเกือบทั้งหมด (23คน) ตอบว่าพอใจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับประชาชน โดยไม่ ต้องเสียค่าใช้จ่าย ได้อย่างทั่วถึง

1.2 ชั้นการจัดเตรียมกิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานครูส่วนมาก (18 คน) ต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรเพื่อจะได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

1.3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐานครูส่วนมาก (22คน) ยังไม่เข้าใจถึงวิธีการสอนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างชัดเจน

1.4 ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐานครูส่วนมาก (19คน) ขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการวัดและประเมินผลและต้องการเข้ารับการอบรมเพื่อให้ได้ความรู้เพิ่มเติม

2. ประเภทการศึกษาชุมชน

2.1 การศึกษาชุมชน

2.2 ชั้นการจัดเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชนครูส่วนน้อย (8 คน) ต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริงและครูส่วนมาก (18 คน) ต้องการให้รัฐเข้ามาสนับสนุนด้านงบประมาณในการสอนที่เน้นทักษะด้านวิชาชีพ เพื่อเป็นการเสริมรายได้ให้แก่สมาชิกในชุมชน

2.3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชนครูส่วนมาก (21คน) ต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนการศึกษาชุมชนโดยการร่วมมือของคนในท้องถิ่น

2.4 ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาชุมชนครูทุกคนต้องการให้มีการวัดและควรประเมินผลตามสภาพจริง

3. ประเภทแหล่งการเรียนรู้

3.1 แหล่งการเรียนรู้ครูส่วนมาก (23คน) ยังไม่มีความเข้าใจเรื่องแหล่งเรียนรู้ที่ดีพอ จึงยังไม่พร้อมที่จะปฏิบัติได้ในขณะนี้

3.2 การหาแหล่งเรียนรู้ครูทุกคน (25คน) ต้องการให้รัฐหรือส่วนกลางเป็นผู้จัดหาแหล่งเรียนรู้ให้หรือไม่ก็ให้จัดสรรงบประมาณมาช่วยเหลือ

3.3 การจัดแหล่งเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ครูส่วนมาก (20คน) จะเสนอความคิดเห็นว่าแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ตามท้องถิ่นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาและความต้องการของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอน และขาดงบประมาณที่จะสนับสนุนในการดำเนินการ

3.4 การวัดและประเมินผลแหล่งเรียนรู้ครูเกือบทุกคน (20คน) ขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการวัดและประเมินผลแหล่งเรียนรู้ต้องการความช่วยเหลือในด้านนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษิตตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดนนทบุรี” ครอบคลุมเนื้อหา ดังนี้

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดนนทบุรี เกี่ยวกับความพร้อมในด้าน การเตรียมการจัดการเรียนการสอน การดำเนินการเรียนการสอน การวัดผล และการประเมินผลผู้เรียน ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
2. เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมของครูในการจัดเตรียมการเรียนการสอนพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยจำแนกตาม สังกัด อายุ ประสบการณ์ วุฒิการศึกษา และ ตำแหน่งหน้าที่ของครู สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดนนทบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี จากสถานศึกษา 145 แห่ง มีจำนวนครูทั้งหมด 2,530 คน

ครูสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดนนทบุรีจากสถานศึกษา 21 แห่งจำนวนครูทั้งหมด 2,133 คน

ครูสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนนทบุรีจากสถานศึกษา 7 แห่งจำนวนทั้งหมด 37 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยประมาณกลุ่มตัวอย่างของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และครูสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนนทบุรี โดยใช้สูตรการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (1970, อ้างถึงใน ประคอง กรรณสูต) โดยที่ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อน 0.5 เมื่อได้ขนาดของกลุ่มประชากรแล้วผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสุ่มแบบง่ายโดยใช้สถานศึกษาจากทุกอำเภอ จาก 6 อำเภอในการสุ่มแบบง่าย ได้ขนาดของตัวอย่าง ดังนี้

ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในจังหวัดนนทบุรี จำนวนทั้งหมด 329 คน

ครูสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนนทบุรี จำนวนทั้งหมด 347 คน

สำหรับครูสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในจังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยใช้จำนวนประชากรทั้งหมด จำนวน 37 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 1 ฉบับ สำหรับสอบถามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ครูสังกัดกรมสามัญศึกษา และครูสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในจังหวัดนนทบุรี โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ สังกัด อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 68 ข้อ เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดเตรียมการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ใน จังหวัดนนทบุรี เกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งตัวแปรดังกล่าวออกเป็น 3 ด้านใหญ่ และ 9 ด้านย่อย คือ

ด้านการศึกษาระดับพื้นฐาน

ด้านการจัดเตรียมกิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน	(12 ข้อ)
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน	(9 ข้อ)
ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน	(11 ข้อ)

ด้านการศึกษาชุมชน

ด้านการจัดเตรียมกิจกรรมการศึกษาชุมชน	(7 ข้อ)
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชน	(7 ข้อ)
ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาชุมชน	(5 ข้อ)

แหล่งการเรียนรู้

ด้านการหาแหล่งเรียนรู้	(7 ข้อ)
ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้	(6 ข้อ)
ด้านการวัดและประเมินผลแหล่งเรียนรู้	(5 ข้อ)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open ended) เพื่อให้ผู้ตอบได้ให้ข้อเสนอแนะ และแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ในการวิจัยมากยิ่งขึ้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC + for Windows ดังนี้

1. หาค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของคุณ สังกัดกรมสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน
2. หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของคุณ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามสังกัด อายุ ประสบการณ์การทำงาน วุฒิการศึกษาและตำแหน่งหน้าที่
3. เปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของคุณ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามสังกัด อายุ ประสบการณ์การทำงาน

วุฒิการศึกษาและตำแหน่งหน้าที่ โดยใช้การวิเคราะห์ผลความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) และหากพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้ว ผู้วิจัยจะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

สรุปผลการวิจัย

1. สรุปผลข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

จากครู 3 สังกัด รวมทั้งสิ้น 713 คน ที่ตอบแบบสอบถามเป็นครูสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 347 คน คิดเป็นร้อยละ 48.67 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 329 คน คิดเป็นร้อยละ 46.14 และสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 5.19

จากครุรวมทั้งสิ้น 713 คน ที่ตอบแบบสอบถามเป็นครูที่มีอายุ 30 ปี ลงมา จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 9.82 มีอายุระหว่าง 31 – 45 ปี จำนวน 284 คน คิดเป็นร้อยละ 39.83 และมีอายุระหว่าง 46 – 50 ปี จำนวน 359 คน คิดเป็นร้อยละ 50.35

จากครุรวมทั้งสิ้น 713 คน ที่ตอบแบบสอบถามเป็นครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 294 คน คิดเป็นร้อยละ 41.23 มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5 – 10 ปี จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 15.57 และมีประสบการณ์ในการทำงาน 11 – 20 ปี จำนวน 308 คน คิดเป็นร้อยละ 43.20

จากครุรวมทั้งสิ้น 713 คน ที่ตอบแบบสอบถามเป็นครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 3.79 มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 580 คน คิดเป็นร้อยละ 81.35 มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 14.87

จากครุรวมทั้งสิ้น 713 คน ที่ตอบแบบสอบถามเป็นครูที่มีตำแหน่งหน้าที่เป็นผู้บริหาร จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 7.29 ที่มีตำแหน่งหน้าที่เป็นผู้ช่วยผู้บริหาร จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 10.38 และมีตำแหน่งหน้าที่เป็นครูผู้สอน/ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จำนวน 587 คน คิดเป็นร้อยละ 82.33

2. สรุปผลความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในแต่ละด้านเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

จากครุรวมทั้งสิ้น 713 คน ที่ตอบแบบสอบถาม มีความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 อยู่ในระดับ สามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้ ($\bar{X} = 3.63$) การศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับ สามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้ ($\bar{X} = 3.65$) ชั้นการจัดเตรียมกิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับสามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้ ($\bar{X} = 3.64$) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับ สามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้ ($\bar{X} = 3.66$) ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับ สามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้ ($\bar{X} = 3.65$) การศึกษาชุมชน อยู่ในระดับ สามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้ ($\bar{X} = 3.61$) ชั้นการจัดเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชน อยู่ในระดับ สามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้ ($\bar{X} = 3.59$) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชน อยู่ในระดับ สามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้ ($\bar{X} = 3.63$) ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาชุมชนอยู่ในระดับ สามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้ ($\bar{X} = 3.62$) แหล่งการเรียนรู้ อยู่ในระดับ สามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้ ($\bar{X} = 3.62$) การหาแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับ สามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้ ($\bar{X} = 3.60$) การจัดแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับ สามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้ ($\bar{X} = 3.63$) การวัดและประเมินผลแหล่งเรียนรู้อยู่ในระดับสามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้ ($\bar{X} = 3.64$)

3. เปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครู สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดนนทบุรี

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครู สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดนนทบุรี พบว่า สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการวิจัยที่ว่า ศึกษาความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบและการศึกษา

ตามอรรถาธิบายของครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดนนทบุรี เกี่ยวกับความพร้อมในด้าน การเตรียมการจัดการเรียนการสอน การดำเนินการเรียนการสอน การวัดผล และการประเมินผลผู้เรียน ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และจำแนกตามข้อมูลเกี่ยวกับสังกัด อาวุฒิปริญญาตรี การทำงาน วุฒิการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ แตกต่างกันไปตามสมมติฐานของการวิจัยดังนี้

ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจำนวน 329 คน สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 347 คน และสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 37 คน มีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณากิจกรรมรายด้านแล้ว พบว่า กิจกรรมด้านการศึกษาชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านแหล่งการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ด้านกิจกรรมย่อย พบว่าขั้นการเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชน ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาชุมชน และการจัดแหล่งเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีของเซฟเฟ่ พบว่า ครูสังกัดการศึกษานอกโรงเรียนมีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ด้านการศึกษาชุมชนสูงกว่าครูสังกัดกรมสามัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ครูสังกัดการศึกษานอกโรงเรียนมีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านขั้นการเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชนสูงกว่าครูสังกัดกรมสามัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ครูสังกัดการศึกษานอกโรงเรียนมีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชนสูงกว่าครูสังกัดกรมสามัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ครูสังกัดการศึกษานอกโรงเรียนมีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาชุมชนสูงกว่าครูสังกัดกรมสามัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ครูสังกัดการศึกษานอกโรงเรียนมีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านแหล่งการเรียนรู้สูงกว่าครูสังกัดกรมสามัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ครูสังกัดการศึกษานอกโรงเรียนมีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการจัดแหล่งเรียนรู้สูงกว่าครูสังกัดกรมสามัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ครูสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนมีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยรวมสูงกว่าครูสังกัดกรมสามัญศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

3.2 ความคิดเห็นของครูผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มีอายุต่างกัน พบว่า

จากครุรวมทั้งสิ้น 713 คน ที่ตอบแบบสอบถามเป็นครูที่มีอายุ 30 ปี ลงมา จำนวน 70 คน มีอายุระหว่าง 31 – 45 ปี จำนวน 284 คน และมีอายุระหว่าง 46 – 50 ปี จำนวน 359 คน มีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในทุก ๆ ด้านไม่แตกต่างกัน

3.3 ความคิดเห็นของครูผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน พบว่า

จากครุรวมทั้งสิ้น 713 คน ที่ตอบแบบสอบถามเป็นครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 294 คน มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5 – 10 ปี จำนวน 111 คน และมีประสบการณ์ในการทำงาน 11 – 20 ปี จำนวน 308 คนมีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในทุกๆด้านไม่แตกต่างกัน

3.4 ความคิดเห็นของครูผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน พบว่า

จากครุรวมทั้งสิ้น 713 คน ที่ตอบแบบสอบถามเป็นครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 27 คน มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 580 คน มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท จำนวน 106 คน มีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณากิจกรรมรายด้านแล้ว พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกิจกรรมด้านแหล่งการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนกิจกรรมด้านการศึกษาชุมชนไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณากิจกรรมย่อยแล้ว พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมย่อยด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการหาแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนกิจกรรมขั้นการจัดเตรียมกิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชนและกิจกรรมด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการของ เซฟเฟ พบว่า ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอน

ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในด้านการจัดกิจกรรมการหาแหล่งการเรียนรู้มากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนวุฒิปริญญาตรีกับวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีไม่แตกต่างกัน

ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในด้านการจัดแหล่งเรียนรู้มากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทมีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยรวมมากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

3.5 ความคิดเห็นของครูผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน พบว่า

จากครูรวมทั้งสิ้น 713 คน ที่ตอบแบบสอบถามเป็นครูที่มีตำแหน่งหน้าที่เป็นผู้บริหาร จำนวน 52 คน ครูที่มีตำแหน่งหน้าที่เป็นผู้ช่วยผู้บริหาร จำนวน 74 คน และครูที่มีตำแหน่งหน้าที่เป็นครูผู้สอน/ครูศูนย์การเรียนชุมชน จำนวน 587 คนมีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ทั้งโดยรวม กิจกรรมรายด้าน และกิจกรรมรายย่อยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการของเซฟเฟ่ พบว่า ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร มีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา

สอนหรือครู ศูนย์การเรียนชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมากกว่าผู้ช่วยผู้บริหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้ช่วยผู้บริหารกับครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือ ครู ศูนย์การเรียนชุมชน ไม่แตกต่างกัน

ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติสังกัดกรมสามัญศึกษาและ สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร มีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียน การสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านแหล่งการเรียนรู้มากกว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้ สอนหรือครู ศูนย์การเรียนชุมชน และผู้ช่วยผู้บริหารมากกว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอน หรือครู ศูนย์การเรียนชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้บริหารกับผู้ช่วยผู้บริหาร ไม่แตกต่างกัน

ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สังกัดกรมสามัญศึกษาและ สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร มีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียน การสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการจัดหาแหล่งการเรียนรู้มากกว่าครูที่มีตำแหน่ง หน้าที่ครูผู้สอนหรือครู ศูนย์การเรียนชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นไม่แตก ต่างกัน

ครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร มีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษา นอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการวัดและประเมินผลแหล่งการเรียนรู้มากกว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอน หรือครู ศูนย์การเรียนชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมากกว่าผู้ช่วยผู้บริหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้ช่วยผู้บริหารกับครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือครู ศูนย์ การเรียนชุมชน ไม่แตกต่างกัน

ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สังกัดกรมสามัญศึกษาและ สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร มีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียน การสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยรวมมากกว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือครู ศูนย์การ เรียนชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

4. จากคำถามแบบปลายเปิด สามารถสรุปได้ดังนี้

- **แหล่งการเรียนรู้**
ครูส่วนใหญ่ยังไม่มีความเข้าใจเรื่องแหล่งเรียนรู้ที่ดีพอ จึงยังไม่พร้อมที่จะปฏิบัติได้ในขณะนี้
- **การหาแหล่งเรียนรู้**
ครูต้องการให้รัฐหรือส่วนกลางเป็นผู้จัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ให้
- **การจัดแหล่งเรียนรู้แหล่งเรียนรู้**
ที่มีอยู่ตามท้องถิ่นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน และขาดงบประมาณ
- **การวัดและประเมินผลแหล่งเรียนรู้**
ครูขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการวัดและประเมินผลแหล่งเรียนรู้
- **การศึกษาขั้นพื้นฐาน**
ครูผู้สอนพอใจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับประชาชน โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายได้อย่างทั่วถึง
- **ขั้นการจัดเตรียมกิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน**
ครูต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
- **ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน**
ครูยังไม่เข้าใจถึงวิธีการสอนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- **ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน**
ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการวัดและประเมินผลและต้องการเข้ารับการอบรมความรู้เพิ่มเติม

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

1. ความคิดเห็นด้านความพร้อมของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในแต่ละด้าน พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนรวม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ขั้นการจัดเตรียมกิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาชุมชน ขั้นการจัดเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชน ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาชุมชน แหล่งการเรียนรู้ การหาแหล่งเรียน การจัดแหล่งเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลแหล่งเรียนรู้ มีความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 อยู่ในระดับ สามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้ ($\bar{X} = 3.59 - 3.63$) ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะครูผู้สอนเริ่มจะเข้าใจการปฏิรูปการศึกษาจากการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานของรัฐด้านการศึกษา และเพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินการให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ได้กำหนดไว้แต่ครูผู้สอนยังมีความต้องการให้รัฐเข้ามาช่วยเหลือด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์งบประมาณ และตลอดจนต้องการรับรู้เพิ่มเติมถึงเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ก่อนที่จะถึงขั้นลงมือปฏิบัติจริง พบว่า โดยส่วนรวมพื้นฐานของครูทุกสังกัดมีประสบการณ์ด้านการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐานมามาก และเป็นเรื่องที่จะต้องออกไปสู่ชุมชน แต่ทั้งนี้ครูมีความคิดเห็นด้านนี้น้อยที่สุดอาจเป็นเพราะไม่มั่นใจว่าจะได้รับการสนับสนุนจากชุมชนและผู้บริหารมากน้อยเพียงใด

2 เปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบ โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครู สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดนนทบุรี

2.1 ความคิดเห็นของครูผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มีสังกัด ต่างกัน

ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สังกัดกรมสามัญศึกษา และสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่อยู่ในสังกัดต่างก็มีความพร้อมเกี่ยวกับการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนกิจกรรมรายด้าน พบว่า กิจกรรมด้านการศึกษาชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านแหล่งการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนส่วนมากมีความพร้อมในระดับที่สามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้เพราะว่าชุมชนยังไม่ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาเท่าที่ควรและชุมชนยังมีความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาว่ามีความแตกต่างกันชุมชนมุ่งเน้นเพื่อการประกอบอาชีพหารายได้แต่ในสถานศึกษามุ่งเน้นเพื่อการให้ความรู้และความเข้าใจดังนั้นครูจึงมีความคิดว่าส่วนราชการหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องการให้การศึกษาคควรให้ความรู้และหาวิธีการที่จะทำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษาให้มากที่สุดเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ระบุให้มีการจัดการศึกษา 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัยโดยยึดหลักการศึกษาก็คือเป็นการศึกษาตลอดชีวิตและให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชนให้ได้บรรลุจุดประสงค์นั้นครูควรเป็นคนในท้องถิ่นนั้นเพื่อจะได้เข้าถึงชุมชนได้ดีซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เสาวนีย์ เลวลย์ (2544) ได้สรุปการศึกษาชุมชนจากแนวคิดไว้ว่าการศึกษาชุมชนเป็นแนวคิดทางปรัชญาในการให้บริการกับชุมชนทั้งเรื่องความต้องการทางการศึกษาและการดำรงชีวิตของประชาชนโดยใช้โรงเรียนหรือสถานศึกษาและครูในท้องถิ่นเป็นผู้ประสานงานหรือผู้กระตุ้นในการนำทรัพยากรในชุมชนมาแก้ปัญหาในชุมชน.....ส่วนด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูส่วนมากจะทราบว่าการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นสิ่งที่คนไทยทุกคนจะต้องได้รับจากรัฐตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดไว้ว่าการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้อง

จัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายผู้ที่จัดการศึกษานอกจากจะเป็นรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและยังให้บุคคลและครอบครัวชุมชนสถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันในสังคมมีสิทธิจัดการศึกษาด้วยซึ่งสอดคล้องกับมาตรา 43 ในรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้ อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพที่กำหนดไว้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ส่วนกิจกรรมย่อย พบว่าขั้นการจัดเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชน โดยครูสังกัดการศึกษานอกโรงเรียนมีความพร้อมกว่าครูสังกัดกรมสามัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูสังกัดการศึกษานอกโรงเรียนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับชุมชนมากกว่าครูที่สังกัดกรมสามัญศึกษาเพราะนักศึกษาที่เรียนการศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นบุคลากรที่เป็นสมาชิกในชุมชนที่เป็นผู้ใหญ่ซึ่งอาจจะเป็นกลุ่มผู้บริหารคณะกรรมการชุมชนเช่น กำนันผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ และครูสังกัดการศึกษานอกโรงเรียนก็ยังมีส่วนร่วมในการช่วยแก้ปัญหาให้ชุมชนได้ด้วยตามรูปแบบและวิธีการศึกษานอกระบบโรงเรียนซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 3 มาตรา 15 ข้อ 3 การศึกษานอกระบบเป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมายรูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการจัดการศึกษา การวัดและประเมินผลซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษาโดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชน ครูสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนมีความพร้อมสูงกว่าครูสังกัดกรมสามัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นการจัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการของชุมชนในเรื่องของการเรียนรู้ตลอดชีวิตซึ่งสอดคล้องกับ สิปปนนท์ เกตุทัต (2543) ได้กล่าวไว้ว่ากระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตนั้นต้องอาศัยสื่อมวลชน และสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่เรียนรู้ได้ไม่รู้จักจบและยังต้องการทำให้การศึกษาในระบบโรงเรียนการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยมีความกลมกลืนและเกื้อหนุนกัน

ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาชุมชน ครูสังกัดการศึกษานอกโรงเรียนมีความพร้อมสูงกว่าครูสังกัดกรมสามัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูสังกัดการศึกษานอกโรงเรียนมีความสามารถและประสบการณ์ด้านการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัยมาก่อนซึ่งสอดคล้องกับความเป็นจริงในการปฏิบัติงานในอดีตที่ผ่านมาและในการปฏิบัติอยู่ปัจจุบันนี้ และการจัดแหล่งเรียนรู้ ครูสังกัดการศึกษานอกโรงเรียนมีความพร้อมสูงกว่าครูสังกัดกรมสามัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้

อาจเป็นเพราะว่าครูสังกัดการศึกษานอกโรงเรียนไม่ได้มุ่งเน้นที่สถานศึกษาแห่งเดียวแต่การจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนสามารถจัดได้ทุกหนแห่งเพราะถือว่าการศึกษาเกิดได้ทุกที่ทุกเวลาทุกสถานที่ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา 24 ข้อ 6 ว่าการจัดการเรียนรู้ให้เกิดได้ทุกเวลาทุกสถานที่และเกียรติวรรณ อมาตยกุล(2533) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ว่าเป็นกิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นได้ทั้งในและนอกระบบโรงเรียนโดยไม่มีรูปแบบที่แน่นอนจัดขึ้นตามความเหมาะสมและความต้องการของผู้เรียน ยึดหลักปรัชญาที่ว่าการศึกษาคือชีวิตชีวิตคือการศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนให้รู้จักคิดตัดสินใจรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเองมีอิสระภาพจากสิ่งแวดล้อมมากที่สุดโดยมีวิธีการเป็นส่วนประกอบที่จะทำให้คนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ส่วนกิจกรรมด้านชั้นการจัดเตรียมกิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน การหาแหล่งเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลแหล่งเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูทุกสังกัดมีความเข้าใจในเรื่องของการศึกษาขั้นพื้นฐานการหาแหล่งเรียนรู้และการวัดและการประเมินผลแหล่งเรียนรู้จากการศึกษาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ใน มาตรา 23 ข้อ2ได้พูดถึงการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยต้องมีการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น มาตรา 24 ข้อ 6 ว่าการจัดการเรียนรู้ให้เกิดได้ทุกเวลาทุกสถานที่

2.2 ความคิดเห็นของครูผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มีอายุต่างกัน

ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีอายุต่างกันมีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในทุก ๆ ด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูในยุคปัจจุบันได้พยายามศึกษาเพื่อความก้าวหน้าและปรับตัวเองพร้อมที่จะให้เข้ากับยุคของการปฏิรูปการศึกษา และยึดแนวทางการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 .ซึ่งสอดคล้องกับ อารมณ์พันธ์ จันทรสว่าง (2525)ได้ให้กล่าวถึงความพร้อมของครูไว้ว่าความพร้อมของครูหมายถึงความพร้อมที่จะทำงานเผชิญปัญหาพร้อมกันและพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงในทางที่ตกลงร่วมกัน

2.3 ความคิดเห็นของครูผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน

ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างก็มีความพร้อมเกี่ยวกับการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในทุกๆด้านไม่แตกต่างกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูทุกวันนี้จะได้รับการพัฒนาโดยการศึกษาด้วยตนเองและจากการให้ความร่วมมือจากหน่วยงานของรัฐในการให้ความรู้ด้วยการเปิดอบรมสัมมนาในด้านต่างๆเสมอซึ่งสอดคล้องกับแนวนโยบายการให้ความรู้แก่ประชาชนของรัฐบาลในยุคปัจจุบัน

2.4 ความคิดเห็นของครูผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน

ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างก็มีความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูที่วุฒิกการศึกษาสูงได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้าสิ่งใหม่ๆเพิ่มเติมอย่างถูกต้องและได้รับรู้สิ่งใหม่ๆและทันสมัยอยู่เสมอจึงมีความพร้อมมากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาที่ต่ำกว่าซึ่งสอดคล้องกับหลักความเป็นจริงที่เรามักพูดกันเสมอว่ายิ่งเรียนมากยิ่งรู้มาก

เมื่อพิจารณากิจกรรมรายด้านแล้ว พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างก็มีความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกิจกรรมด้านแหล่งการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มีความพร้อมมากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ได้มีโอกาสเรียนรู้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกิจ

กรรมด้านแหล่งการเรียนรู้ มากกว่าจึงมีความพร้อมมากกว่าซึ่งสอดคล้องกับหลักความจริงที่ว่าผู้ที่มีโอกาสมากกว่าย่อมจะมีความพร้อมมากกว่าผู้ที่มีโอกาสน้อย

ส่วนกิจกรรมด้านการศึกษารวมชนไม่แตกต่างกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 เป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตมีรูปแบบและวิธีดำเนินการไปตามแนวเดียวกันประชาชนทุกคนในสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542

ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความพร้อมเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กิจกรรมย่อยด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการหาแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนกิจกรรมขั้นการจัดเตรียมกิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชนและกิจกรรมด้านการจัดแหล่งเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มีความพร้อมในด้านกิจกรรมขั้นการจัดเตรียมกิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานมากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ได้มีโอกาสและเวลาศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติมมากกว่าจึงมีความพร้อมมากกว่าซึ่งสอดคล้องกับหลักการของการเรียนรู้ซึ่งผู้มีโอกาสเรียนรู้สูงย่อมจะมีความพร้อมมากกว่า

ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มีความพร้อมในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐานมากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทคือผู้ที่มีโอกาส ได้ศึกษาเพิ่มเติมจึงมีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐานมากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีซึ่งสอดคล้องกับความเป็นจริงในเรื่องของการศึกษา

ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มีความพร้อมในด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐานมากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ได้ผ่านการเรียนรู้เรื่องการวัดและประเมินผลที่หลากหลายกว่าจึงมีความพร้อมมากกว่าซึ่งสอดคล้องกับความเป็นจริงในเรื่องของการศึกษา

ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มีความพร้อมในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การศึกษาชุมชนมากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มีประสบการณ์มากกว่าและอาจมีวุฒิภาวะด้านการคิดเป็นในการปรับตัวให้เข้ากับชุมชนซึ่งสอดคล้องกับเรื่องของคนคิดเป็น ดร.โกวิท วรพิพัฒน์ อธิบายไว้ว่าคนคิดเป็นคือคนที่รู้สภาพตนเอง สภาพสังคม วิชาการ และนำความรู้ความคิดเหล่านั้นมาคิดปรับเพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจเมื่อปรับแล้วยอมรับสภาพนั้นยอมรับความจริงได้

ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มีความพร้อมในด้านการจัดกิจกรรมแหล่งการเรียนรู้มากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มีประสบการณ์หลากหลายที่ได้รับจากการศึกษาในระดับอีกระดับหนึ่งจึงทำให้มีแนวคิดหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายได้ซึ่งสอดคล้องกับเรื่องของการคิดเป็น

ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มีความพร้อมในด้านการจัดกิจกรรมการหาแหล่งการเรียนรู้มากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้พบมานำมาปรับปรุงจัดหารูปแบบ ของแหล่งเรียนรู้ให้ตรงกับเนื้อหาวิชาได้ซึ่งสอดคล้องมากกว่า ส่วนวุฒิปริญญาตรีกับวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีไม่แตกต่างกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประสบการณ์ในการทำงานที่ไม่แตกต่างกัน

ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มีความพร้อมในด้านการจัดแหล่งเรียนรู้มากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงจะมีมุมมองและวิสัยทัศน์ในการจัดแหล่งเรียนรู้ได้มากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำ

2.5 ความคิดเห็นของครูผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน

ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันมีความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ทั้งโดยรวม กิจกรรมรายด้าน และกิจกรรมรายย่อยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดย ครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร มีความพร้อมในกิจกรรมด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานมากกว่าครูที่สอนหรือครูศูนย์การเรียนชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้ช่วยผู้บริหารมีความพร้อมในกิจกรรมด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานมากกว่าครูผู้สอนหรือครูศูนย์การเรียนชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบุคคลเมื่อมีตำแหน่งและหน้าที่ที่สูงขึ้นย่อมมีความพร้อมและมีความเชื่อมั่นในตนเองมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับ บุญเจือ ทองประหว่น(2526)ได้กล่าวว่าเหตุผลทางจิตวิทยา กลุ่มบุคคลที่มีลักษณะคล้ายกัน หรือมีความสำนึกเป็นพวกเดียวกันเช่นเพศเดียวกันอายุด้วยกันหรือปฏิบัติหน้าที่เหมือนกันจะมีแนวโน้มทางเจตคติไปในทางเดียวกันซึ่งอาจจะต่างกับบุคคลที่มีลักษณะตรงกันข้ามจะมีลักษณะงานที่แตกต่างกัน

ครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร มีความพร้อมในกิจกรรมด้านขั้นการเตรียมกิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานมากกว่าครูที่สอนหรือครูศูนย์การเรียนชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร ได้มีโอกาสและประสบการณ์มากกว่าและเป็นหน้าที่โดยตรงที่จะต้องทำให้ได้จึงมีความพร้อมมากกว่า

ครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร มีความพร้อมในกิจกรรมด้านการจัดการเรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐานมากกว่าครูที่สอนหรือครูศูนย์การเรียนชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร ย่อมได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถสูงจึงจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้ารูปแบบและหาวิธีการจัดกิจกรรมอยู่ตลอดเวลา และผู้ช่วยผู้บริหารมีความพร้อมในกิจกรรมด้านการจัดการเรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐานมากกว่าครูที่สอนหรือครูศูนย์การเรียนชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ผู้ช่วยผู้บริหาร มีหน้าที่จะต้องทำงานแทนผู้บริหารได้ในสิ่งที่ได้รับมอบหมายจึงจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพิ่มเติมอยู่เสมอจึงมีความพร้อมมากกว่าครูผู้ทำหน้าที่สอน

ครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร มีความพร้อมในกิจกรรมด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐานมากกว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือครูศูนย์การเรียนชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหน้าที่โดยตรงของครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร จะต้องพร้อมเสมอที่จะปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจากส่วนกลางดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีความพร้อมมากกว่าซึ่งสอดคล้องกับหลักความเป็นจริงของผู้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหารมีความพร้อมในกิจกรรมด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐานมากกว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือครูศูนย์การเรียนชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ผู้ช่วยผู้บริหารจะต้องปฏิบัติหน้าที่ขยายงานด้านการบริหาร การศึกษาของผู้บริหารจึงจำเป็นต้องศึกษาและพร้อมจะปฏิบัติงานอยู่เสมอ

ครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร มีความพร้อมในกิจกรรมด้านการศึกษาชุมชนมากกว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือครูศูนย์การเรียนชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมากกว่าผู้ช่วยผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร จะต้องให้ความสำคัญกับชุมชนตั้งชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาจึงต้องพร้อมเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และผู้ช่วยผู้บริหารมีความพร้อมในกิจกรรมด้านการศึกษาชุมชนมากกว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือครูศูนย์การเรียนชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเป็นหน้าที่โดยตรงที่ผู้ช่วยผู้บริหาร จะต้องมีความพร้อมตลอดเวลา

ครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร มีความพร้อมในกิจกรรมด้านการจัดเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชนมากกว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือครูศูนย์การเรียนชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร จะต้องปฏิบัติงานร่วมกับชุมชนตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542

ครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร มีความพร้อมในกิจกรรมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชนมากกว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือครูศูนย์การเรียนชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมากกว่าผู้ช่วยผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับแนวพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และผู้ช่วยผู้บริหารบริหาร มีความพร้อมในกิจกรรมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชนมากกว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือครูศูนย์การเรียนชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเป็นหน้าที่จะต้องปฏิบัติ เพื่อขยายผลต่อครูผู้สอน

ครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร มีความพร้อมในกิจกรรมด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาชุมชนมากกว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือครูศูนย์การเรียนชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมากกว่าผู้ช่วยผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเป็นหน้าที่ผู้บริหารจะต้องมีความพร้อมเสมอที่จะต้องปฏิบัติงานให้สนองนโยบายของรัฐในเรื่องของการจัดการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับหลักการบริหารการศึกษา

ครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร มีความพร้อมในกิจกรรมด้านแหล่งการเรียนรู้มากกว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือครูศูนย์การเรียนชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมากกว่าผู้ช่วยผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร มีประสบการณ์และได้รับความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ก่อนและมากกว่าครูผู้สอนแล้วจึงจะเป็นผู้นำมาขยายผลต่อครูในสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีความพร้อมมากกว่าซึ่งสอดคล้องกับหลักในการบริหารการศึกษา

ครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร มีความพร้อมในกิจกรรมด้านแหล่งการเรียนรู้มากกว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือครูศูนย์การเรียนชุมชน และผู้ช่วยผู้บริหารมีความพร้อมในกิจกรรมด้านแหล่งการเรียนรู้มากกว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือครูศูนย์การเรียนชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร จำเป็นจะต้องมีประสบการณ์ความรู้และพร้อมในทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา

ครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร มีความพร้อมในกิจกรรมด้านการจัดหาแหล่งการเรียนรู้มากกว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือครูศูนย์การเรียนชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าตำแหน่งผู้บริหารจะต้องเป็นผู้รู้และเตรียมพร้อมต่องานในหน้าที่เสมอซึ่งสอดคล้องกับหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

ครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร มีความพร้อมในกิจกรรมด้านการวัดและประเมินผลแหล่งการเรียนรู้มากกว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอนหรือครูศูนย์การเรียนชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมากกว่าผู้ช่วยผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหาร จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในด้านการวัดและประเมินผลในทุกอย่างทุกรูปแบบดังนั้นผู้บริหารจึงมีความพร้อมมากกว่า

3. จากคำถามแบบปลายเปิด

ครูส่วนใหญ่ยังไม่มีความเข้าใจเรื่องแหล่งเรียนรู้ที่ดีพอ จึงยังไม่พร้อมที่จะปฏิบัติได้ในขณะนี้

ครูต้องการให้รัฐหรือส่วนกลางเป็นผู้จัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ให้

การจัดแหล่งเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ตามท้องถิ่นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน และขาดงบประมาณ

ครูขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการวัดและประเมินผลแหล่งเรียนรู้

ครูผู้สอนพอใจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับประชาชน โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายได้อย่างทั่วถึง

ครูต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรขั้นการจัดเตรียมกิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

ครูยังไม่เข้าใจถึงวิธีการสอนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการวัดและประเมินผลด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐานและต้องการเข้ารับการอบรมความรู้เพิ่มเติม

ครูต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง และต้องการเน้นทักษะด้านวิชาชีพ เพื่อเป็นการเสริมรายได้ให้แก่สมาชิกในชุมชน

ครูต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนการศึกษาชุมชน โดยการร่วมมือของคนในท้องถิ่น

ควรประเมินผลด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาชุมชนตามสภาพจริง

สถาบันวิจัยประชากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยในเรื่องของความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดนนทบุรี ด้านการศึกษาตลอดชีวิตและแหล่งเรียนรู้หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษาควรรับรู้ถึงความต้องการของครูในเรื่องความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 ให้ครูได้เข้าใจเนื้อหา สาระ จุดมุ่งหมาย หลักการ เพื่อจะได้สามารถสำรวจความพร้อมของตนเองในการจัดหารูปแบบการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เนื่องจากครูผู้สอนบางคนยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542

1.2 จากผลการวิจัยในเรื่องของความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดนนทบุรี ในด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของรัฐ (กระทรวงศึกษาธิการ) ควรศึกษาสภาพความเป็นจริงและความต้องการของสถานศึกษาในแต่ละแต่ละแห่งเกี่ยวกับความพร้อมและบุคลากรในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงต้องจัดระบบให้มีการติดตามผลอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพ

1.3 จากผลการวิจัยในเรื่องของความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดนนทบุรี ในด้านการศึกษาชุมชน ในแนวคิดที่ให้ชุมชนสังคมเข้ามามีส่วนร่วม ควรฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับวิธีการประสานสัมพันธ์กับองค์กรและกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน โดยเฉพาะวิธีการทำงานแบบมีส่วนร่วมกับชุมชน

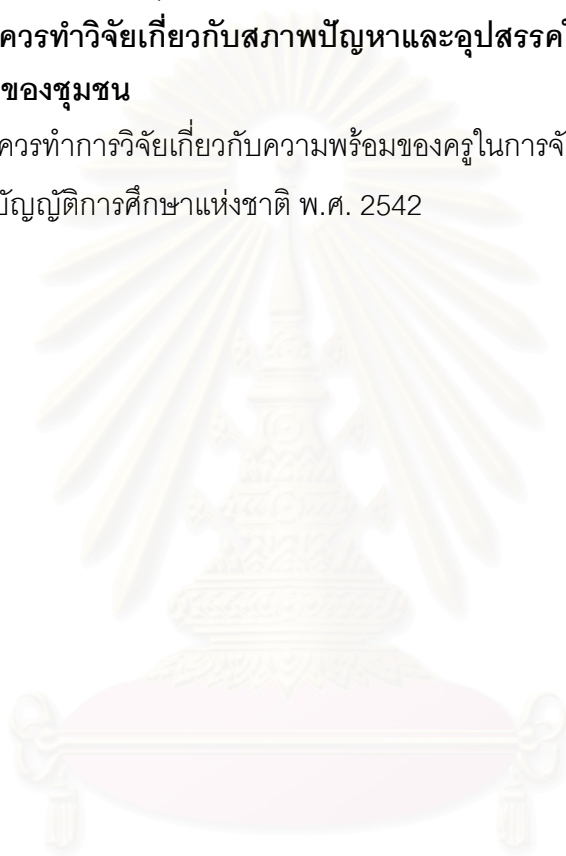
1.4 ผลจากการสำรวจพบว่าครูส่วนใหญ่สามารถทำได้แต่ไม่ใช่ในขณะนี้ ดังนั้นผู้บริหารควรจัดฝึกอบรมและเตรียมความพร้อมของบุคลากรและให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสาระการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับความพร้อมของสถานศึกษาในงานด้านการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และการนำไปใช้ในระดับเขตการศึกษาและระดับจังหวัดอื่น ๆ

2.2 ควรทำวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาพื้นฐานของชุมชน

2.3 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับความพร้อมของครูในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กมล สุคประเสริฐ. การศึกษาขั้นพื้นฐาน ; รายงานการวิจัยประกอบร่าง พระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 .สำนักคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ, 2541.

กมล สุคประเสริฐ และ สุนทร สุนันท์ชัย. **วิสัยทัศน์ทางการศึกษาทิศทางที่ไทยต้องทบทวน.**

กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.),2541 .

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. **การประสานสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาในระบบ และ นอก
ระบบโรงเรียน** , 2530.

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. **การศึกษาคือการเรียนรู้ตลอดชีวิต** : วารสารการศึกษานอกระบบ

โรงเรียน , ปีที่ 1 ฉบับที่ 3 , 26.กุมภาพันธ์ 2541.

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. **แนวปฏิบัติของ ศรช. ทำอย่างไรจึงจะเป็น ศรช. เจริญพระ**

เกียรติฯ. ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา . กรุงเทพมหานคร, 2542.

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือ **รายงานการพัฒนาหลัก**

สูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับกลุ่มเป้าหมายการศึกษานอกโรงเรียน. 2542.(

เอกสารอัดสำเนา)

การศึกษานอกโรงเรียน,กรม. กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ,. **สรรสาระพัฒนาหลักสูตรและ**

การเรียนการสอนการศึกษานอกระบบ. กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์

ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด , 2543.

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ,. **การปฏิรูปการเรียนรู้การศึกษา**

นอกระบบ . กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

จำกัด, 2543.

กล้า สมตระกูล ดร. **ทิศทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนไทยในอนาคต.** เอกสารประกอบการ

สัมมนาวิชาการเนื่องในโอกาส 30 ปี การก่อตั้งคณะศึกษาศาสตร์ และงานเกษียณอายุ

ราชการผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติพัชรวิฑูร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพมหานคร.

2542.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **แผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2535.**

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พันธ์พิบูลย์, ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **วิชาชีพครูในยุควิกฤติ.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พันธ์พิบูลย์, 2541.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พรินทิวกราฟฟิค จำกัด, 2542

คณะกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. **ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด .** พิมพ์ครั้งที่ 5 ,โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว กรุงเทพฯ , 2543.

จรัส สุวรรณมาลา. **ปฏิรูประบบการคลังไทย : กระจายอำนาจสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น.** สำนักกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), 2538.

จุมพล ศรีสติยากร. **หลักและวิธีการวิจัย .** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สุวรรณภูมิ, 2520.

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. **การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ออลีนเพลส, 2539.

เฉลิมพล พินทอง. **การศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.2542.**

ชรัพุดดิน หนะยี่. **การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแปรที่มีผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่ปฏิบัติงานใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ระหว่างกลุ่มที่มีภูมิหลังต่างกัน .** วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2541.

ดิเรก พรสีมา และ คณะ . **การพัฒนาวิชาชีพครู, รายงานการวิจัยประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542.** สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2541.

ตระกูล มีชัย . **การกระจายอำนาจ.** กรุงเทพมหานคร : สถาบันนโยบายการศึกษา, 2538.

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล รศ. ดร. **รายงานการวิจัยประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ประเด็นระบบการศึกษา .** สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ , 2542.

- บันลือ พุกกะวัน . **หลักสูตรกับบูรณาการทางการสอน** . กรุงเทพมหานคร : บริษัทสำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช , 2531.
- บุญชม ศรีสะอาด. **การวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น, 2535.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. **วิธีวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : หจก. พีเอ็นการพิมพ์, 2539.
- ปราณี จำพ์. **ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับ
นโยบายปฏิรูปการศึกษาด้านระบบบริหารการศึกษา ตามโครงการการปฏิรูป
การศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2539
- พรรษา ชุมเกษียร. **รายงานการวิจัยเรื่องความพร้อมรับการกระจายอำนาจการบริหาร
งบประมาณตามแผนงานโครงสร้างใหม่**. กรมควบคุมโรคติดต่อ, 2541.
- ลาวัลย์ ตันต์สุทิววงศ์ . **การศึกษาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่น
สังกัดกรุงเทพมหานคร : การวิจัยเชิงคุณภาพ**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2537.
- วรรณิ์ จินตะเกษกรณ์. **การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่ฝึกการทางกรมมองเห็นที่
เรียนหลักสูตรต่างระดับเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ
ในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษานอก
โรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.2542.
- วิจิตร ศรีสะอาด. **ทิศทางการปฏิรูปโครงสร้างและระบบบริหารการศึกษาของกระทรวง
ศึกษาธิการ**. เอกสารประกอบการปาฐกถาประจำปีของศูนย์วิจัยนโยบายทางการ
ศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่องการกระจายอำนาจทางการศึกษาเพื่อความ
เข้มแข็งของชุมชน ม.ค. 2542 : 7.
- ศูนย์ปฏิบัติการปฏิรูปการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. **กระจาย
อำนาจการจัดการศึกษา** . บริษัท พี.เอ.ลีฟวิ่ง จำกัด , กรุงเทพฯ, 2543.
- สงัด อุทรานันท์, **พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มิตรสยาม,
2532.
- สมพิศ เจริญทอง. **ความคิดเห็นของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการเกี่ยวกับการดำเนิน
งานการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพของ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
จังหวัด**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต , จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533
- สุภาวดี จันทวานิช. **วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ** . (พิมพ์ครั้งที่ 5) กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2539.

สุรกุล เจนอบรม. **หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน/การศึกษาผู้ใหญ่ระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย ในศตวรรษที่ 21**, 2542.

อรรถัย มูลคำ สุวิทย์ มูลคำ, นฤกุล ศษฤทธิ และนพดล เจนอักษร, **การบูรณาการหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ ที. พี. พรินท์ , 2542.

อรพินท์ วิบูลย์พันธุ์. **การศึกษาตลอดชีวิตพื้นฐานแนวคิดของการศึกษาชุมชน** . วารสารครูศาสตร์ ปีที่ 28 ฉบับที่ 3 , มีนาคม – มิถุนายน 2543 , หน้า 9 – 16.

อุทัย บุญประเสริฐ. **หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน** . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เอ็ดดีเพลส , 2540

อุทุมพร จามรมาน. **การสู่มตัวอย่างทางการศึกษา** . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนพินนี้ พับบลิชซึ่งจำกัด , 2537.

อุทุมพร จามรมาน. **การทำวิจัยเชิงสำรวจ** . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนพินนี้ พับบลิชซึ่งจำกัด , 2539.

อุ้นตา นพคุณ. **การศึกษาตลอดชีวิตในศตวรรษที่ 21** . วารสารครูศาสตร์ ปีที่ 28 ฉบับที่ 3 , มีนาคม – มิถุนายน 2543 , หน้า 1 – 8..

อุ้นตา นพคุณ. **รูปแบบและแนวทางการส่งเสริมแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในระดับอุดมศึกษา** . เอกสารประกอบการเสวนาประชาพิจารณ์งานวิจัยด้านการปฏิรูประบบการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา . ครั้งที่ 3 วันที่ 14 กันยายน 2543 กรุงเทพฯ.

ภาษาอังกฤษ

Airasian Peter W. **Classroom Assesment**. New York : McGraw - Hill company, 1997.

Anderson Lorin W. **THE Effective Teacher**. New York : McGraw - Hill company, 1989.

Best, John W. 1977. **Research in Education**. 3rd ed Englewood Cliffs: Prentice – Hall, Inc.

Darling John. **Child - Centered Education and It's critics**. London : Paul Chapmman Publishing Ltd. 1994.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจแบบสอบถาม

ผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจแบบสอบถาม มี 4 ท่าน ดังรายชื่อต่อไปนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร. อาชัญญา รัตนอุบล คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ดร. ปาน กิมปี่ ศึกษานิเทศก์ กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ
4. ดร. ภูขงศ์ आयुวัฒน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโพธิ์ผักไห้เวชภัณฑ์ อนุสรณ์ อำเภอผักไห้

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.218-2682

ที่ ทม.0302(2770.0603)919

วันที่ 22 มิถุนายน 2544

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์

ด้วย นางมิถุณา อนุแสน นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาคศึกษาศึกษานอกโรงเรียน สาขา
ศึกษาศาสตร์ ออกระบบโรงเรียน อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติ
การศึกษามูลนิธิ พ.ศ. 2542 ของครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดนนทบุรี" โดยมี
ศาสตราจารย์ ดร. นพคุณ และ ดร. วีระฉัตร สุบัญญัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่าน
เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น ตามเอกสารที่แนบ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทาง
วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ที่ ทม 0302(2700.0603)923

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

22 มิถุนายน 2544

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

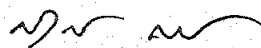
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางมิถุนา อนุแสน นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาการศึกษาออกโรงเรียน สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครุสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดนนทบุรี" โดยมี ศาสตราจารย์ชุ่นดา นพคุณ และ ดร.วีระจักร์ สุปัญญา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางมิถุนา อนุแสน ได้ทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

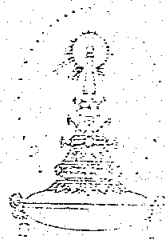
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ

โทร. 218-2682

ที่ ทม.0302(2770.0603)915

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

22 มิถุนายน 2544

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดนนทบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางมิถุนา อนุแสน นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาการศึกษาของโรงเรียน สาขาวิชาการศึกษาของระบบโรงเรียน อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษาระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดนนทบุรี" โดยมี ศาสตราจารย์อุ๋นตา นพคุณ และ ดร.วีระจักร์ สุบัญญัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางมิถุนา อนุแสน ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ

โทร.218-2682

ที่ ทม.0302(2770.06J3)916

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

22 มิถุนายน 2544

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

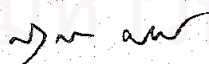
เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางมิถุณา อนุแสน นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาการศึกษาของโรงเรียน สาขาวิชาการศึกษาของระบบโรงเรียน อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษาระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดนนทบุรี" โดยมี ศาสตราจารย์อุ้นตา นพคุณ และ ดร.วีระจักร์ สุปัญญา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางมิถุณา อนุแสน ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีวีรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ

โทร.218-2682

ที่ ทม.0302(2770.0603)917

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

22 มิถุนายน 2544

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนนทบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางมิถุณา อนุแสน นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของคุรุสภากระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดนนทบุรี" โดยมี ศาสตราจารย์อุ้นตา นพคุณ และ ดร.วีระจักร์ ฐปัญญา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้โ.ลิตมีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ทั้งนี้โ.ลิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางมิถุณา อนุแสน ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีวีรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ

โทร.218-2682

ที่ ทม.0302(2770.0603)918

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

22 มิถุนายน 2544

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

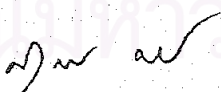
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางมิถุณา อนุแสน นิสิตชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษาออกโรงเรียน สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดนนทบุรี" โดยมี ศาสตราจารย์อุ้นตา นพคุณ และ ดร.วีระจักร์ สุปัญญา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางมิถุณา อนุแสน ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุญ)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ

โทร.218-2682

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง (ภาษาไทย) ความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ทางการศึกษาจากระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดนนทบุรี

เรื่อง (ภาษาอังกฤษ) INSTRUCTIONAL ORGANIZATION READINESS IN NON – FORMAL EDUCATION AND INFORMAL EDUCATION IN ACCORDANCE WITH THE NATIONAL EDUCATION ACT B.E. 2542 OF TEACHERS UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF EDUCATION IN CHANGWAT NONTHABURI

ดำเนินการวิจัยโดย

นางมิถุนา อนุแสน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาลักสูตรปริญญาโท

ภาควิชาการศึกษาจากระบบโรงเรียน คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำชี้แจง

ประกอบกรวิจัย

**เรื่อง ความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542ของครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
ในจังหวัดนนทบุรี**

ตามนัยแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 การศึกษาหมายถึง กระบวนการที่มุ่งให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตเพื่อความเจริญของงามของทั้งตัวบุคคลนั่นเองและของสังคมโดยส่วนรวม (มาตรา 4 วรรค 1) ดังนั้นในการจัดการศึกษาจึงกำหนดให้ยึดหลักที่ว่า การศึกษาต้องเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน (มาตรา 8 (1)) โดยผสมผสานการศึกษา 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้บุคคลสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (มาตรา 4 วรรค 3) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา(มาตรา 8 (2))ส่งเสริมให้บุคคลในครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น ๆ รวมถึงประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ไม่ใช่เฉพาะรัฐเท่านั้นที่เป็นผู้จัดการศึกษา การพัฒนาสาระกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง(มาตรา 8 (3)) เพื่อให้การจัดการศึกษามีความมุ่งหวังผลสัมฤทธิ์ในการศึกษาซึ่งจะต้องมีการพัฒนา สาระความรู้ที่บรรจุในหลักสูตร และ กระบวนการเรียนรู้ และ ได้กำหนดหลักการในการให้การศึกษ ของสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในฐานะผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ(มาตรา 24)เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาจาก กระบวนการเรียนรู้และการถ่ายทอดในเรื่อง 1. เนื้อหาสาระและกิจกรรม 2. ทักษะและกระบวนการศึกษา 3. การฝึกปฏิบัติและได้เรียนรู้จากประสบการณ์ 4. ปฏิสัมพันธ์คุณธรรมและค่านิยมที่ดีงาม 5. บรรยากาศสภาพแวดล้อมและสื่อการเรียนรู้ 6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ซึ่งสถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือ ทั้ง 3 รูปแบบ ก็ได้ (มาตรา 15)

โดยนัยแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ. ศ. 2542 ข้างต้น สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องเตรียมพร้อมสำหรับการจัดการศึกษาในทุกรูปแบบเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเห็นแนวทางในการแสวงหาความรู้ ตลอดชีวิตตามจุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ดังกล่าว การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน เป็นการจัดการศึกษาที่ครูในสถานศึกษาดำเนินการอยู่เป็นประจำ แต่การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการจัดการศึกษาที่ครูในสถานศึกษาอาจจะยังไม่คุ้นเคย เนื่องจากที่ในช่วงก่อนหน้าที่จะประกาศใช้พระราชบัญญัติการ

ศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัยส่วนใหญ่ มีหน่วยงานรับผิดชอบเป็นการเฉพาะ

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า ณ เวลาที่ศึกษา ครูในสถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาครูสังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และครูที่สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน มีความพร้อมในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัยในระดับใด เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานสำหรับพัฒนาความพร้อมของครูในสถานศึกษาในการส่งเสริมการบรรลุจุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ต่อไป และเหตุที่เลือกศึกษากับครู สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งแม้จะเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน กับ การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย อยู่แล้วนั้นเนื่องจากผู้วิจัยต้องการทราบว่า สถานการณ์จริงในปัจจุบันครูเหล่านั้นมีความเข้าใจ และความพร้อมตามนัยแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในระดับใด เพื่อให้ได้ข้อมูลในการพัฒนาครูกลุ่มนี้ให้สามารถจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยได้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มศักยภาพต่อไปด้วย

1. วัตถุประสงค์ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1.1. ศึกษาความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของครู สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดนนทบุรี เกี่ยวกับความพร้อมในด้านการจัดเตรียมการเรียนการสอน การดำเนินการเรียนการสอน และการประเมินผลผู้เรียนตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

1.2. เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมของครูในการจัดเตรียมการเรียนการสอนพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยจำแนกตาม สังกัด อายุ ประสบการณ์ และวุฒิการศึกษาของครู สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดนนทบุรี

2. กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่

ครูสังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในจังหวัดนนทบุรี	จำนวนทั้งหมด	2,530 คน
ครูสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนนทบุรี	จำนวนทั้งหมด	2,133 คน
ครูสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในจังหวัดนนทบุรี	จำนวนทั้งหมด	36 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง (Taro Yamane) (ศิริชัย กาญจนวสี , ดิเรก ศรีสุขไช , และ ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์, 2537)จำนวน 713 คน โดยเป็นครูจาก

สังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในจังหวัดนนทบุรี	จำนวน	345 คน
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนนทบุรี	จำนวน	333 คน
สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในจังหวัดนนทบุรี	จำนวน	36 คน

3. ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ หมายถึง ครู ที่สังกัดกรมสามัญศึกษา ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และครูสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในจังหวัดนนทบุรี

3.2 การศึกษาตลอดชีวิต หมายถึงการศึกษาที่ผสมผสานการศึกษาทั้ง 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย

3.3 การศึกษาตามอัธยาศัย หมายถึง การศึกษาที่เกิดขึ้นตามวิถีชีวิตที่เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ จากการทำงานจากบุคคล จากครอบครัว จากสื่อ จากชุมชน จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทักษะ สร้างทัศนคติ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตสามารถเรียนได้ตลอดเวลาและเกิดขึ้นในทุกช่วงวัยตลอดชีวิต

3.4 แหล่งเรียนรู้ หมายถึง สื่อ หรือ แหล่งที่ ส่งเสริมการเรียนรู้เช่น หนังสือพิมพ์ สิ่งตีพิมพ์ต่างๆทุกชนิด วิทยุ โทรพิมพ์ ที่อ่านหนังสือพิมพ์ ห้องสมุด วัด พิพิธภัณฑ์ ฯลฯ

3.5 การศึกษาพื้นฐาน หมายถึง รูปแบบของการศึกษานอกระบบ (สายสามัญ)ซึ่งมีหลักสูตรและมีการกำหนดจุดมุ่งหมายไว้อย่างชัดเจนแน่นอนมีระบบการเรียนการสอนกำหนดระยะเวลาตามระดับชั้นของการศึกษาผู้เรียนจะมีวัยและพื้นความรู้ที่ใกล้เคียงกัน มีสถานศึกษาคือโรงเรียน วิทยาลัย เป็นที่ใช้ศึกษาและมีแหล่งเรียนรู้ที่ครูเป็นผู้จัดหาไว้ให้เมื่อจบจะมีการวัดผลการศึกษาและจะได้รับวุฒิการศึกษา

3.6 การศึกษาชุมชน เป็นรูปแบบการศึกษาที่อาจจะมีหรือไม่มีหลักสูตรแต่มีจุดประสงค์เพื่อให้ได้การศึกษาและการพัฒนาชุมชนเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนตลอดจนเป็นการสนองความต้องการของสมาชิกในชุมชนนั้นๆระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาเป็นระยะเวลาสั้นๆรูปแบบการศึกษามีลักษณะเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และเป็นการศึกษาแบบมีส่วนร่วมการจัดหาสื่อและแหล่งเรียนรู้จะมีอยู่แล้วในชุมชน

3.7 การจัดการเรียนการสอน หมายถึง หลักการในการจัดการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542(มาตรา24)เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในฐานะผู้รับผิดชอบดำเนินการเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ที่แท้จริงจากกระบวนการเรียนรู้และการถ่ายทอด ดังนี้

3.7.1.จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

3.7.2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3.7.3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นทำเป็นรักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

3.7.4.จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่างๆอย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

3.7.5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

3.7.6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ และมีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

3.8 ความพร้อมของครู หมายถึงความรู้ เจตคติ และความพร้อมในการใช้สื่อการสอนที่กำหนดในการทำงาน เผชิญปัญหา แก้ไขปัญหาร่วมกันและความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงในทางที่ตกลงร่วมกัน ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

3.9 ความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน หมายถึงความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนของครูของครูในด้าน

- การเตรียมการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย
- การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย
- การวัดและประเมินผลผู้เรียนการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

3.10 การวัดและประเมินผลผู้เรียนหมายถึง การประเมินการเรียนของผู้เรียนด้วยวิธีที่หลากหลายตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ และรูปแบบการศึกษา

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นของครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบบสอบถามแบ่งเป็นมี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครู สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดนนทบุรี ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับได้แก่

ระดับที่ 1 หมายความว่า ผู้ตอบยังไม่มีความรู้และความเข้าใจเลย

ระดับที่ 2 หมายความว่า ผู้ตอบรับทราบข้อมูลแต่ยังไม่เข้าใจวิธีดำเนินการ

ระดับที่ 3 หมายความว่า ผู้ตอบเข้าใจวิธีดำเนินการแต่ยังไม่มีความสามารถพอ

ระดับที่ 4 หมายความว่า ผู้ตอบสามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้

ระดับที่ 5 หมายความว่า ผู้ตอบสามารถดำเนินการได้ทันที

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบได้ให้ข้อเสนอแนะ และแสดงความคิดเห็นเพื่อ ประโยชน์ในการวิจัยมากยิ่งขึ้น

5. ข้อมูลจากแบบสอบถามนี้ใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น การวิเคราะห์ข้อมูลจะวิเคราะห์ในภาพรวมจึงไม่มีผลกระทบบใด ๆ กับผู้ให้ข้อมูลเป็นรายบุคคล

ผู้วิจัยมีความหวังที่จะให้การวิจัยครั้งนี้เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับความพร้อมของครูในสถานศึกษา ในการจัดเตรียมการเรียนการสอน การจัดรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลผู้เรียน ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารการศึกษาทุกระดับในการให้การสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศ

ชาติให้มากที่สุด ก่อนที่จะมีการดำเนินการตามกฎหมายข้อบังคับของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เต็มรูปแบบในปี พ.ศ. 2545

ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความกรุณาจากทุกท่านในการให้ข้อมูลที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงที่ท่านดำเนินการอยู่ให้มากที่สุด เพื่อให้งานวิจัยนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับการเตรียมความพร้อมของครูผู้สอนให้สนองความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางมิถุณา อนุแสน)

นิสิตผู้วิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถาม เรื่องความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
ของครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดนนทบุรี

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย \surd ลงใน 0 หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

1. สังกัด
 - สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
 - กรมสามัญศึกษา
 - กรมการศึกษานอกโรงเรียน
2. อายุ
 - 30 ปี ลงมา
 - 31 – 45 ปี
 - 46 – 50 ปี
 - 51 ปีขึ้นไป
3. ประสบการณ์ในการทำงาน
 - น้อยกว่า 5 ปี
 - 5 – 10 ปี
 - 11 – 20 ปี
 - 21 ปีขึ้นไป
4. วุฒิการศึกษา
 - ต่ำกว่าปริญญาตรี
 - ปริญญาตรี
 - ปริญญาโท
 - สูงกว่าปริญญาโท
5. ตำแหน่งหน้าที่
 - ผู้บริหาร
 - ผู้ช่วยผู้บริหาร
 - ครูผู้ทำหน้าที่สอน / ครู ศ.ร.ช.

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเรื่องความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการดำเนินการสอนและการวัดผลผู้เรียนตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัด นนทบุรี

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านในเรื่องของความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการดำเนินการสอนและการวัดผลผู้เรียนตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แบบสอบถามจะ แบ่งความแตกต่างของความคิดเห็นในเรื่องของความพร้อมไว้ 5 ระดับ ดังนี้

- ระดับที่ 1 หมายความว่า ท่านยังไม่มีความรู้และความเข้าใจเลย
- ระดับที่ 2 หมายความว่า ท่านรับทราบข้อมูลแต่ยังไม่เข้าใจวิธีดำเนินการ
- ระดับที่ 3 หมายความว่า ท่านเข้าใจวิธีดำเนินการแต่ยังไม่มีความสามารถพอ
- ระดับที่ 4 หมายความว่า ท่านสามารถทำได้แต่ยังไม่ใช้ในขณะนี้
- ระดับที่ 5 หมายความว่า ท่านสามารถดำเนินการได้ทันที

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอก ระบบ โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542	ระดับความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอก ระบบ โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย				
	ยังไม่มี ความรู้และ ความเข้าใจ เลย	รับทราบข้อ มูลแต่ยังไม่ เข้าใจวิธี ดำเนินการ	เข้าใจวิธี ดำเนินการ แต่ยังไม่มี ความ สามารถพอ	สามารถทำ ได้แต่ยังไม่ ใช้ในขณะนี้	สามารถ ดำเนินการ ได้ทันที
	1	2	3	4	5
1. ประเภทการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
1.1 ด้านการจัดเตรียมกิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
ก. การวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนเพื่อ วางแผนการจัดการเรียนการสอนทั้งนอก ระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดและ ความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน					
ข. การวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้ เรียนเพื่อฝึกทักษะกระบวนการคิด เป็นการรู้ จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ ไขปัญหา					
ค. การวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้ เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงสามารถ ปฏิบัติได้ ทำเป็น					
ง. การวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้ผู้ เรียนเป็นผู้รักการอ่านให้เกิดการใฝ่รู้อย่างต่อ เนื่อง					
จ. การเปิดโอกาสให้ตัวแทนของผู้ปกครองของผู้ เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการจัด การเรียนการสอน					
ฉ. การวางแผนการจัดการเรียนการสอนโดยการ ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ ให้ได้สัดส่วน สมดุลกัน					

กิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอก ระบบ โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย	ระดับความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอก ระบบ โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย				
	ยังไม่มี ความรู้และ ความเข้าใจ เลย	รับทราบข้อ มูลแต่ยังไม่ เข้าใจวิธี ดำเนินการ	เข้าใจวิธี ดำเนินการ แต่ยังไม่มี ความ สามารถพอ	สามารถทำ ได้แต่ยังไม่ ใช้ในขณะนี้	สามารถ ดำเนินการ ได้ทันที
	1	2	3	4	5
กิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542					
ข. การวางแผนการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้มี การปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและมี คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในวิชาที่สอน					
ข. การวางแผนจัดการเรียนการสอนที่จะ ส่ง เสริมให้มีการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่ง ของ การเรียนรู้					
ฉ. การวางแผนจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้ สอนและผู้เรียนได้เรียนรู้พร้อมกันจากแหล่ง เรียนรู้ประเภทต่างๆ					
ญ. การวางแผนจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียน สามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลาทุกสถานที่					
ฎ. การวางแผนจัดการเรียนการสอนโดยการ ประสานความร่วมมือกับบิดามารดาผู้ปกครอง ชุมชนและและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย					
ฏ. การวางแผนจัดทำโครงการสอนแบบผสม ผสานเพื่อเชื่อมโยงการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียนและการ ศึกษาตามอัธยาศัย					
1.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนการ ศึกษาขั้นพื้นฐาน					
ก. การเปิดโอกาสให้ ผู้เรียนเลือกตัดสินใจใน การเข้าร่วมกิจกรรมได้ด้วยตนเองตาม ลักษณะความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน					

กิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอก ระบบ โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542	ระดับความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอก ระบบ โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย				
	ยังไม่มี ความรู้และ ความเข้าใจ เลย	รับทราบข้อ มูลแต่ยังไม่ เข้าใจวิธี ดำเนินการ	เข้าใจวิธี ดำเนินการ แต่ยังไม่มี ความ สามารถพอ	สามารถทำ ได้แต่ยังไม่ ใช้ในขณะนี้	สามารถ ดำเนินการ ได้ทันที
	1	2	3	4	5
ข. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนวางแผนการทำกิจกรรมลงมือปฏิบัติกิจกรรมและอภิปรายผล การปฏิบัติกิจกรรมของตนเองอย่างเป็น อิสระ					
ค. การเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้เรียนร่วมกันวางแผน การทำกิจกรรมลงมือปฏิบัติกิจกรรมและ อภิปรายผลการปฏิบัติกิจกรรมของกลุ่ม อย่างเป็นอิสระ					
ง. การจัดเตรียมสื่อ – อุปกรณ์ประกอบการจัด กิจกรรมการเรียน การสอนเพื่อให้นักกลุ่มผู้ เรียนได้ปฏิบัติจริง					
จ. การจัดหาและการจัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ ประกอบการศึกษาเนื้อหาวิชา ตามความ ต้องการและความสนใจ ของกลุ่มผู้เรียน					
ฉ. การดำเนินบทบาทผู้อำนวยความสะดวกใน การเรียนรู้(Learning facilitator) เพื่อให้ผู้ เรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง					
ช. การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับ ลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน					
ซ. การจัดเนื้อหาวิชาหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้ เรียนคิดเป็น และแก้ปัญหาได้					
ฅ. การใช้วิทยากรในชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการให้การศึกษาแก่ผู้เรียน					

กิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอก ศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตาม อัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งแห่งชาติ พ.ศ. 2542	ระดับความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอก ระบบ โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย				
	ยังไม่มี ความรู้และ ความเข้าใจ เลย	รับทราบข้อ มูลแต่ยังไม่ เข้าใจวิธี ดำเนินการ	เข้าใจวิธี ดำเนินการ แต่ยังไม่มี ความ สามารถพอ	สามารถทำ ได้แต่ยังไม่ ใช้ในขณะนี้	สามารถ ดำเนินการ ได้ทันที
	1	2	3	4	5
1.3 ด้านการวัดและประเมินผล การศึกษาขั้น พื้นฐาน ก. การประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง บิดา มารดา และชุมชน ในการ กำหนด วิธีการ และเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลให้กับผู้ เรียน					
ข. การพัฒนาเครื่องมือประเมินผลที่สามารถวัด และประเมินผลการเรียนรู้ได้สัดส่วนสม ดุลกัน ทั้งทางด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัยและ ทักษะพิสัย					
ค. การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลที่ สามารถวัดลักษณะของการแสดงความคิด เห็น ที่มีเหตุผลวัดลักษณะการคิดเป็นและ การแก้ปัญหาเป็นมากกว่าเนื้อหาวิชา					
ง. รู้จักสร้างหรือดัดแปลงเครื่องมือ หรือแบบ ทดสอบเพื่อวัดความสนใจหรือความถนัด					
จ. การให้ผู้เรียนมีส่วนวัดและประเมินตนเอง					
ฉ. การให้ผู้เรียนการวัดและประเมิน การทำงาน ของกลุ่ม					
ช. การยอมรับข้อเสนอในการจัด การเรียนการ สอน จากผู้เรียน					
ซ. การให้ข้อมูลข้อเสนอแนะจากผล การวัดและ ประเมินผลการเรียนแก่ผู้เรียน อย่างรวดเร็ว					
ณ. การวัดและประเมินผล การเรียน การสอนให้ ได้สัดส่วนสมดุลกัน					

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอก ศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตาม อัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542	ระดับความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอก ระบบ โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย				
	ยังไม่มี ความรู้และ ความเข้าใจ เลย	รับทราบข้อ มูลแต่ยังไม่ เข้าใจวิธี ดำเนินการ	เข้าใจวิธี ดำเนินการ แต่ยังไม่มี ความ สามารถพอ	สามารถทำ ได้แต่ยังไม่ ใช้ในขณะนี้	สามารถ ดำเนินการ ได้ทันที
	1	2	3	4	5
ญ. มีการติดตามผลหรือประเมินผล ว่าได้มีการ ประสานสัมพันธ์กันระหว่าง ผู้เรียน ผู้สอน ผู้ ปกครองและชุมชน เช่น มีเอกสารแจ้งผล การร่วมกิจกรรม การเรียนการสอน พบผู้ปก ครองโดยการ ประชุมสื่อสัมพันธ์บ้านและโรง เรียน					
ฎ. วัดและประเมินผลการปฏิบัติใน เรื่องของ การรักการอ่านเพื่อให้เกิดการ เรียนรู้อย่าง ต่อเนื่อง					
2. ประเภทการศึกษาชุมชน 2.1 ด้านการจัดเตรียมกิจกรรม การเรียนการ สอนการศึกษาชุมชน					
ก.มีความพร้อมในการที่จะปฏิบัติงาน ร่วมกับ ชุมชนตามแนวทางพระราช บัญญัติการ ศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หรือไม่					
ข.การศึกษาแนวทางปฏิบัติและวิธี การการจัด กิจกรรมให้กับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อสนอง ความต้องการของชุมชนที่กลุ่ม เป้าหมาย อาศัยอยู่					
ค.การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การคิดจัด ลำดับความต้องการและ ปัญหาของชุมชน					
ง. การให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการคิดจัด เตรียมหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ของชุม ชนและกลุ่มเป้าหมายโดยตรง					

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอก ศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตาม อัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542	ระดับความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอก ระบบ โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย				
	ยังไม่มี ความรู้และ ความเข้าใจ เลย	รับทราบข้อ มูลแต่ยังไม่ เข้าใจวิธี ดำเนินการ	เข้าใจวิธี ดำเนินการ แต่ยังไม่มี ความ สามารถพอ	สามารถทำ ได้แต่ยังไม่ ใช้ในขณะนี้	สามารถ ดำเนินการ ได้ทันที
	1	2	3	4	5
จ. การจัดเตรียมทำโครงการสอนแผนการสอน โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดมีต่อชุมชนในทาง สร้างสรรค์ให้ผู้เรียนเกิดความรักและเข้าใจชุม ชนของตนยิ่งขึ้น					
ฉ. การติดต่อประสานสัมพันธ์กับผู้นำชุมชน และขอความร่วมมือรับการสนับสนุนแหล่ง เรียนรู้จาก อ.บ.ต. ศ.ร.ช. กลุ่มสตรี กลุ่มส ใจต่างๆ ในชุมชนและรับเอาภูมิปัญญาชาว บ้านมาร่วมใช้ในการจัดเตรียมการดำเนินก กรรม					
ช. การติดต่อประสานสัมพันธ์กับผู้นำ ท้องถิ่น อ.บ.ต. และ ศ.ร.ช.ในการจัดหา บรรยากาศ การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับ สภาพของชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย					
2.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการ ศึกษาชุมชน ก.การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ ส่งเสริม ให้กลุ่มเป้าหมายสามารถเรียนรู้ได้ ด้วยตน เองแล้วสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิ ประจำวันของตนเองเพื่อเป็นการพัฒนาคุณ ภาพชีวิตของตนเองและชุมชนได้อย่างแท้ จริง					
ข.การจัดโปรแกรมหรือกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้ กลุ่มเป้าหมายได้เรียนรู้และปฏิบัติจริง					

กิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอก ศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตาม อัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งแห่งชาติ พ.ศ. 2542	ระดับความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอก ระบบ โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย				
	ยังไม่มี ความรู้และ ความเข้าใจ เลย	รับทราบข้อ มูลแต่ยังไม่ เข้าใจวิธี ดำเนินการ	เข้าใจวิธี ดำเนินการ แต่ยังไม่มี ความ สามารถพอ	สามารถทำ ได้แต่ยังไม่ ใช้ในขณะนี้	สามารถ ดำเนินการ ได้ทันที
	1	2	3	4	5
ค. การเปิดโอกาสให้กลุ่มเป้าหมายได้แสดงออก ในการร่วมกิจกรรมอย่างเต็มความสามารถ					
ง. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกศึกษา สิ่งที่ผู้เรียนสนใจโดยท่านร่วมมือกับ อ.บ.ต. ศ.ร.ช. และประชาชนในชุมชนนั้นๆ คอยเป็น ผู้ชี้แนะในสิ่งที่เห็นว่าถูกต้องเพื่อนำการส่งเสริม เสริมความเข้มแข็งของชุมชน					
จ. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้หลากหลาย หลายเพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ ชุมชนเกิดการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น					
ฉ. การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามา ใช้ในชุม ชนเพื่อเป็นการกระตุ้นให้กลุ่ม เป้าหมายได้ เกิดความสนใจที่จะศึกษา ค้นคว้ามากยิ่งขึ้น กว่าเดิม					
ช. การให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทและร่วมจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประโยชน์					
2.3 ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาชุมชน ก. การร่วมกับชุมชนในการกำหนดวิธีและ เกณฑ์การวัดและประเมินผลการศึกษาชุม ชน					
ข. การเปิดโอกาสให้ชุมชนเช่น อ.บ.ต. ศ.ร.ช. ผู้ ชำนาญการในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ วัดและประเมินผลการศึกษาชุมชน					
ค. การเปิดโอกาสให้กลุ่มเป้าหมายได้ประเมิน ตนเอง					

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอก ศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตาม อัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542	ระดับความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอก ระบบ โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย				
	ยังไม่มี ความรู้และ ความเข้าใจ เลย	รับทราบข้อ มูลแต่ยังไม่ เข้าใจวิธี ดำเนินการ	เข้าใจวิธี ดำเนินการ แต่ยังไม่มี ความ สามารถพอ	สามารถทำ ได้แต่ยังไม่ ใช้ในขณะนี้	สามารถ ดำเนินการ ได้ทันที
	1	2	3	4	5
ง. การเปิดโอกาสให้กลุ่มเป้าหมายได้ประเมิน กิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ที่จัดขึ้น					
จ. การยอมรับและนำผลการประเมินมาพัฒนา กิจกรรมให้เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนและชุมชน ยิ่งขึ้น					
3. ประเภทแหล่งการเรียนรู้ 3.1 ด้านการหาแหล่งเรียนรู้ ก. การสำรวจความสนใจในรูปแบบของแหล่ง เรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายทั้งที่อยู่ในอกระบบ โรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย					
ข. การวางแผนการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถาน ศึกษาที่สอดคล้องกับความสนใจและรูปแบบ การเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมาย					
ค. การวางแผนการจัดการแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ที่สอดคล้องกับความสนใจและรูปแบบการ เรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมาย					
ง. การวางแผนการจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ให้ สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนโดย คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล					
จ. การวางแผนการจัดเตรียมสื่อและแหล่งเรียน รู้เพื่อเสริมกระบวนการคิดและการจัดการ การเผชิญสถานการณ์ในการป้องกันและแก้ ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน					

กิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอก ศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตาม อัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งแห่งชาติ พ.ศ. 2542	ระดับความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอก ระบบ โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย				
	ยังไม่มี ความรู้และ ความเข้าใจ เลย	รับทราบข้อ มูลแต่ยังไม่ เข้าใจวิธี ดำเนินการ	เข้าใจวิธี ดำเนินการ แต่ยังไม่มี ความ สามารถพอ	สามารถทำ ได้แต่ยังไม่ ใช้ในขณะนี้	สามารถ ดำเนินการ ได้ทันที
	1	2	3	4	5
๑. การจัดหาสถานที่ตั้งแหล่งเรียนรู้ที่ผู้สอน สามารถจัดบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ที่ กลุ่มเป้าหมายสามารถใช้ได้เลย					
๒. การจัดเตรียมระบบสื่อ เทคโนโลยีทางการ ศึกษาเพื่อเอื้อให้ประชาชนได้รับการบริการ อย่างทั่วถึงอย่างต่อเนื่องสะดวก สามารถ ศึกษาได้ตลอดเวลาทุกสถานที่เมื่อกลุ่มเป้า หมายต้องการ					
3.2 ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้					
ก. การเปิดโอกาสให้ผู้สนใจศึกษาสามารถ เรียนรู้ได้ด้วยการสร้างปัญญา					
ข. การเปิดโอกาสให้ผู้สนใจศึกษา สามารถ เรียนรู้ได้ด้วยประสบการณ์ตรง และชีวิตจริง เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายรู้จัก คิดเป็นทำเป็นและ แก้ปัญหาได้					
ค. การเปิดโอกาสให้ผู้สนใจศึกษาสามารถ เรียนรู้ได้ด้วยความสนุกสนานและความ บันเทิง					
ง. การใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยเช่นการนำ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต เพื่อการ ศึกษามาใช้ในการถ่ายทอดความรู้					
จ. การพาผู้เรียนไปเรียนรู้และใช้สื่อตามแหล่ง เรียนรู้ที่มีในชุมชน / สื่อ / กิจกรรมชุมชน / สิ่งแวดล้อม เพื่ออำนวยความสะดวกการเรียนรู้ตาม อัธยาศัย					

กิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอก ระบบ โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542	ระดับความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอก ระบบ โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย				
	ยังไม่มี ความรู้และ ความเข้าใจ เลย	รับทราบข้อ มูลแต่ยังไม่ เข้าใจวิธี ดำเนินการ	เข้าใจวิธี ดำเนินการ แต่ยังไม่มี ความ สามารถพอ	สามารถทำ ได้แต่ยังไม่ ใช้ในขณะนี้	สามารถ ดำเนินการ ได้ทันที
	1	2	3	4	5
ด. การส่งเสริมให้มีการเรียนรู้จากผู้ที่เป็นภูมิ ปัญญาท้องถิ่น					
3.3 ด้านการวัดและประเมินผล แหล่งเรียนรู้ ก. การจัดทำเกณฑ์ชี้วัดความสำเร็จของแหล่ง เรียนรู้ร่วมกับชุมชน					
ข. การร่วมกับชุมชนวัดและประเมินผลแหล่ง เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง					
ค. การใช้ข้อมูลจากการวัดและประเมินผลแหล่ง เรียนรู้ให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเป้าหมาย และชุมชน					
ง. การใช้ข้อมูลจากการวัดและประเมินผลมา พัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เป็นประโยชน์ในการ สร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน					

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ท่านมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆในด้านต่างๆต่อไปนี้

1 การศึกษาพื้นฐาน(Basic education)

.....
.....

1.1 ด้านการจัดเตรียมการเรียนการสอนการศึกษาพื้นฐาน

.....
.....

1.2 ด้านการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาพื้นฐาน

.....
.....

1.3 ด้านการประเมินผลผู้เรียนการศึกษาพื้นฐาน

.....
.....

2 การศึกษาชุมชน (Community education)

.....
.....

2.1 ด้านการจัดเตรียมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชน

.....
.....

2.2 ด้านการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาชุมชน

.....
.....

2.3 ด้านการประเมินผลผู้เรียนการศึกษาชุมชน

.....
.....

3 การศึกษาตลอดชีวิตและแหล่งเรียนรู้ (Lifelong education and Lifelong resource)

.....

.....

3.1 ด้านการจัดเตรียมการเรียนการสอนการศึกษาดลอดชีวิตและแหล่งเรียนรู้

.....

.....

3.2 ด้านการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาดลอดชีวิตและแหล่งเรียนรู้

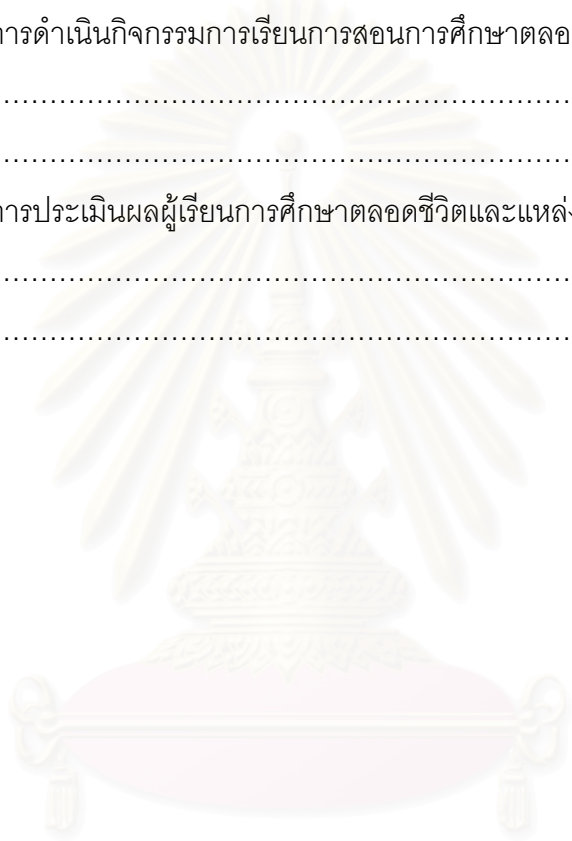
.....

.....

3.3 ด้านการประเมินผลผู้เรียนการศึกษาดลอดชีวิตและแหล่งเรียนรู้

.....

.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อสถานศึกษาที่ผู้วิจัยไปสำรวจข้อมูล

โรงเรียนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดนนทบุรี

สังกัดกรมสามัญศึกษา

อำเภอเมือง

1. โรงเรียนสตรีนนทบุรี
2. โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม
3. โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม

อำเภอปากเกร็ด

4. โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยนนทบุรี
5. โรงเรียนปากเกร็ด
6. โรงเรียนโพธิ์นิมิตร
7. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศหอวังนนทบุรี

อำเภอบางบัวทอง

8. โรงเรียนบางบัวทอง

อำเภอบางกรวย

9. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย
10. โรงเรียนบางกรวย

อำเภอบางใหญ่

11. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่

อำเภอไทรน้อย

12. โรงเรียนไทรน้อย
13. โรงเรียนราชวินิตนวม

โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
ในจังหวัดนนทบุรี

อำเภอเมือง

14. โรงเรียนวัดแคนอก
15. โรงเรียนแจ้งศิริสัมพันธ์
16. โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์
17. โรงเรียนวัดปากน้ำ
18. โรงเรียนอนุบาลนนทบุรี
19. โรงเรียนกลาโหมอุทิศ
20. โรงเรียนวัดลานนาบุญ

อำเภอปากเกร็ด

21. โรงเรียนรุ่งเรืองวิทยา
22. โรงเรียนวัดป่อ
23. โรงเรียนคลองเกลือ
24. โรงเรียนวัดสลักเหนือ
25. โรงเรียนวัดโพธิ์บ้านอ้อย
26. โรงเรียนวัดสลักเหนือ
27. โรงเรียนวัดผาสุกมณีจักร
28. โรงเรียนสามัคคีวิทยา
29. โรงเรียนวัดสิงห์ทอง

อำเภอบางใหญ่

30. โรงเรียนวัดพิบูลเงิน
31. โรงเรียนวัดสังวรพิมลไพบุลย์
32. โรงเรียนวัดพระเงิน
33. โรงเรียนวัดปรางค์หลวง
34. โรงเรียนวัดศรีราษฎร์

35. โรงเรียนวัดเสาชิงหิน
36. โรงเรียนวัดท่าบันเทิงธรรม
37. โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ

อำเภอบางบัวทอง

38. โรงเรียนวัดโมลี
39. โรงเรียนวัดลาดปลาตุก
40. โรงเรียนจันทร์ทองเยี่ยม
41. โรงเรียนชุมชนไมตรีอุทิศ
42. โรงเรียนขอและย์ศึกษา
43. โรงเรียนสุเทพำลากม่อน
44. โรงเรียนเจริญรัฐอุปถัมภ์
45. โรงเรียนสุหรำเขียว
46. โรงเรียนแสงประทีปรัฐบำรุง

อำเภอบางกรวย

47. โรงเรียนชุมชนวัดบางไกรใน
48. โรงเรียนวัดโคกอนราชบุรีบำรุง
49. โรงเรียนวัดบางขนุน
50. โรงเรียนมหาสวัดดี
51. โรงเรียนวัดศรีประวัติ
52. โรงเรียนชุมชนวัดส้มเกลี้ยง
53. โรงเรียนวัดเกตุ
54. โรงเรียนวัดสิงห์

อำเภอไทรน้อย

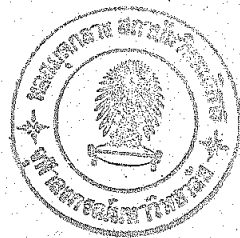
55. โรงเรียนวัดคลองขุนศรี
56. โรงเรียนบ้านคลองพระพิมล
57. โรงเรียนวัดไทรใหญ่
58. โรงเรียนวัดคลองเจ้า

59. โรงเรียนวัดคลองตาคาลัย
60. โรงเรียนบ้านคลองฝรั่ง
61. โรงเรียนบ้านหนองเพรางาย
62. โรงเรียนบ้านราษฎร์นิยม
63. โรงเรียนเสนีย์วงศ์
54. โรงเรียนวัดมะสงมิตรภาพที่ 55
65. โรงเรียนสมบุญธรรมศาสตร์พัฒนา
66. โรงเรียนบ้านคลองหนึ่ง

สถานศึกษาที่สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน

67. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนนทบุรี
68. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเมือง
69. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอปากเกร็ด
70. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอบางกรวย
71. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอบางใหญ่
72. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอบางบัวทอง
73. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ไทรน้อย

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้วิจัย

นางมิถุนา อนุแสน เกิดวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ.2498 ที่ตำบลเหล่า อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีครุศาสตรบัณฑิตจากวิทยาลัยครูมหาสารคาม ปีการศึกษา 2523 เข้าศึกษาต่อ ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน สาขาวิชาการศึกษาจากระบบโรงเรียน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2542 ปัจจุบันเป็นครูสอนวิชาภาษาอังกฤษ ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย